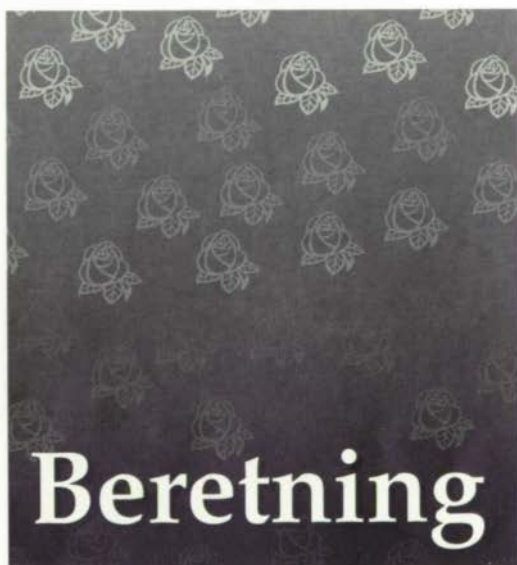

for perioden
01.07.90 – 30.06.92

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	1	STUDIEARBEIDET	37
LANDSMØTET 1990	2	A-skolen	37
SENTRALSTYRET	5	Valgkampskolen	37
Sentralstyrets sammensetning	5	Kurs for folkevalgte	37
Virksomheten	5	Lederskolen	38
Faste utvalg	5	PROGRAMDEBATTEN NORGE I ET	
Ad-hoc-utvalg	6	NYTT EUROPA	39
Redaksjonsutvalg for Aktuelt Perspektivs magasin	9	Programdebatten høsten 1991 og våren 1992	39
LANDSSTYRET	9	Utformingen av programutkastet til landsmøtet 1992	40
Landsstyrets møter	11	INFORMASJONSVIRKSOMHETEN	41
REVISJONSNEMND	12	VALGKAMPEN 1991	42
SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG DNA	13	FAGLIG/POLITISK UTVALG	43
PARTIETS REPRESENTASJON I STYRER OG KOMITEER	15	Utvalgets virksomhet	44
PARTIKONTORET	17	Frokostmøter	44
PARTIETS FYLKESSEKRETÆRER	18	Møter med faglig/politiske utvalg i fylkene	44
ÅRSMØTER I FYLKESPARTIENE	19	Faglig/politiske konferanser	44
SEKRETÆRKONFERANSER	20	Valget 1991	45
ORGANISASJONSARBEIDET	21	Andre saker	45
MEDLEMSUTVIKLINGEN	22	1. MAI 1991 OG 1992	45
Medlemsutviklingen 1990 - 1991	23	1991	45
Medlemsutviklingen 1945 - 1991	24	1992	45
ORGANISASJONUTVIKLINGSARBEIDET	25	LANDSKOMMUNALUTVALGET	48
Organisering	25	KOMMUNENES SENTRALFORBUND	49
Strategisk Plan	25	Landsrådet	50
Kompetanseutvikling	26	Fylkeskretsene	50
Erfaringene med utviklingsarbeidet	26	Landstinget 1992	50
Strategisk Plan - Barn og unge	26	Samarbeidet med Norsk Kommuneforbund (NKF) og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund	51
Strategisk Plan - Miljø	27	KOMMUNALKONTORET	51
Strategisk Plan - Arbeid	28	SAMEPOLITISK UTVALG	52
Strategisk Plan - Faglig/politisk samarbeidet	29	SAMETINGSGRUPPA	53
Strategisk Plan - Verving/synliggjøring og Skolering	29	ARBEIDERBEVEGELSENS	
Strategisk Plan - Region Øst	30	INTERNASJONALE STØTTEKOMITE, AIS	55
Strategisk Plan - Region Midt-Norge	31	Formål	55
Strategisk Plan - Region Sør	33	Organisasjons	55
Strategisk Plan - Region Vest	34	Prosjekter	55
Strategisk Plan - Region Nord	35	NORDISK SAMARBEID	56
		ØST- OG SENTRAL-EUROPA	56

EUROPEISK SAMARBEID	56	Evaluering av hovedmålene for landsmøteperioden	102
DEN SOSIALISTISKE INTERNASJONALE (SI)	57	På fornavn med AUF-Turid	103
DNA'S STORTINGSGRUPPE	58	Praksis	103
Tillitsvalgte og ansatte	58	Annen markedsføring	104
Stortingsgruppas faglig/politiske utvalg	59	AUF størst - ingen over og ingen ved siden	104
Stortingsgruppas virksomhet 01.07.1990 - l.o.m. vårsesjon 1992	62	AUF også tilstede i resten av verden	104
		Utøya - AUFs perle	105
		Pengekassa er tom	105
		Sentralstyret	106
REGJERINGENS VIRKSOMHET	63	ARBEIDERBEVEGELSENS LOTTERI- BYRÅ ANS	107
Regjeringens sammensetning	63	1990	107
Økonomisk politikk	64	1991	108
Skatte- og fordelingspolitikken	66	ARBEIDERBLADET A/S	110
Næringspolitikk og forskning	67	Selskapets virksomhet	110
Primærnæringene	69	A-PRESSEN I 1991 OG 1992	112
Arbeidsmarkedspolitikken	71	Norsk Arbeiderpresse AS	113
Miljøpolitikken	72	Avisenes navn, deres redaktører og disponenter	113
Barn og unge	73	A-pressens Oslo-redaksjon A/S	114
Europapolitikken	75	ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV OG BIBLIOTEK	115
Utenriks-, forsvars- og bistandspolitikk	76		
Helsepolitikk	77		
Andre områder	78		
AKTUELT PERSPEKTIV	80		
KVINNEBEVEGELSEN	81		
Landskvinnekonferanse 1990	81		
Kvinnebevegelsens landsstyre	82		
Kvinnesekretariatet	83		
Sekretariatet	83		
Kvinnesekretariatets møter	84		
Kvinnesekretariatets komitèer, utvalg og arbeidsgrupper	85		
Organisasjons- og studiearbeidet	86		
Thina-fondet	90		
Valget 1991	90		
Kvinnebevegelsens 90 års-jubileum	91		
8. mars - Den internasjonale kvinnetdagen	92		
Spesiell saker	93		
Nordisk samarbeid	94		
Sosialistkvinninternasjonalen/SIW	95		
Tsjekkoslovakia-prosjektet - "Kvinner kan"- kurs	95		
"Kvinner kan" til bruk i andre land	96		
TV-aksjonsprosjektene	96		
Guatemala	98		
Febe-fondet	98		
Rachel Grepp Heimen	98		
ARBEIDERNE UNGDOMSFYLKING	100		
AUFs hovedmål for landsmøteperioden 1990 - 1992	100		
Målstyrringsarbeidet i AUFs organisasjon i landsmøteperioden	101		

INNLEDNING

Landsmøtet 1990 ble avviklet i Folkets Hus, Oslo i dagene, 9. - 11. november. Hovedsakene på landsmøtet var behandlingen av Lokalpolitisk manifest i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget i 1991 samt partiets arbeid fram mot landsmøtet 1992 med hovedvekt på utarbeidelse av et debatt- og rådslagshefte med tittelen "Norge i et nytt Europa". Svarene fra dette hefte har dannet utgangspunktet for programkomiteens endelige utkast til det nye partiprogrammet "Mer Fellesskap".

Landsmøtet gjenvalgte Gro Harlem Brundtland som leder og Gunnar Berge og Thorbjørn Berntsen som nestledere samt Thorbjørn Jagland som sekretær.

Perioden etter landsmøtet har foruten valgkampen i 1991 - vært preget av aktiviteten i forbindelse med nevnte debatt- og rådslagshefte og utarbeidelse av utkast til nytt parti-program.

Kommune- og fylkestingsvalget i 1991 resulterte i en tilbakegang for Arbeiderpartiet fra 36,3 prosent i 1987 til 30,2 prosent i 1991 og antall kommunestyrerepresentanter ble redusert fra 5.401 i 1987 til 4.222 representanter i 1991. Fylkestingsvalget førte også til en tilbakegang i vår prosentandel av avgitte stemmer og antall fylkestingsrepresentanter ble redusert fra 412 i 1987 til 310 representanter i 1991.

Medlemstallet har imidlertid utviklet seg i gunstig retning med en økning på 1.010 medlemmer i 1990 og en ytterligere økning på 1.983 i 1991.

Politisk har arbeidsledigheten stått i fokus også i denne perioden. Regjeringen foretok omfattende endringer i det budsjettforslag som Syse-regjeringen hadde lagt fram i 1991 og den samlede etterspørsel ble stimulert med 10 milliarder kroner i forhold til opplegget fra den borgerlige regjering. Regjeringen har ført den mest aktive politikk av alle vestlige industriland for å holde sysselsettingen oppe. I løpet av 1991 og 1992 vil sysselsettingen i offentlig sektor være økt med ca. 34.000.

Perioden har også vært sterkt preget av debatt om EØS. Forhandlingene om en avtale er nå sluttført og skal innen utgangen av 1992 godkjennes i nasjonalforsamlingene i EFTA- og EF-landene og i Europa-parlamentet slik at den kan tre i kraft parallelt med EFs indre marked 1. januar 1993. EØS-avtalen vil bli det viktigste rammeverket for Norges økonomiske samkvem med det øvrige Vest-Europa. Avtalen gir felles spilleregler for handel og økonomisk virksomhet i de 19 landene som avtalen omfatter.

Når det gjelder andre politiske saker som har vært framtrepende i perioden, vises det til den omfattende rapport om Regjeringens virksomhet som er tatt med annet sted i beretningen.

LANDSMØTET 1990

Det norske Arbeiderpartis 53. ordinære landsmøte ble holdt i tida 9. - 11. november 1990 i Folkets Hus, Oslo.

Landsmøtet skal i følge lovene bestå av 300 representanter valgt av fylkespartiene. 200 av disse fordeles på fylkespartiene i forhold til det gjennomsnittlige antall medlemmer det er betalt kontingent for de siste to år forut for landsmøtet. Svalbard Arbeiderparti skal ha minst en av disse, så sant minst ett partilag er aktivt på Svalbard. De resterende 100 representantene fordeles på fylkespartiene i forhold til det stemmetall partiet oppnådde i det enkelte fylke ved stortingsvalget forut for landsmøtet.

Partiets landsstyre og kvinnesekretariatets medlemmer deltar på landsmøte med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Partiets stortingsgruppe og partiets sametingsgruppe velger en representant for hver påbegynte 10. medlem. Disse har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Sekretærene ved partikontoret har rett til å være med i forhandlingene på samme vilkår.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter. Ved åpningen var - på grunn av uvær og tåke på Vestlandet - bare 278 representanter møtt fram. Men kl. 19.00 ble det konstatert at 300 representanter hadde inntatt sine plasser i salen, herav 26 vararepresentanter. 54,6 prosent av representantene var menn og 45,4 prosent kvinner.

Det var innbudt en rekke gjester fra våre broderpartier i Europa og følgende var til stede:

Tage Sørensen,	Socialdemokratiet, Danmark
Matti Linnanahde,	SSP, Finland
Ingvar Carlsson,	Socialdemokraterna, Sverige
Mats Hellström,	- " -
Knut Jönsson,	- " -
Sten Olsson,	- " -
Sven Dahlin,	- " -
Lars Georgsson,	- " -
Lars Danielsson,	- " -
Christer Ahlen,	SAMAK
Donald Anderson,	The Labour Party, Storbritania
Luc Veron,	Parti Socialiste, Frankrike
Elisabeth Hlavac,	Sozialistische Partei, Østerrike
Gareth S. Williams,	Konføderasjonen av sos.dem. i EF
Vello Saatpalu,	ESDP, Estland
Aare Laponin,	- " -
Uno Paike,	- " -

Janis Dinevics,	Latvian Sosial Democrats, Latvia
Valdis Steins,	LSDWP, Latvia
Uldis Berzins,	- " -
Laila Balga,	- " -
Svetlana Bakaite-Raulinaitiene,	LSDP, Litauen
Alcyzas Sakalas,	- " -
Vytautas Sileikis,	- " -

Videre møtte en rekke innbudte fra innenlandske organisasjoner tilknyttet arbeiderbevegelsen samt en del personlig innbudte gjester.

Ingvar Carlsson hilste landsmøte på vegne av de utenlandske gjestene og Yngve Hågensen hilste på vegne av de innenlandske.

Landsmøtets forhandlinger ble ført for åpne dører, med adgang for presse og kringkastning samt for partimedlemmer mot framvisning av spesielt adgangskort.

Åpningsprogrammet: "Rettferdighet" var satt sammen og ble framført av Arja Saijonmaa, Bjørn Afzelius og Åge Aleksandersen. Som avslutning ble sangen "Lys og varme" sunget unisont. Gro Harlem Brundtland takket de medvirkende og overrakte en gavesjekk på kroner 40.000 til kulturprosjekt i Nicaragua.

Landsmøtet vedtok enstemmig følgende dagsorden:

1. *Åpning*
2. *Konstituering*
3. *Innstilling om beretningen*
4. *Innberetning fra revisjonsnemda*
5. *Innsendte forslag*
6. *Lovendringer*
7. *Den politiske situasjonen*
8. *Lokalpolitisk manifest*
9. *Partiets arbeid fram mot landsmøtet 1992*
10. *Innstilling fra redaksjonskomiteen for lokalpolitisk manifest*
11. *Innstilling fra redaksjonskomiteen for andre saker*
12. *Valg*
13. *Avslutning*

Det ble oppnevnt 2 redaksjonskomiteer: a) for lokalpolitisk manifest, b) for politiske og organisatoriske saker. Redaksjonskomiteene behandlet de innkomne saker og de forslag som ble reist under landsmøtet.

Landsmøtet vedtok følgende uttalelser:

- 1. Arbeid for alle er jobb nummer 1*
- 2. Ta barn på alvor*
- 3. Europa*
- 4. Fiskeripolitikken*
- 5. Miljø*

Ved behandlingen av dagsorden, punkt 9 - Partiets arbeid fram mot landsmøtet 1992 - ble landsmøtet inndelt i grupper som behandlet ulike temaer under fellesbetegnelsen "Norge i et nytt Europa." Gruppens synspunkter ble lagt fram i plenum av Grete Knudsen, landsstyret. De ulike temaene hadde følgende overskrifter: 1a) Hvordan vil dere beskrive Arbeiderpartiets verdigrunnlag. 1b) Finn fram til de viktigste stikkordene for visjonen om et virkelig velferdssamfunn inn i det neste århundre. 1c) Hvordan kan vi bl.a. oppnå trygghet, livskvalitet og rettferdighet når grensene overfor verden omkring oss er åpnet og påvirker organiseringen også av vårt samfunn. 2a) Hvordan vil dere beskrive framtidens økonomiske vekst. 2b) Hvordan kan vi gjenreise full sysselsetting i et internasjonalt samfunn med miljøet i balanse.

LANDSMØTET GJORDE FØLGENDE VEDTAK I DENNE SAKEN:

Landsmøtet tar resultatet av gruppearbeidet til etterretning. Gruppearbeidet legges til grunn for den videre utarbeidelsen av debattopplegget for programdebatten.

DET BLE OGSÅ VEDTATT DIVERSE LOVENDRINGER, BL.A. FØLGENDE:

Paragraf 6, punkt 5, Landsmøtet, 2. setning endres til: "Partiets stortingsgruppe og sametingsgruppe velger en representant for hver påbegynt 10. medlem".

Paragraf 7, punkt 2, Landsstyret: "Landsstyret består av partiets sentralstyre og av to representanter fra AUF som AUF selv oppnevner, og fylkespartiene skal være representert med to representanter. Den ene av disse skal være den til enhver tid sittende leder. Er fylkespartiets leder innvalgt i sentralstyret, skal den til enhver tid sittende nestleder sitte i landsstyret. Landsmøtet velger utover dette en fast representant. Det velges to personlige vararepresentanter. I tillegg deltar en representant fra partiets sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett."

I tråd med vanlig praksis valgte landsmøtet medlemmer til sentralstyret, landsstyret og revisjonsnemda.

Det er i tillegg til møteprotokollen også utarbeidet en fullstendig referatprotokoll som inneholder innledningene, debattene, uttalelsene og alle vedtak som ble gjort.

SENTRALSTYRET

SENTRALSTYRETS SAMMENSETNING

Landsmøtet 1990 valgte følgende som medlemmer og varamedlemmer av sentralstyret: Leder Gro Harlem Brundtland, nestleder Gunnar Berge, nestleder Thorbjørn Bermtsen, sekretær Thorbjørn Jagland, Yngve Hågensen, Liv Nilsson, Nils Totland, Anne Lise Grande Vollan, Kjell Borgen, Herdis Meihack Engen, John Stene, Hill-Marta Solberg, Jens Stoltenberg og Unni Hole.

Varamedlemmer: Bengt Martin Olsen, Åse Klundelien, Gunnar Mathisen, Britt Solheim, Nils Asbjørn Engstad, Solveig Torsvik, Dag Terje Andersen og Sidsel Bauck.

VIRKSOMHETEN

Sentralstyret har holdt 40 møter i perioden 01.07.1990 - 30.06.1992 og har bl.a. vedtatt uttalelser om følgende:

03.09.1990: Skatten mer rettferdig

18.03.1991: Situasjonen i ~~midt-østen~~

29.04.1991: Arbeid for alle er jobb nr. 1

14.08.1991: Full støtte til regjeringens og de andre EFTA-landenes arbeid med å sluttføre forhandlingene om en EØS-avtale.

FASTE UTVALG

I sentralstyrets møte 03.12.90 ble det vedtatt å begrense antallet faste utvalg til tre og følgende er blitt oppnevnt:

03.12.1990: INTERNASJONALT UTVALG

Thorbjørn Jagland, leder, Siri Bjerke, sekretær, Trond Johansen, Kaare Sandegren, Turid Birkeland, Kjersti Sommerseth, Øystein Mæland, Halvor Elvik, Inger Lise Gjørsv, Wenche Paulsrud, Espen Barth Eide og Ingrid Eide. I tillegg har utenriksminister Thorvald Stoltenberg, forsvarsminister Johan Jørgen Holst og fraksjonsleder i utenrikskomiteen Gunnar Skaug deltatt i møtene.

17.12.1990: ØKONOMISK/POLITISK UTVALG

Gunnar Berge, leder, Norvald Mo, sekretær, Juul Bjerke, Svein Longva, Harald Henriksen, Torstein Moland, Vidar Christiansen, Einar Amundsen, Ellen Stensrud, Vigdis Magistad, Kari Skrede, Synøve Nymo og Anne-Grete Ellingsen. I tillegg har finansminister Sigbjørn Johnsen, næringsminister Ole Knapp, fraksjonsleder i finanskomiteen Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og fraksjonsleder i energi- og industrikomiteen Ernst Wroldsen deltatt i møtene.

13.05.1991: LANDSKOMMUNALUTVALG

Åse Klundelien, leder, Svein Bjørn Aasnes, sekretær, Halvdan Skard, Tore Hansen, Ann Helen Rui, Jan Davidsen, Rune Gerhardsen, Ernst Isaksen, Turid Innstrand, Jan Fridthjof Bernt, Frode Jahren, Marit Lefdal og Karen Irene Stangeland.

AD HOC-UTVALG

I sentralstyrets møte 03.12.90 ble også organiseringen av det videre arbeidet med "Norge i et nytt Europa" drøftet og følgende ble vedtatt:

"Sentralstyret er styringsgruppe for det videre programarbeidet. Gruppelederteamet fra landsmøtets behandling av Norge i et nytt Europa utgjør et råd for sentralstyret gjennom arbeidet.

Sekretariatet legges til partikontoret, men består av en gruppe personer fra parti og fagbevegelse. Følgende vil delta i arbeidet: Siri Bjerke, leder, Britt Schultz, Norvald Mo, Gunnar Myrvang, Truls Frogner, Frode Forfang, Ted Hanisch og Erik Orskaug.

For å komme videre i arbeidet opprettes det flere arbeidsgrupper. Arbeidsgruppene skal ikke være tradisjonelle partiutvalg, men prosjekttrettede ad hoc grupper. Sekretariatet fordeler ansvaret og tar lederoppgaven i gruppene. Sekretariatet legger også fram bearbejdede rapporter for sentralstyret.

Følgende prosjektgrupper opprettes:

- A. Internasjonalisering av kapitalen og den teknologiske utvikling.
Ansvarlig: Truls Frogner og Norvald Mo.*
- B. Gjenreiseing av velferdssamfunnet - et bærekraftig samfunn.
Ansvarlig: Ted Hanisch og Britt Schultz.*

C. *Utvikling av det økonomiske demokrati. Ansvarlig: Erik Orskaug.*

D. *Økologisk balanse. Ansvarlig: Gunnar Myrvang.*

E. *Norges deltagelse i institusjonalisert samarbeid i Europa. Her må internasjonalt utvalg og sentralstyret ha et løpende ansvar for partidebatten, i tråd med utviklingen bl.a. når det gjelder EØS-avtalen.*
Ansvarlig for sekretariatet: Siri Bjerke.

Prosjektgruppe for "Gjenreiseing av velferdssamfunnet - et bærekraftig samfunn": Ted Hanisch, Britt Schultz, Kari Kjenndalen, Gerd Liv Valla, Geir Axelsen, Randi Øverland, Arne Pape, Knut Halvorsen og Kjell Hermann.

Prosjektgruppe for "Internasjonalisering av kapitalen og den teknologiske utvikling": Truls Frogner, Norvald Mo, Anders Helset, Ingrid Norstein, Knut Elgsås, John Johnsen, Nils Petter Tanderø, Stein Reegård, Ingeborg Kleppe og Kjersti Gro Lindquist.

Prosjektgruppe for miljøspørsmål: Gunnar Myrvang, Kjell Roland, Unni Mathisen, Dag Harald Claes, Ole Jørgen Hansen, Jon Bjartnes, Turid Sand og Vera Selnes.

18.11.1991: LANDBRUKSUTVALG

Dag Terje Andersen, leder, Rolf Vester, Arvid Nyberg, Lars Sjølaas, Grete Øverlier, Marit Westin Eikje, Bente Fredheim Nygård, Ottar Befring, Gunn Langaas, Magnar Hakestad, Rita Ottervik, Juul Bjerke og Eilif O. Larsen.

Landbruksminister Gunhild Øyangen, statsekretær Terje Risholm og Arbeiderpartiets fraksjon i landbrukskomiteen har tiltrådt utvalget og Ingrid Norstein har vært sekretær.

Utvalget fikk følgende mandat: Utvalget skal drøfte prinsippene for Arbeiderpartiets framtidige landbrukspolitikk i lys av nasjonale og internasjonale utfordringer. Utvalget skal være rådgivende i arbeidet med å forme ut stortingsmeldingen om landbrukspolitikken på bakgrunn av Alstadheimutvalgets innstilling. Utvalget skal legge fram en rapport om sitt arbeid for sentralstyret. Utvalgets arbeid skal gjennomføres høsten 1991 og vinteren 1992.

16.12.1991: IDRETTSPOLITISK UTVALG

Odd Flattum, leder, Torgunn Aas Reggestad, sekretær, William Engseth, Grete Fossum, Tor Håkon Holte, Grete Fossli, Åge Tovan, Rikke Lind og Magnus Nilsen.

Utvalget fikk følgende mandat: Utvalget skal være referansegruppe for utarbeidelsen av idrettsmeldingen og tilrettelegge for en diskusjon om denne i partiets sentralstyre.

10.02.1992: FISKERIPOLITISK UTVALG

Jan H.T. Olsen, leder, Inge Flage, sekretær, Jan P. Rasmussen, Henry Reiersen, Vidar Ulriksen, Wenche Pedersen og Per Gunnar Olsen.

Fiskeriminister Oddrunn Pettersen, statssekretær Per Alf Andersen og Arbeiderpartiets fraksjon i fiskerikomiteen har tiltrådt utvalget.

Utvalget fikk følgende mandat: Utvalget skal gi Regjeringen og sentralstyret råd i forbindelse med utarbeidelse av strukturmelding om fiskeriene.

09.03.1992: SAMEPOLITISK UTVALG

Reidar Nilsen, leder, Leif Halonen, May-Lisbeth Myrhaug, Brynjulf Blixgård, Inger Anne Johansen, Inger Marit Bongo og Mimmi Bævi.

Utvalget fikk følgende mandat: Utvalget skal utarbeide forslag til nytt Samepolitisk manifest og gi sentralstyret råd i samepolitiske spørsmål.

01.04.1992: ELDREFORUM

Kristian Ottosen, leder, Kirsten Myklevoll, Astrid Raastad, Bjørn Rudaa, Else Moe, Lilly Valvik, John Peder Tandberg, Åse Bjerkholt, Mary Marthiniussen, Odd Grythe, Kåre Myhre, Liv Andersen og Bjørg Tenmann, sekretær.

Eldreforums formål, arbeidsoppgaver og organisering:

DNAs Eldreforum skal være med å utvikle en god eldrepolitikk for Arbeiderpartiet.

Eldreforum skal være rådgivende for sentralstyret i spørsmål som berører pensjonister, og de eldres levekår generelt. Forumet skal behandle saker som partiet ber om, og ta opp saker på eget grunnlag for å bringe det inn for sentralstyret.

Eldreforum består av 12 medlemmer. Sentralstyret velger medlemmene og leder. Forumet bestemmer selv hvordan de skal organisere og drive sin virksomhet.

En sekretær fra partikontoret skal bistå eldreforumet i dets arbeid.

Det norske Arbeiderparti er ansvarlig for de økonomiske utgifter, basert på et avtalt budsjett.

REDAKSJONSUTVALG FOR AKTUELT PERSPEKTIVS MAGASIN

I sentralstyremøtet 13.01.92 ble utvalget reorganisert og har nå følgende sammensetning: Ted Hanisch, leder, Wenche Pedersen, Terje Næss, Torbjørn Raadim, Helga Hernes, Arvid Fennefoss, Bjørn Bjørnsen, John Lundstøl og Rune Bjerke. Dessuten tiltrer Frode Jacobsen, Aktuelt Perspektiv som utvalgets sekretær.

LANDSSTYRET

Landsmøtet i november 1990 valgte - foruten sentralstyrets faste medlemmer - følgende medlemmer og varamedlemmer til landsstyret:

Fylke	Medlemmer	Varamedlemmer
Østfold	Fylkespartiets leder Liv Stubberud	Egil Shjolden Unni Mathisen
Akershus	Fylkespartiets leder Kari Seljelid	Rolf Lasse Lund Tove Løvaas
Hedmark	Fylkespartiets leder Eirin Faldet	Arvid Nyberg Siri Austeng
Oppland	Fylkespartiets leder Astrid Kvarme	Eva Kristiansen Odd Arve Lien
Buskerud	Fylkespartiets leder Aase Morin	Tonill Melle Trond Jensrud
Vestfold	Fylkespartiets leder Kjell Pedersen	Richard Trælnes Anne L. Aune Lee
Telemark	Fylkespartiets leder Gunn Olsen	Sigvald Hansen Turid Opedal
Aust-Agder	Fylkespartiets leder Jakob Olaus Moe	Gunnar Halvorsen Liv Andersen
Vest-Agder	Fylkespartiets leder Åse Lill Kimestad	Jan H. Olsen Aud Blattmann

Rogaland	Fylkespartiets leder Tore Nordtun	Tor Helge Dale Inger Sirevåg
Hordaland	Fylkespartiets leder Ole Lysø	Per Eystein Thue Turid Glesnes
Sogn og Fjordane	Fylkespartiets leder Aud Wiger	Malvin Moen Astrid Nistad
Møre og Romsdal	Fylkespartiets leder Ingrid Viseth	Arne K. Høsteng Laila Bastesen
Sør-Trøndelag	Fylkespartiets leder Ole K. Lundereng	Jan Gunnar Uthus Turid Innstrand
Nord-Trøndelag	Fylkespartiets leder Karin Kjølmoen	Aase Folkvord Per Bårdsen
Nordland	Fylkespartiets leder Geir Knutson	Finn Knutsen Kari Brudevoll
Troms	Fylkespartiets leder Ellen Bergli	Kjell Skog Kirsten Myklevoll
Finnmark	Fylkespartiets leder Tore Gundersen	Wenche Pedersen Alfon Jerriervi
Oslo	Fylkespartiets leder Rune Bjerke	Inger Lise Husøy Rune Gerhardsen

I tillegg har AUF oppnevnt Geir Axelsen og Sigve Brekke som deltar i landsstyret med fulle rettigheter og i overensstemmelse med lovene deltar også sametingsgruppas representant - Egil Olli - i landsstyret med tale- og forslagsrett.

Lovene fastsetter også at i de tilfeller hvor fylkespartiets leder er innvalgt i sentralstyret, skal fylkespartiets nestleder sitte i landsstyret. Dette gjelder pr. 30.06.1992 for Vestfold, Nord-Trøndelag, Finnmark og Oslo.

LANDSSTYRETS MØTER

Landstyret har i perioden avholdt 5 møter:

28.09 - 30.09.1990 PÅ HOTEL HEDEMARKEN, BRUMUNNDAL

Møtet behandlet følgende saker:

1. *Strategisk plan for 1991, innledning ved Gro H. Brundtland*
2. *Alternativt statsbudsjett, innledning ved Sigbjørn Johnsen*
3. *Dagsorden for landsmøtet 1990, redgjørelse ved Thorbjørn Jagland*

Landsstyremøtet vedtok uttalelse om:

Sosialdemokratisk offensiv for: Sysselsetting - Barn og unge - Miljø.

08.11.1990 I FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende landsmøtesaker:

1. *Regnskap og innberetninger for 1989, redegjørelser ved Harriet Andreassen og Martin Kolberg.*
2. *Partiets revisjonsordning, redegjørelse ved Harriet Andreassen.*
3. *Innstilling på dirigenter, sekretærer og komiteer på landsmøtet.*
4. *Gjennomgang av kjøreplan samt innstilling på behandling av for sent innkomne forslag.*

21.06 - 22.06.1991 PÅ LO-SKOLEN, SØRMARKA

Møtet behandlet følgende saker:

1. *De politiske hovedsakene ved valget '91, innledning ved Gro H. Brundtland.*
2. *Strategisk plan 1992, innledning ved Thorbjørn Jagland.*
3. *Bruk av medlemsregisteret, innledning ved Thorbjørn Jagland.*
4. *EØS-avtalen, innledning ved Eldrid Nordbø. Landstyret vedtok en uttalelse om: Forhandlingene om en EØS-avtale.*

18.09.1991 I ARBEIDERPARTIETS MØTEROM PÅ STORTINGET, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Valgresultatet og arbeidet framover, innledning ved Gro H. Brundtland.
2. Programrådet, Thorbjørn Jagland redegjorde for programrådet og selve programprosessen.

07.02-09.02.1992 PÅ LO-SKOLEN, SØRMARKA

Møtet behandlet følgende saker:

1. Organisasjonsutviklingen, innledning ved Thorbjørn Jagland.
2. Landsmøtet 1992, innkalling, dagsorden og fordeling av representanter på fylkespartiene, Thorbjørn Jagland redegjorde.
3. Den politiske situasjon/Arbeidet med nytt partiprogram, innledning ved Gro H. Brundtland. Landsstyret vedtok en uttalelse om: Sosialdemokrati i 1990 årene. Uttalelsen var delt opp i følgende underpunkter: Arbeid for alle. Utdanning. EØS. Distriktpolitikken. Fiskeriene.

REVISJONSNEMDA

Med bakgrunn i nedleggelse av DNAs Revisjonskontor og inngåelse av kontrakt med eksternt revisjonsfirma, vedtok landsmøtet 1990 nye lover for revisjon av Det norske Arbeiderpartis regnskaper og årsoppgjør. Landsmøtet valgte følgende revisjonsnemd:

Medlemmer: Harriet Andreassen, leder
Aase Bjerkholt
Magnus Nilsen

Varamedlemmer: Harry Jørgensen
Barbara Gulbrandsen

SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG DNA

Samarbeidskomiteen har i perioden hatt følgende sammensetning:

Fra DNA: Gro Harlem Brundtland, Gunnar Berge, Thorbjørn Berntsen og Thorbjørn Jagland.

Fra LO: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Svein-Erik Oxholm, Ole Knapp (fram til 20.09.90), Liv Nilsson (fra 24.09.90) og John Stene (fram til 20.09.91), (fra 18.11.91) Kjell Bjørndalen.

Samarbeidskomiteen har hatt 50 møter i perioden. Av de saker som er behandlet, nevnes:

- ☛ Gasskraftverk i Midt-Norge
- ☛ Statsbudsjettet 1991
- ☛ Skipsfartsnæringen - Skattereglene
- ☛ Celluloseindustrien - Eksportgarantier
- ☛ Heidrungassen
- ☛ Postsparebanken
- ☛ El-avgiften
- ☛ ALCATEL
- ☛ Indeksoppgjøret
- ☛ Pensjonistoppgjøret
- ☛ 1. mai 1991
- ☛ Storebrand/UNI
- ☛ Arbeidsledigheten
- ☛ Næringspolitisk handlingsplan
- ☛ Heidrun-utbyggingen
- ☛ Europa-rådslag
- ☛ Stortingets vedtak om sjømanns- og fiskerfradrag
- ☛ Maritimt investeringsfond
- ☛ Handlingsplan for å komme kontraktørvirksomheten til livs
- ☛ Viking-Askim
- ☛ Lønnsoppgjøret
- ☛ Sulitjelma Gruver A/S
- ☛ Skipsfartsmelding
- ☛ EØS - Konesjonslovene
- ☛ Framtidig EDB-system i Trygdeetaten
- ☛ Arbeidsmarkedinstituttene. Omorganisering - Evaluering
- ☛ EØS-forhandlingene
- ☛ Nyorganiseringen av Statskraft
- ☛ Permitteringsloven

- ☞ Sykelønnsordningen
- ☞ Pensjonsalder
- ☞ Revidert nasjonalbudsjett - Skattereforen
- ☞ Behandling av miljøfarlig avfall
- ☞ Rana Gruver
- ☞ Økonomisk politikk og sysselsetting
- ☞ LO/TV2
- ☞ A-pressen
- ☞ Statlige overføringer
- ☞ Valgkampen
- ☞ Gjeldskrisen og Statsbudsjettet for 1992
- ☞ Pressestøtten 1992
- ☞ Fisk - EØS
- ☞ Norges Postbank
- ☞ Konesjonssøknad ABB/EB
- ☞ Tiltak i forbindelse med HVPU-reformen
- ☞ Reform av petroleumsbeskatningen
- ☞ Omsorgsfag - Nytt fag under Lov om fagopplæring
- ☞ 80-ukers regelen
- ☞ Kontraktørvirksomhet i forbindelse med Lillehammerutbyggingen
- ☞ Faglig/politiske aktiviteter
- ☞ 1. mai 1992
- ☞ Balstad-utvalgets utredning
- ☞ Bullutvalget
- ☞ Omorganisering av det nærings- og distrikspolitiske virkemiddelapparat
- ☞ Stortingsmelding om videregående opplæring
- ☞ Folketrygden - Pensjonistoppgjøret
- ☞ Helsedirektoratets organisering
- ☞ Brasil - Drap av gatebarna
- ☞ Attføringsmeldingen
- ☞ Tariffoppgjøret 1992
- ☞ Revidert nasjonalbudsjett
- ☞ Linjegods - NSB
- ☞ Sysselsettingsutvalget
- ☞ Overføringsutvalget
- ☞ Modernisering av Norsk Hydro, Årdal Verk
- ☞ Sysselsettingsspørsmålet
- ☞ Faglig/politisk handlingsplan
- ☞ LOs EØS-vedtak
- ☞ Kontraktørutvalget
- ☞ Det kollektive medlemskap

PARTIETS REPRESENTASJON I STYRER OG KOMITEER

Storingsgruppas styre:

*Thorbjørn Jagland
Martin Kolberg*

DNA's kvinnesekretariat:

Britt Solheim

A-Pressens Konsernstyre:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>	<i>Lars Buer</i>
<i>Varamedlemmer:</i>	<i>Martin Kolberg</i>	<i>Ann Mari Ågotnes</i>

AOFs forretningsutvalg:

<i>Medlemmer:</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>	<i>Britt Schultz</i>
<i>Varamedlem:</i>	<i>Kari Nordheim Larsen</i>	

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek:

<i>Styremedlem:</i>	<i>Martin Kolberg</i>
<i>Varamedlem:</i>	<i>Britt Schultz</i>

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>	<i>Siri Bjerke</i>
<i>Varamedlem:</i>	<i>Martin Kolberg</i>	

Faglig/politisk utvalg:

<i>Thorbjørn Jagland</i>	<i>Martin Kolberg</i>
<i>Britt Schultz</i>	<i>Finn Jota</i>

PARTIKONTORET

Følgende personer har vært knyttet til partikontoret i perioden:

*Leder: Gro Harlem Brundtland
Partisekretær: Thorbjørn Jagland
Kvinnesekretær: Britt Schultz
Kontorleder: Martin Kolberg
Økonomileder: Ann Mari Ågotnes
Informasjonssjef: Pål Nordenborg
Internasjonal sekretær: Siri Bjerke
Region- kommunalsekretær: Svein Bjørn Aasnes
Region- organisasjonssekretær: Torgunn Aas Reggestad
Region- informasjonssekretær: Siri Ulvin
Region- faglig/politisk sekretær: Finn Jota
Region- studiesekretær Kari Nordheim-Larsen, ansatt 18.03.91
Sekretær: Asbjørn Kristoffersen
Sekretær: Margit Pedersen, permisjon fra 01.12.90
Sekretær: Roar Thun, engasjement fra 20.01.92
Sekretær: Hans Kjelsrud, halv stilling, kontor på Hamar*

I tillegg har SAMAK.s nordiske sekretær, Frode Forfang, kontor på partikontoret.

*Revisjons- og kassakontoret:
Revisor: Stein Morten Olsen, sluttet 28.02.91
Regnskapssekretær: Lise Sørum
Økonomisekretær: Mette Jacobsen, ansatt 21.04.92*

Det øvrige personalet ved partikontoret var pr. 30.06.92:

<i>Andersen Gro Mette</i>	<i>Andersson Line</i>	<i>Birkelund Åge</i>
<i>Berg Aslak</i>	<i>Hagen Kari Vørner</i>	<i>Hemli Tone Merete</i>
<i>Grøtting Trond</i>	<i>Kronstad Unni E.</i>	<i>Kristoffersen Asle</i>
<i>Kristiansen Elin</i>	<i>Kiil Bodil</i>	<i>Korslund Karin</i>
<i>Nymark Reidun</i>	<i>Svendsrud Liv M.</i>	<i>Tenmann Bjørg</i>
<i>Westerhaug Gretha</i>		

Følgende har fratrådt i perioden: Solfrid Grønn og Solveig Svendsen

PARTIETS FYLKESSEKRETÆRER

<i>Østfold:</i>	<i>Jan M. Johansen</i> <i>Svein Åge Lauritzen, ansatt 13.01.92</i>
<i>Akershus:</i>	<i>Åge Tovan</i> <i>Sissel A. Bye, sluttet 01.06.91</i> <i>Vivi Lindholm, ansatt 24.06.91</i>
<i>Hedmark:</i>	<i>Arvid Lihak, permisjon fra 10.02.92</i> <i>Grethe Mikaelsen, vikariat fra 09.03.92</i>
<i>Oppland:</i>	<i>Bjørn Næss</i>
<i>Buskerud:</i>	<i>Svein Bugge Persson</i>
<i>Vestfold:</i>	<i>Rolf Sætre</i> <i>Willy Gundersen, sykepermittert i perioden</i>
<i>Telemark:</i>	<i>Karl Erik Høegh</i>
<i>Aust-Agder:</i>	<i>Fritz Y. Jenssen</i>
<i>Vest-Agder:</i>	<i>Ove K. Larsen</i>
<i>Rogaland:</i>	<i>Kjell Sund</i>
<i>Hordaland:</i>	<i>Marit Wikholm</i> <i>Norvald Heggertveit</i>
<i>Sogn og Fjordane:</i>	<i>Per Bjarne Molnes</i>
<i>Møre og Romsdal:</i>	<i>Edvin Hugo Pedersen</i>
<i>Sør-Trøndelag:</i>	<i>Odd Kvam</i> <i>Rolf Antonsen, sluttet 31.03.91</i> <i>Asbjørn Leraand, ansatt 19.11.90, sluttet 30.04.92</i> <i>Tore Nordseth, ansatt 23.06.92</i>
<i>Nord-Trøndelag:</i>	<i>Fredrik Hveding, sluttet 31.05.92</i> <i>Svein J. Svensson, ansatt 18.03.91</i>
<i>Nordland:</i>	<i>Hans H. Hansen</i> <i>Anne Rørvik</i>
<i>Troms:</i>	<i>Solveig Bredal-Thorsen, sluttet 31.01.91</i> <i>Eva Olsen, ansatt 18.03.91</i>
<i>Finnmark:</i>	<i>Thorbjørn Wilhelmsen</i>
<i>Oslo:</i>	<i>Rune Bjerke, sluttet etter valget i '91</i> <i>Tore Larsen, valgt på årsmøte i februar '92, sluttet i mai '92</i> <i>Terje Kristiansen, valgt på årsmøte i juni '92</i> <i>Idar Eliassen</i> <i>Jan Bøhler, sluttet 31.01.91</i>

ÅRSMØTER I FYLKESPARTIENE

<i>Fylke:</i>	<i>1991</i>	<i>1992</i>
<i>Østfold:</i>	<i>Gunnar Berge</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>
<i>Akershus:</i>	<i>Thorbjørn Berntsen</i>	<i>Thorvald Stoltenberg</i>
<i>Hedmark:</i>	<i>Jens Stoltenberg</i>	<i>Gro H. Brundtland</i>
<i>Oppland:</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>	<i>Sigbjørn Johnsen</i>
<i>Buskerud:</i>	<i>Gro H. Brundtland</i>	<i>Thorbjørn Berntsen</i>
<i>Vestfold:</i>	<i>Gunhild Øyangen</i>	<i>Jens Stoltenberg</i>
<i>Telemark:</i>		<i>Gro H. Brundtland</i>
<i>Aust-Agder:</i>	<i>Grete Faremo</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>
<i>Vest-Agder:</i>	<i>Finn Kristensen</i>	<i>Gunnar Berge</i>
<i>Rogaland:</i>	<i>Thorbjørn Berntsen</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>
<i>Hordaland:</i>	<i>Gunnar Berge</i>	<i>Gro H. Brundtland</i>
<i>Sogn og Fjordane:</i>	<i>Nils Totland</i>	<i>Bjørn Tore Godal</i>
<i>Møre og Romsdal:</i>	<i>Thorvald Stoltenberg</i>	<i>Gunnar Berge</i>
<i>Sør-Trøndelag:</i>	<i>Gro H. Brundtland</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>
<i>Nord-Trøndelag:</i>	<i>Tove Strand Gerhardsen</i>	<i>Bjørn Tore Godal</i>
<i>Nordland:</i>	<i>Thorbjørn Jagland</i>	<i>Thorbjørn Berntsen</i>
<i>Troms:</i>	<i>Gro H. Brundtland</i>	<i>Thorvald Stoltenberg</i>
<i>Finnmark:</i>	<i>Gro H. Brundtland</i>	<i>Gunnar Berge</i>
<i>Oslo:</i>	<i>Thorbjørn Berntsen</i>	

SEKRETÆRKONFERANSER

Det har i denne perioden vært avholdt 3 konferanser for partiets distriktssekretærer. Det er også holdt flere telefonkonferanser i perioden.

15.10 - 17.10.90 TELEMARKEHOTELL, NOTODDEN

1. **Kontingentsituasjonen og medlemsregisteret**
Innledning v/ Torgunn Aas Reggestad og Ann Mari Ågotnes
2. **Valgkampen**
Gruppearbeid og plenum
3. **Informasjonsarbeidet**
Innledning v/ Pål Nordenborg og Siri Ulvin
4. **Organisasjonsutviklingen - evaluering**
Innledning v/ Martin Kolberg
5. **Strategisk plan 1991**
Innledning v/ Thorbjørn Jagland og Martin Kolberg
6. **Landsmøtet**
7. **Roselotteriet**

07.01 - 10.01.91 LO-SKOLEN, SØRMARKA

1. **Gjennomføring av strategisk plan**
2. **Europa-spørsmålet og EØS-prosessen**

På denne konferansen deltok også partiledelsen og lederne i fylkespartiene.

21.10 - 25.10.92 DOVREFJELL HOTELL, DOMBÅS

1. **Programprosessen**
Innledning v/ Siri Bjerke
2. **Valgkampevaluering**
Innledning v/ forsker Bernt Aardal
3. **AUF**
Innledning v/ Sigve Brekke
4. **Organisasjonsutviklingen - evaluering**
Innledning v/ Thorbjørn Overholt
5. **Informasjonsplan**
Innledning v/ Siri Ulvin og Pål Nordenborg
6. **Medlemssituasjonen**
Innledning v/ Torgunn Aas Reggestad
7. **Studieopplegget for folkevalgte**
Innledning v/ Kari Nordheim-Larsen og Svein Bjørn Aasnes
8. **Data-opplegget**
Innledning v/ Ann Mari Ågotnes og Line Andersson
9. **LOs organisasjonsdebatt - prosjekt '93**
Innledning v/ Ståle Dokken, LO

ORGANISASJONSARBEIDET

Arbeiderpartiet har 440 kommunepartier og 19 fylkespartier. Antallet avdelinger totalt er ca. 2.290, som fordeler seg på bostedslag, faglige partilag, kvinnelag, kollektivt tilsluttede fagforeninger og AUF-lag.

Virksomheten i avdelingene varierer sterkt. Mange avdelinger arbeider godt, men det finnes også avdelinger som har svært liten aktivitet.

I denne, som i forrige landsmøteperiode, har arbeidet med organisasjonsutvikling og Strategisk Plan vært hovedgrunnlaget for arbeidet med organisasjonsarbeidet i perioden.

Målene med dette arbeidet har vært å skape en mer aktiv organisasjon, med klarere ansvarsforhold og målstyrt arbeid både for politiske og organisatoriske saker. Det har vært lagt stor vekt på å trekke alle ledd og nivåer inn i dette arbeidet for å få økt delaktighet i hele organisasjonen.

3 saker ble plukket ut som strategiske hovedsatsningsområder både i 1991 og 1992:

- ☛ *Skolering*
- ☛ *Verving - synliggjøring*
- ☛ *Faglig/politisk arbeid*

MEDLEMSUTVIKLINGEN

Ordningen med nytt kontingentsystem og et sentralt medlemsregister trådte i kraft fra 01.01.89. Det er først i denne perioden at vi virkelig har kunnet høste fruktene av dette arbeidet og denne investeringen.

Det er fortsatt 275 avdelinger som opprettholder den gamle ordningen med manuell innkreving av kontingenten. Kontingentinnkrevingen i 1990 har foregått ved at partiet sentralt har sendt ut 1 krav og 2 purringer direkte til det enkelte medlem i første halvår. Deretter har avdelingene fått ferdigutfylte innbetalingskort på de som da gjenstår og selv stått for resten av innkreivingsarbeidet. De lagene som opprettholder ordningen med manuell innkreving har fått tilsendt hele bunken med ferdig utfylte innbetalingskort i begynnelsen av året og selv forestått alt innkreivingsarbeidet.

Innkreivingsarbeidet i 1991 og 1992 har vært gjennomført på samme måte som i 1990, med den forskjell at bare 1 purring i stedet for 2 har vært sendt fra landspartiet og til det enkelte medlem.

Det har i 1990, 1991 og 1992 vært lagt ned et omfattende arbeid med vervekampanjer. Bl.a. har alle medlemmer våren 1991 gjennom sin avdeling fått tildelt en brosjyre som presenterer kampanjen og vervepremiene i denne. Vervekampanjen resulterte i 1990 i 9.163 og i 1991 6.914 nye medlemmer. For første gang på 5 år hadde partiet i 1990 en vekst i medlemstallet. Denne var på 1.010 medlemmer (hvorav 832 individuelle og 178 kollektive) i forhold til i 1989. Medlemsveksten fortsatte også i 1991, og vi økte medlemstallet ytterligere med 1.983 (hvorav økning på 3.586 individuelle og nedgang på 1.603 kollektive).

MEDLEMSUTVIKLINGEN 1990 - 1991:

FYLKE	TOTALT 1990	KOL. 1990	TOTALT 1991	KOL. 1991	DIF. 90-91	%
Østfold	9.556	4.690	9.694	4.861	138	101,4
Akershus	8.991	1.427	9.234	1.331	243	102,7
Oslo	18.045	9.914	16.631	8.493	-1.414	92,2
Hedmark	11.609	1.423	11.317	1.381	-292	97,5
Oppland	9.792	1.381	10.009	1.375	217	102,2
Buskerud	7.793	2.206	8.164	2.140	371	104,8
Vestfold	3.885	794	4.184	849	299	107,7
Telemark	4.662	431	4.921	401	259	105,6
Aust-Agder	2.557	167	2.551	159	-6	99,8
Vest-Agder	2.421	392	2.522	392	101	104,2
Rogaland	5.641	1.780	5.682	1.687	41	100,7
Hordaland	6.729	1.935	7.076	1.843	347	105,2
Sogn og Fjordane	4.481	1.088	4.649	1.116	168	103,7
Møre og Romsdal	4.989	1.092	5.156	1.138	167	103,3
Sør-Trøndelag	8.378	1.184	8.527	954	149	101,8
Nord-Trøndelag	4.244	87	4.375	90	131	103,1
Nordland	7.822	484	8.284	671	462	105,9
Troms	4.073		4.115		42	101,0
Finnmark	2.391		2.952		561	123,5
Svalbard	50		49		-1	98,0
SUM TOTALT	128.109	30.475	130.092	28.881	1.983	101,5

UTVIKLING AV MEDLEMSTALLET 1945 – 1991:

ORGANISASJONSUTVIKLINGSARBEIDET

Partiet startet opp sitt organisasjonsutviklingsarbeid i 1990. Målet med dette arbeidet var å utvikle en mer aktiv og demokratisk organisasjon slik at vi kunne bli mer målrettet i vårt politiske og organisatoriske arbeid.

ORGANISERING

Landet er delt i 5 regioner, med en regionsekretær for hver region. Denne organiseringen er valgt for å bedre kontakten mellom fylkespartiene og partiet sentralt og gi fylkespartier mulighet til å lære av hverandres erfaring. Fylkespartiene har hovedansvaret for å bistå kommunepartiene i utviklingsarbeidet. Mange fylkespartier har delt fylkets kommunepartier i regioner.

STRATEGISK PLAN

Strategisk plan er et redskap for å oppnå målstyring og politisk profilering av partiet. Behovet for konkrete mål og mer systematisk oppfølging har stått sentralt. Så langt har vi erfaring med strategiske planer i '91 og '92. En bred prosess i partiet med oppsummering i regionkonferanser danner grunnlag for Landsstyrets vedtak om politiske og organisatoriske satsingsområder. Hvert organisasjonledd utarbeider så sin egen plan på bakgrunn av Landsstyrets vedtak.

Måloppfølging er en viktig del av målstyringsarbeidet. Hvert fylkesparti har ansvaret for resultatoppfølging i sitt fylke, og dette summeres opp i en resultatgjennomgang for hele partiet.

De politisk områdene for '91 og '92 har vært Arbeid, Miljø og Barn og Unge. De organisatoriske satsingsområdene har vært Faglig/politisk samarbeid, Verving og Skolering. Landsstyret har vedtatt at de samme områdene skal gjelde for '93 med noen mindre justeringer. Våren-93 skal partiorganisasjonen delta i en utvelgelse av satsingsområdene i Strategisk Plan '94/'95.

KOMPETANSEUTVIKLING

Kunnskap om endringsprosesser i en organisasjon er en viktig forutsetning for å få til en dyptgripende endring mot et mer målstyrt parti. Erfaring med kreative og motiverende arbeidsmetoder er en viktig del av kompetanseutviklingen. Ledelsesutvikling på alle nivåer er nødvendig. Partiet gjennomfører en omfattende lederskole for sentrale tillitsfolk i partiet '92-'93.

ERFARINGENE MED UTVIKLINGSARBEIDET

Arbeidet har ført til mer målrettet arbeid og større deltakelse i det politiske arbeidet. Nye arbeidsformer med bl.a. bruk av strategiske planer har blitt tatt i bruk. Alle fylkespartiet har kommet godt igang med utviklingsarbeidet og en del kommunepartier har startet opp. En del kommunepartier har kommet kort i endringsarbeidet. Det er behov for en planmessig satsing for å utvikle kunnskap om målstyring og nye metoder i utviklingsarbeidet i kommunepartiene.

Det har blitt bedre kontakt mellom folkevalgte og partiorganisasjonen på alle nivåer. Likevel gjenstår det mye arbeid for å få dette samspillet til å fungerer hensiktsmessig. Dette gjelder også på sentralt nivå.

Det er behov for å tilpasse strategiske planer bedre til partiprogrammene på de ulike nivåer. Arbeidsform og framdriften for strategiske planer må ta hensyn til lokale forutsetninger og stimulere til en prosess som gir bredde i engasjementet slik at denne form for planlegging oppleves som et hensiktsmessig redskap.

Skal vi komme videre i arbeidet med organisasjonsutviklingen i partiet må de redskap og metoder vi bruker i vårt utviklingsarbeid løpende vurderes og justeres.

STRATEGISK PLAN - BARN OG UNGE

Da barn og unge ble ett av tre politiske hovedsatsingsområder høsten 1990, valgte landsstyret å konkretisere dette med satsing på barnehager, heldagsskole, styrking av barne- og ungdomsvernet og tilbud om utdanning eller arbeid for ungdom under 25 år. Dette satsingsområdet fikk ekstra løft og oppmerksomhet ettersom vi for første gang fikk en barne- og familieminister ved regjeringsskiftet i november -90. Denne delen av Strategisk plan ble konkret og ga dermed de mest synlige resultatene både sentralt og lokalt.

Som et ledd i arbeidet (og som en del av den langsiktige valgkampen) ble "kampanje for barn og unge" arrangert 4. - 10.mars -91 med hovedkampanjedag lørdag 9. mars. Partiorganisasjonen tok initiativ til og gjennomførte ulike arrangementer og markeringer flere steder i landet.

Barn og unge ble i likhet med de to andre politiske hovedsatsingsområdene innarbeidet i de aller fleste kommune- og fylkesprogrammene for perioden '92-'95.

Ved videreføringen av satsingsområdet til 1992 var det sentralstyret som vedtok underområdene etter et samarbeid mellom regjeringen, stortingsgruppa og sentralstyrets undergruppe for barn og unge. Målsettingene ble denne gangen mer konkrete: 17 500 barnehageplasser, 15 000 nye plasser i skolefritidsordninger, ingen ventetid i barnevernet og fullførte 3-årige løp i videregående skole.

STRATEGISK PLAN - MILJØ

Som satsingsområder under miljø valgte landsstyret for 1991:

1. *Økt satsing på kollektivtransport. Tiltak for redusert biltrafikk i større byområder.*
2. *Reduksjon av utslipp og avfall.*
3. *Ressursforvaltning og energiøkonomisering.*

Strategisk plan har hatt positiv innvirkning på både regjeringens og stortingsgruppas arbeid. På en rekke områder innenfor miljøpolitikken kan det vises til gode resultater. Over Statsbudsjettet er miljørelaterte oppgaver meget sterkt prioritert.

For å presentere hovedområdene i Strategisk plan utad ble "kampanje for miljø" arrangert fra 15.-21.april, med hovedkampanjedag lørdag 20.april. Det ble utarbeidet materiell til kampanjeuka, og partiorganisasjonen over hele landet gjennomførte en rekke arrangementer i løpet av uka.

I og med at miljø var et prioritert område for partiet, fikk vi også diskusjoner om prioriteringer i fylkestingsgruppene og i kommunestyregruppene. Miljø ble et prioritert område i valgprogrammene for perioden 1992-95.

Når det ble vedtatt at en skulle videreføre satsingsområdene til 1992, vedtok sentralstyret i samarbeid med Regjeringen, stortingsgruppa og sentralstyrets undergruppe for miljø disse områdene:

1. *Redusere avfallsmengdene og sikre økt gjenvinning, samt forsvarlig behandling av restavfall.*
2. *Redusere utslippene av forurensede stoffer til luft og vann.*
3. *Ta vare på naturarven.*

STRATEGISK PLAN - ARBEID

Et av hovedsatsingsområdene i Strategisk plan har vært arbeid. Hensikten har vært å skape flere arbeidsplasser og redusere antall arbeidsledige.

Som underområder ble satt opp:

- Å stimulere utviklingen av industri og annen næringsvirksomhet for å styrke sysselsettingen.
- Bruke mulighetene i offentlig virksomhet til å løse viktige oppgaver og samtidig gi arbeid til flere.
- Å øke kompetansen og ferdighetene hos de som søker arbeid.
- Å trappe opp kampen mot svart arbeid, kontraktørvirksomhet og andre uregelmessige forhold i arbeidslivet.

Strategisk plan har vært førende for det arbeidet som har vært utført i partisammenheng på regjeringsnivå, i Stortinget og i fylker og kommuner for å bekjempe arbeidsledigheten og øke sysselsettingen.

I tråd med intensjonen i Strategisk plan er bl.a. følgende tiltak satt ut i livet:

- Arbeiderpartiet og LO nedsatte en gruppe, ledet av Gunnar Berge, for å utforme et aktuelt næringspolitisk handlingsprogram. Tiltakene som arbeidsgruppa foreslo er fulgt opp av regjeringen.
- Opprettelsen av Statens nærings- og distriktutviklingsfond (SND).
- Økt satsing på investeringer i veier, jernbane og annen infrastruktur. Veibyggingen har økt med nær 70 prosent i verdi fra 1989 til 1990.
- Antall studieplasser er økt med over 40.000 de siste årene.
- Antall elevplasser i videregående skole har økt om lag 30.000.
- Forskningen er betydelig styrket.
- Miljøinvesteringene for 1992 er økt med 183 millioner kroner, 55 prosent over bevilgningen for 1991.

Videre har lokale initiativ fra partiorganisasjonen, våre kommunestyregrupper og fylkestingsgrupper gitt gode resultater. I den forbindelsen kan nevnes at flere fylker har valgt arbeid som "fyrtårnsak". Erfaringene med samarbeidet mellom lokale og sentrale organer er god, men dette kan gjøres bedre.

STRATEGISK PLAN - FAGLIG/POLITISK SAMARBEID

Faglig/politisk samarbeid har vært ett av de organisatoriske satsingsområdene. Hensikten har vært å skape forståelse for at faglig/politisk samarbeid fortsatt skal være en viktig drivkraft i det norske samfunn.

Ut fra dette ble følgende underområder valgt:

- ☛ *Gjennomgå en debatt i alle faglig/politiske utvalg med sikte på en oppgave/rolleavklaring for utvalgene.*
- ☛ *Opprette faglig/politisk utvalg i alle kommuner og fylker.*
- ☛ *Etablere faste frokostmøter.*

Holdningen til faglig/politisk arbeid har i perioden vært sterkt preget av den høye arbeidsledigheten. Strategisk plan har imidlertid bidratt med å koble organisasjon og politikk sammen. Det kan vises til flere eksempler, både lokalt og sentralt, på enkelt-saker som har funnet sin løsning gjennom et faglig/politisk samarbeid.

Gjennom debattopplegget til LO, "Prosjekt '93" har mange deltatt i debatten om hvordan det faglig/politiske samarbeidet bør fungere i framtiden.

Aktiviteten på fylkesnivå har hatt en positiv utvikling. Kontakten mellom det sentrale nivået og fylkesnivået er blitt bedre. Ordningen med frokostmøter gjennomføres av stadig flere fylker.

STRATEGISK PLAN - VERVING/SYNLIGGJØRING OG SKOLERING

Det vises til avsnittene om medlemsutvikling, kompetanseutviklingen og studiearbeidet.

STRATEGISK PLAN - REGION ØST

Østfold, Akershus, Buskerud og Vestfold

Alle fylkespartiene i regionen er godt i gang med å utvikle strategisk plan til et hensiktsmessig redskap for å nå målene i organisasjonsutviklingsarbeidet. Samtlige fylkespartier har utviklet en strategisk plan på fylkesnivå, som i hovedsak fungerer som et redskap for oppfølging av fylkesprogrammet.

De strategiske planene for fylkesnivå har ført til bedre kontakt mellom partiorganisasjonen og fylkestingsgruppene, og en klarere profilering av partiets politikk på fylkesnivå.

Felles for alle fylkespartier er at arbeidet med utviklingsarbeidet på kommunenivå varierer mye. Noen har kommet godt igang med utvikling av strategiske planer, andre har ennå ikke startet opp.

ØSTFOLD

Fylkespartiet i Østfold har delt fylket i regioner og mye av kontakten mellom fylkespartiet og kommunepartiene har skjedd i regionmøter. Østfold utarbeidet sin første Strategiske plan for fylkesnivå i '92, slik at det ennå ikke er grunnlag for noen fullstendig oppsummering.

Det har vært stor møteaktivitet i Østfold mellom fylkespartiet og kommunepartiene når det gjelder utvikling av strategiske planer. Dette ga lite resultat i form av planer i 1991, men utviklingen er klart bedre i '92. Et flertall av kommunepartiene har utviklet eller er i ferd med å utvikle planer for '92.

Østfold har utviklet en egen lederskole for sentrale tillitsvalgte i fylket. Denne er gjennomført i 1991 og er et viktig grunnlag for å komme videre i organisasjonsutviklingsarbeidet.

Østfold har hatt et stabilt og høyt medlemstall i perioden. Ca. halvparten av medlemmene er kollektivt tilmeldte.

AKERSHUS

Akershus Arbeiderparti har i perioden '90-'92 hatt sin egen Strategiske plan, som både i innhold og rullering er litt annerledes enn den sentrale Strategiske plan. På årsmøtet i '92 ble det vedtatt å følge opplegget for den sentrale Strategiske plan.

Det har vært nær kontakt mellom fylkeskontor/fylkesstyret og kommunepartiene om strategiske planer som arbeidsredskap. De fleste kommunepartier er nå godt igang med strategisk planlegging.

Akershus hadde en økning i medlemstallet fra '90 til '91.

BUSKERUD

Buskerud Arbeiderparti hadde sin første Strategiske plan for fylkesnivå i '91. Denne var enkel og lite spesifisert. Planen som er utarbeidet i '92 er mer konkret og detaljert og refererer seg i hovedsak til fylkestingets arbeidsområde.

Buskerud Arbeiderparti har organisert arbeidet i forhold til kommunepartiene i fire regioner. Fylkesstyret har delt kontakt og oppfølging mellom styremedlemmene. Et flertall av kommunepartiene har utviklet, eller er godt igang med å utvikle strategiske planer.

Buskerud Arbeiderparti har spesielt satset på å forbedre den faglig/politiske kontakten og på studieaktiviteten i fylkespartiet.

Medlemstallet har i perioden '90-'91 hatt en liten økning. AUF har et høyt medlemstall i Buskerud.

VESTFOLD

Vestfold Arbeiderparti har arbeidet med strategisk plan på fylkesnivå i 1991 og har plan for '92. Resultatvurdering i '91 viste at planen var godt fulgt opp av fylkestingsgruppa.

Vestfold Arbeiderparti har organisert kontakten med kommunepartiene i to regioner. Ca. halvparten av kommunepartiene har utviklet strategiske planer.

Medlemsutviklingen i Vestfold Arbeiderparti har i perioden utviklet seg positivt. Økningen er høyere enn landsgjennomsnittet.

STRATEGISK PLAN - REGION MIDT-NORGE

Hedmark, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Oppland

Arbeidet med organisasjonsutvikling og strategisk plan har foregått etter samme mønster i alle 4 fylkene i regionen. Det har vært lagt stor vekt på å arbeide målrettet

og systematisk i kommunepartiene og på fylkesplan både med politiske og organisatoriske saker. Dette har gitt konkrete resultater en rekke steder, men det er sterk variasjon fra kommuneparti til kommuneparti. Fylkespartienes styrer har hatt en nøkkelroll i utviklingsarbeidet i forhold til kommunepartiene. Det er derfor lagt ned mye tid og arbeid i å sette fylkesstyremedlemmene i best mulig stand til å takle denne oppgaven godt. I alle fylkene har styret fordelt ansvar seg i mellom for kommunene.

Alle fylker hadde også i en periode veilederkorps som bidro i det konkrete organisasjonsutviklingsarbeidet i kommunepartiene. Det er nå bare Hedmark som opprettholder ordningen med veiledere. Det er også jobbet en del med klarlegging av roller og ansvar og med samarbeidsformer i fylkespartistytene.

Samspillet mellom partiorganisasjonen og de folkevalgte har i de fleste tilfeller fungert bra.

De 3 politiske satsingsområdene er godt innarbeidet i både fylkespartienes og kommunepartienes valgprogrammer. Regionene har siden årsskiftet 1991/92 jobbet med sysselsetting som "fyrtårnsak". Her har en lagt vekt på å fremme konkrete saker i forhold til regjeringstiljøet og på fylkesplan og kommuneplan. LO, AOF og AUF i regionene er trukket inn i et samarbeid om denne saken. De konkrete resultatene i form av at flere kommer i jobb eller utdanning i regionen begynner nå sakte men sikkert å melde seg.

HEDMARK

Har jobbet svært systematisk og bra i perioden. Alle 22 kommunepartiene hadde egne Strategiske planer for 1991 med konkrete målsettinger både på de politiske og organisatoriske sakene. Har nær og solid kontakt med partiorganisasjonen og de folkevalgte.

SØR-TRØNDELAG

Har delt fylket inn i 6 regioner og har i stor grad jobbet med organisasjonsutviklingsarbeidet regionvis.

Alle 25 kommunepartier har konkrete målsettinger for 1992 og de politiske og organisatoriske sakene i Strategisk plan. Det er variasjon mellom hvor bra regionene i fylket jobber. Kontakten mellom de folkevalgte og partiorganisasjonen er bra.

NORD-TRØNDELAG

Alle 24 kommunepartiene har konkrete målsettinger for 1992 på de organisatoriske sakene i Strategisk plan, mens 11 av dem også har mål på de politiske sakene. Samarbeidet mellom partiorganisasjonen og de folkevalgt er bra.

OPPLAND

Alle 26 kommunepartiene har konkrete målsettinger for 1992 på de organisatoriske sakene i Strategisk plan. 13 av dem har i tillegg konkrete mål også på de politiske sakene. Det er stor variasjon mellom de enkelte kommunepartiene. Samarbeidet mellom partiorganisasjonen og de folkevalgte fungerer de fleste steder bra.

STRATEGISK PLAN REGION SØR

Telemark, Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder

Arbeidet med organisasjonsutviklingen og Strategisk plan har foregått etter samme mønster i alle fylkene i regionen. Alle fylkespartiene har kommet godt i gang med å utvikle Strategisk plan. Arbeidet med disse planene har vært et godt redskap for målene i organisasjonsutviklingen.

Arbeidet med Strategisk plan har ført til at kontakten mellom de forskjellige ledd i organisasjonen har blitt styrket. Utviklingsarbeidet varierer sterkt på kommunenivå i alle fylker.

Mange har kommet godt igang med utvikling av Strategiske planer, andre har ikke startet opp.

Organisasjonsutviklingen har videre ført til at samarbeidet mellom fylkene i regionen har blitt styrket.

AUST-AGDER

Fylkespartiet i Aust-Agder har arbeidet aktivt med å utarbeide Strategisk plan. Av 19 kommunepartier har imidlertid bare 7 utarbeidet egne handlingsplaner. Oppfølgingen av Strategisk plan skjer ved at hvert enkelt styremedlem har ansvar for ett eller flere kommunepartier.

VEST-AGDER

Fylkespartiet har utarbeidet Strategisk plan. Fylkespartiet har forsøkt seg fram med forskjellige måter å utarbeide handlingsplaner på. Temaet organisasjonsutvikling er tatt opp på årsmøte og i egne strategikonferanser.

Av 15 kommunepartier har 11 levert egne handlingsplaner. Arbeidsutvalget har fordelt ansvaret for satsingsområdene mellom seg.

ROGALAND

Fylkespartiet arrangerer egne mål- og strategikonferanser. På disse konferansene inviteres alle kommunepartiene. Av 26 kommunepartier har 18 utarbeidet egne handlingsplaner.

Styret har delt fylket inn i regioner. Oppfølgingen av Strategisk plan skjer gjennom disse regionene. Erfaringene med denne måten å jobbe på er svært positiv. Gjennom dette arbeidet har samarbeidet over kommunegrensene økt betydelig.

TELEMARK

Fylkespartiet arrangerer egne mål- og strategikonferanser. Til disse konferansene er alle kommunepartiene invitert. Telemark har satset betydelige ressurser på organisasjonsutviklingen, noe som har gitt positive resultater.

Av 18 kommunepartier har 12 utarbeidet egne handlingsplaner. Styret i fylkespartiet har delt fylket inn i regioner. Oppfølgingen av Strategisk plan skjer gjennom disse regionene.

STRATEGISK PLAN - REGION VEST

Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland

Helt fra den første regionkonferansen i mai/juni 1990 har arbeidet med organisasjonsutviklingen og strategisk planlegging naturlig nok vært preget av usikkerhet, prøving og feiling. Men også av vilje til innsats og nytenking. Fylkespartistyrene har hatt en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet. Mange av styremedlemmene har følt at deres rolle overfor kommunepartiene har vært ny og vanskelig å takle.

Fylkespartiene har med ulike innfallsvinkler tatt tak i de oppgaver som for dem oppleves som viktigst og mest presserende. Dette har vært samarbeidsformene innad i fylkespartistyret, samarbeidet mellom styret og fylkestingsgruppa og samarbeidet mellom styret og kommunepartiene. Det er vilje til endring både på fylkes- og kommuneplan, og de tre politiske hovedsatsingsområdene er godt innarbeidet i fylkes- og de fleste kommuneprogrammene for denne valgperioden.

Alle tre fylker har økt medlemstallet både i 1990 og 1991.

MØRE OG ROMSDAL

Fylket prøvde det første året ut en modell med veiledere i tillegg til styremedlemmene som skulle bistå kommunepartiene i utviklingsarbeidet. De gikk senere bort fra dette. Det er gjennomført flere runder med regionale konferanser i fylket der kommunepartienes styrer og den/de ansvarlige i fylkespartistyret møtes.

SOGN OG FJORDANE

Arbeidet med strategisk planlegging ble introdusert for kommunepartiene på en samling i september 1990. Dette har vært fulgt opp med flere samlinger, for fylkespartistyret og kommunepartiene. Arbeidet videreføres med regionale konferanser for kommunepartiene. Medlemmene av fylkespartistyret og fylkeskvinneutvalget har fra våren '92 tatt et felles ansvar for oppfølging av kommunepartiene.

HORDALAND

Lederkonferansen en gang i halvåret har vært basis for utviklingsarbeidet. Kommuneansvar ble til å begynne med fordelt på fylkesstyremedlemmene, senere ble dette endret til ansvar for saksområder. Nå er kommuneansvar igjen fordelt på styremedlemmene. Det legges stor vekt på utvikling av nye arbeidsformer innad i og mellom fylkestingsgruppa og fylkespartistyret.

STRATEGISK PLAN - REGION NORD

Finnmark, Troms og Nordland

Fylkespartiene i regionen har kommet et godt stykke på vei i organisasjonsutviklinga. Det jobbes med Strategisk plan slik at det blir det redskapet det skal være i arbeidet med organisasjonsutviklinga.

Gjennom dette arbeidet har det blitt en bedre kontakt mellom fylkesutvalgs- og fylkestingsgruppene, og bedre samordning av den politikken som formes i partiorganisasjonen, og den politikken som føres i fylkestingene.

På kommuneplanet er det store variasjoner. Fylkespartistyrene må intensivere sin innsats overfor styrene i kommunepartiene hvis organisasjonsutviklinga ikke skal stoppe opp på fylkesplan.

FINNMARK

Omkring halvparten av kommunepartiene har innarbeidet de tre politiske satsingsområdene i kommunenes budsjetter, selv om de ikke har laget sine egne strategiske planer. Kommunepartistyrene er fordelt på medlemmene i fylkespartiets styre. Har vært en altfor dårlig oppfølging.

De kommunepartiene som har laget planer har gjort en god jobb, og planene er et godt redskap i kommunepartiet.

Når det gjelder medlemsutviklingen så fortsetter Finnmark den fine fremgangen i medlemsveksten det fjerde året på rad.

TROMS

Hverken fylkespartiet eller flesteparten av kommunepartiene arbeidet særlig målrettet med Strategisk plan i 1991. Dette arbeidet er i 1992 inne i en bedre utvikling, og flere av kommunepartiene har laget egne planer.

Styremedlemmene i fylkespartiet er fordelt på kommunepartiene gjennom fem regioner. I tillegg til styremedlemmene har en også trukket inn de lokale fylkestingsrepresentantene.

Troms har hatt økning av medlemstallet i tre år.

NORDLAND

I 1991 hadde 17 av 45 kommunepartier satt seg målsettinger innenfor de organisatoriske områdene, og 18 av 45 innenfor de politiske områdene. Denne situasjonen er i 1992 noe forbedret.

Fylkepartiets styremedlemmer er fordelt på kommunepartiene. I tillegg er styremedlemmene ansvarlige for organisasjonsutviklingsarbeidet i 9 utvalgte kommuner.

I 1991 gikk 31 kommunepartier fram i forhold til 1990, og 2 oppnådde samme medlemstall. I 1992 har mange av kommunepartiene en pen medlemsinngang.

STUDIEARBEIDET

Kompetanseutvikling er en viktig forutsetning for partiets organisasjonsutvikling. Vi trenger kunnskap om organisasjonen for å drive fram en endringsprosess, og gjennom utviklingsarbeidet får vi ny erfaring og kunnskap. Vi har derfor erfart at læring i stadig større grad må skje knyttet til det daglige arbeidet med organisasjonsutvikling. Kompetanseutvikling gjennom erfaring/læring har derfor preget arbeidet i perioden.

Vi har i nært samarbeid med AOF også gjennomført systematisk opplæring innenfor flere emneområder i perioden:

A-SKOLEN

- *Til deg som er ny i Arbeiderpartiet*
- *Aktivitetshandboka*
- *Organisasjonsutvikling og ledelse*

A-skolen fungerer som basis-opplæring for partimedlemmer. Aktiviteten har vært noe varierende. "Organisasjonsutvikling og ledelse" har vært mest etterspurt, mens studieaktiviteten har vært relativt liten når det gjelder "Til deg som er ny i Arbeiderpartiet" og "Aktivitetshandboka."

VALGKAMPSKOLEN

Partiet utviklet i samarbeid med AOF et studieopplegg i forbindelse med valgkampen '91. Det har vært god aktivitet i partiorganisasjonen på valgkampskolen.

I forbindelse med valgkampen ble det avholdt media-kurs for de fremste listekandidatene på Sørmarka 2. - 4. august og 9. - 11. august 1991.

KURS FOR FOLKEVALGTE

Partiet utviklet i samarbeid med AOF et studieopplegg for partiets nye grupper i kommunestyre og fylkesting. Et flertall av vårt representater har gjennomgått kurset.

LEDERSKOLEN

Partiet gjennomfører en omfattende lederskole for sentralstyret, ledere i fylkespartiene, ledere i fylkeskvinneutvalgene, partisekretærer, og ungdomssekretærer. Til sammen er dette et tilbud til 125 ledere som er organisert i 5 regiongrupper. Alle skal gjennom et program på 16 kursdager fordelt på 5 samlinger og arbeid i mellomperiodene.

Totalt består lederskolen av 25 samlinger som skal gjennomføres i perioden januar '92 til juni '93.

Sentrale emner i lederskolen er selvinnsikt, gruppedynamikk, samfunnsanalyse og ideologi, endringsprosesser og lederfunksjoner.

PROGRAMDEBATTEN NORGE I ET NYTT EUROPA

Arbeiderpartiets landsmøte 1990 startet prosessen for utarbeidelse av nytt partiprogram. Da ble disposisjonen drøftet. Arbeidet skjedde i grupper med valgte gruppeledere som utgjorde en redaksjonskomite. Gruppearbeidet ble oppsummert gjennom en rapport landsmøtet tok til etterretning. Her ble blant andre følgende problemstillinger fokusert:

- *Arbeiderparties verdigrunnlag er fortsatt frihet, likhet, solidaritet*
- *Virkeliggjøringen av disse verdiene fram mot det neste århundre betyr at mennesker og miljø må settes i sentrum, gjennom rettferdig fordeling, arbeid for alle og omsorg for hverandre*
- *Virkeliggjøringen krever også at Arbeiderpartiet går aktivt inn i et forpliktende internasjonalt samarbeid. Landsmøtet uttrykte støtte til arbeidet for å oppnå en EØS-avtale. Miljøpolitikken er det beste eksemplet på behovet for internasjonale og overnasjonale beslutningsprosesser*
- *Den økonomiske veksten må bygge på prinsippet om en bærekraftig utvikling*
- *Full sysselsetting må gjenreises med miljøet i balanse. Dette krever større satsing på produksjon som ligger innenfor rammene av naturens tålegrense.*

Landsmøtet vedtok at det skulle utarbeides et eget programrådsvalg bygget på landsmøtets behandling. Gruppelederne fra landsmøtet fikk oppgaven å følge utarbeidelsen av rådsvalget og den videre programdebatten. Grete Knudsen, leder i Hordaland Arbeiderparti, var leder for denne gruppen som ellers bestod av: Odd Arve Lien, Jacob Olaus Moe, Johan Solheim, Unni Evang, Kolbjørn Kværum, Hill-Marta Solberg, Bjørn Tore Godal, Ingunn Nordervall og Siri Austeng.

PROGRAMDEBATTEN HØSTEN 1991 OG VÅREN 1992

I september 1991 startet programdebatten bygget på heftet Norge i et nytt Europa. Fristen for svar og tilbakemelding til DNA sentralt ble satt til 1. april 1992. Denne fristen var nødvendig dersom svarene skulle kunne brukes som innspill til den endelige programutformingen og ligge som bakgrunn for fylkespartienes årsmøter.

Alle fylkespartiene deltok aktivt i programarbeidet, selv om graden varierte noe fra fylke til fylke. Totalt var aktiviteten svært høy.

Det ble trykket og solgt 20.000 hefter gjennom AOF. 1.600 studieringer ble registrert i AOF. I tillegg deltok mange partimedlemmer i møter, kurs og konferanser i partilag, kommunepartier og fylkespartier. Ulike ledd i partiorganisasjonen mottok svar og rapporter fra studievirksomheten.

Heftet Norge i et nytt Europa ble i det alt overveiende vurdert positivt. Programråds-
slaget gav en omfattende beskrivelse av samfunnsutviklingen i Norge og Europa.

UTFORMINGEN AV PROGRAMUTKASTET TIL LANDSMØTET 1992

Svarene fra programrådslaget dannet utgangspunktet for programkomiteens endelige utkast til nytt partiprogram. Sentralstyret var programkomite og la fram sitt utkast 2. september 1992.

Aktiviteten knyttet til programdebatten Norge i et nytt Europa, må vurderes som positiv med mange deltakere.

INFORMASJONSVIRKSOMHETEN

Etter at informasjonssekretæren sluttet i september '89 var denne stillingen ubesatt til juni '90. I forbindelse med organisasjonsutviklingsarbeidet og omorganiseringen av partikontoret ble informasjonsarbeidet delt. Informasjonssekretær/regionsekretær har ansvar for interninformasjonen, og informasjonssjef, ansatt i september '90, har ansvar for eksternt informasjon kombinert med redaktøransvar for *Aktuelt Perspektiv*.

Som et ledd i utviklingsarbeidet ble det høsten '90 vedtatt at partikontoret sentralt skal konsentrere seg om informasjon til sentrale partiorganer og fylkesnivået, fylkespartiene har ansvar for fylkes- og kommunenivå, og kommunepartiene (eventuelt i samarbeid med fylkespartiet) skal informere lokallagene. Fylkespartiene og regionsekretærene har hovedansvar for informasjonen fra organisasjonen til partiet sentralt. Det var også enighet om at de tre politiske satsingsområdene skal stå sentralt i planlegging og gjennomføring av både intern og eksternt informasjonsvirksomhet.

Det ble arrangert tre kampanjeuker våren '91, en for hvert av de politiske hovedsatsingsområdene. I denne forbindelse kom også *Aktuelt Perspektiv* ut med temautgaver som ble brukt av lokalorganisasjonen.

Valgkampen '91 ble gjennomført med samme ansvarsfordeling som tidligere nevnt. Det ble laget tre ukentlige "Valginfo-91" - telefaxsenderinger til fylkespartiene, Regjeringen, sentralstyret og forbundene. (Se forøvrig avsnittet om valgkampen.)

Ut fra erfaringene i valgkampen ble det fra januar '92 satt i gang faste ukentlige informasjonssenderinger på telefax til fylkespartiene, sentralstyret og forbundene.

I forbindelse med større saker, for eksempel presentasjonen av Programrådet, EØS-avtalen, Statsbudsjettet og framleggelsen av enkelte Stortingsmeldinger, er det utarbeidet egne informasjonsopplegg med pressekonferanser, telefax og post og i enkelte tilfeller telefonkonferanser og møterunder i fylkene.

Aktuelt Perspektiv dekker større saker bredt og fungerer som et viktig supplement til annen informasjon.

VALGKAMPEN 1991

Valgkampen til kommune- og fylkestingsvalget 1991 skulle ha et mest mulig lokalt preg. Det ble lagt stor vekt på at lokalorganisasjonen skulle ha ansvar for opplegg og planlegging av egen valgkamp. Valgkampens hovedaktører var fylkes- og kommune-partienes listekandidater, de tillitsvalgte og de enkelte partimedlemmer skulle delta så mye som mulig.

De tre hovedsatsingsområdene arbeid, miljø, barn og unge var hovedsaker i tillegg til Europa-spørsmålene. I påvente av programrådslaget og det omfattende studiearbeidet som skulle settes i gang 16. september og munne ut i landsmøtevedtak i 1992, forelå det ikke noe grunnlag for å ta opp Arbeiderpartiets syn på medlemskap i EF som valgkamptema fra partiets side. I tillegg var utfallet av EØS-forhandlingene fremdeles ikke klart. Tilgjengelig informasjon om denne og andre saker ble formidlet videre så snart de forelå. Det var også utarbeidet tre hefter med Europa- og EØS-informasjon, samt en foredragsdisposisjon om EØS-forhandlingene.

Det var på forhånd bred enighet i partiorganisasjonen om at valgkampen først og fremst skulle drives med politiske midler. Kommersielle virkemidler skulle ikke tas i bruk og kjøpte tjenester ble holdt på et minimum. Å satse mest mulig på egne krefter ble gjort av hensyn til økonomien, men mest ut fra ønske om å skape politisk troverdighet. De fleste andre politiske partier fulgte samme linje.

Alle sentrale tiltak hadde som formål å underbygge de lokale. Det ble lagt ned mye arbeid i planleggingen og gjennomføringen over hele landet av de tre kampanjene for hovedsatsingsområdene arbeid, miljø og barn og unge tidlig på året. Disse kampanjene var en viktig del av valgkampen, selv om kampanjene også skulle stå på egne bein. Hensikten var å få en valgkamp i to faser, en før og en etter sommeren. Materiell og virksomheter for disse kampanjene var også valgkampmateriell. Viktigste sambandsmiddel var telefax. De siste fire ukene gikk det ut fax-info mer enn tre ganger i uka.

Følgende materiell og hjelpemidler ble produsert fra partiet sentralt til bruk ved stands, møter, husbesøk og velgerbrev: Tre plakater med motiv for hovedsatsingsområdene, løpeseddeltekster og originalillustrasjoner for løpesedler, "klipp- og lim"-mappe, "kvinnepakke" fra Kvinnesekretariatet, AUF-avis til alle førstegangselgere (AUF sentralt), egne konvolutter beregnet på fylkenes husstander og to "valg spesial"-utgaver av Aktuelt Perspektiv i tillegg til tre spesialutgaver i forbindelse med hver kampanje-uke. Eget salgsopplegg for jakkemerker (buttons), T-skjorter, college-gensere og postkort med miljømotivet ble lagt opp i samarbeid med AUF. Arbeid var også tema for 1.mai-merket.

Partikontoret sto til disposisjon med å skaffe fram informasjon om ulike saker og arbeidet ble organisert i "informasjonsgrupper" på hovedområdene arbeid, miljø, barn og unge, Europa-spørsmål og andre saker. Fylkes- og kommunepartiene hadde selv den viktige jobben med å utarbeide materiell om lokale saker.

Partikontoret hadde ansvaret for talerformidling. Det ble også denne gangen utarbeidet et eget valgkampopplegg for partilederens/statsministerens valgkampopplegg. To mediekurs ble arrangert på Sørmarka for de fremste listekandidatene i begynnelsen av august. I samarbeid med AOF ble det utviklet et studieopplegg for valgkampen. Valgkampskolen hadde god aktivitet i partiorganisasjonen.

Valgprogrammene i radio og fjernsyn var viktige innslag også i denne valgkampen. Opplegget er medienes. Men det var opp til partiene selv å velge deltakere til de ulike sendingene lokalt og sentralt.

FAGLIG/POLITISK UTVALG 01.07.90 - 30.06.92

Utvalget har i perioden bestått av følgende:

<i>Yngve Hågensen</i>	<i>LO, leder</i>
<i>Svein Erik Oxholm</i>	<i>LO</i>
<i>Kjell Martinsen</i>	<i>LO</i>
<i>Arthur Svennson</i>	<i>LO</i>
<i>Terje Moe Gustavsen</i>	<i>LO</i>
<i>Jan Davidsen</i>	<i>LO</i>
<i>Oddvar Irrvol</i>	<i>LO</i>
<i>Thorbjørn Jagland</i>	<i>DNA</i>
<i>Martin Kolberg</i>	<i>DNA</i>
<i>Britt Schultz</i>	<i>DNA</i>
<i>Finn Jota</i>	<i>DNA, sekretær</i>
<i>Sigve Brekke</i>	<i>AUF</i>
<i>Nils Totland</i>	<i>AOF</i>
<i>Jørgen Kosmo</i>	<i>Stortingsgruppa</i>

Følgende møter med tale og forslagsrett:

<i>Åge Tovan</i>	<i>DNA, fylkessekretær</i>
<i>Roar Løver</i>	<i>LO, fylkessekretær</i>
<i>Gerd-Liv Valla</i>	<i>Statsministerens kontor</i>

UTVALGETS VIRKSOMHET

Faglig/politisk utvalg har i perioden holdt 7 møter og behandlet 32 saker.

Bevilgninger til faglig/politisk virksomhet er gitt i perioden. I tillegg er det gitt økonomisk støtte til spesielle tiltak.

FROKOSTMØTER

For å styrke den uformelle kontakten mellom partiet og fagbevegelsen ble ordningen med faste frokostmøter tatt opp igjen fra januar 1991. Frokostmøtene avholdes første torsdag i hver måned.

MØTER MED FAGLIG/POLITISKE UTVALG I FYLKENE

Utvalget har bestemt at det i løpet av 1991/92 skal gjennomføres en møterunde hvor alle faglig/politiske utvalg i fylkene får besøk. Ved siden av møtet med utvalgene, legges det også opp til arbeidsplassbesøk.

FAGLIG/POLITISKE KONFERANSER

I tiden 11.02 - 12.02.92 ble det i regi av faglig/politisk utvalg arrangert en større faglig/politisk konferanse på Sundvolden. Til konferansen var ledelsen i LO og forbundene invitert. Fra DNA var partiledelsen, regjeringen og deler av stortingsgruppa invitert.

I tiden 19.05 - 20.05.92 ble det i regi av faglig/politisk utvalg arrangert en faglig/politisk konferanse på Gardermoen Airport Hotell. Tema for konferansen var: Forsvars- og sikkerhetspolitiske utfordringer på bakgrunn av Forsvarskommisjonen og Forsvarsstudiene av 1991.

VALGET 1991

Den faglig/politiske valgkampen ble gjennomført i godt samarbeid med forbundene. Valgkampen bar preg av den høye arbeidsledigheten. Utvalget valgte denne gangen å prioritere følgende byer: Oslo, Bergen, Tromsø og Kristiansand.

ANDRE SAKER

Av saker som utvalget har behandlet kan nevnes:

- ☛ *Kontraktørvirksomheten*
- ☛ *El-avgifter og kraftpriser*
- ☛ *Slutføring av ungdomsprosjektet i Oslo og Oppland*
- ☛ *Det kollektive medlemsskap*
- ☛ *1.mai*

1. MAI 1991 OG 1992

1991

Hovedparolen: Alle i arbeid!

1. mai-merket var utformet som DNAs valgplakat, en ledig hånd, og teksten var: **Alle i arbeid 1. mai 1991.** Det ble formidlet ca 200 talere fra partiet og fagbevegelsen til arrangement rundt om i landet.

1992

Hovedparolen: Arbeid for alle er jobb nr. 1

Fra 1.mai 1992 ble den sentrale talerformidlingen begrenset til kun å gjelde de mest sentrale tillitsvalgte.

Etter dette ble følgende formidlet fra partikontoret:

Partiledelsen

LOs sekretariat m/ varamedlemmer

Sentralstyret

Regjeringen

Storingsrepresentantene

Samarbeidskomiteen nedsatte på sitt møte den 11.05.1992 en ad hoc-gruppe som fikk i oppgave å vurdere erfaringene med 1. mai-arrangementene de senere år, samarbeidsformer, innhold og gjennomføring.

Gruppen ble sammensatt slik:

Marit Nybakk	Oslo
Rune Kristiansen	Oslo
Rolf Aas	Trondheim
Jan Arild Andersem	Arendal
Gunnar Amdahl Pedersen	Bergen
Eva Olsen	Tromsø
Aud M. Pettersen	Flisa
Elsa L. Flønes	Trondheim (AOF)
Finn Jota	FPU

Hovedkonklusjonene til gruppa er:

Samorganisasjonen skal være arrangør av 1. mai jfr. vedtekter for samorganisasjonene paragraf 2 f. Arbeiderpartiet må i langt større grad være med på å tilrettelegge arrangementet i samarbeid med samorganisasjonene.

Det er viktig at LO - DNA finner fram til parolegrunnlag som kan være samlende. For å få dette til, vil gruppa foreslå følgende tiltak: Samarbeidskomiteen LO - DNA bør ta initiativ til et møte hvor ledelsen i LO og DNA deltar sammen med lederne i samorganisasjonene i de største byene.

Hovedparolen skal så langt som mulig være det samlende grunnlag for demonstrasjonstøtet. I saker der det hersker forskjellige syn og oppfatninger, bør ikke disse brukes som hovedparoler. Paroleforslag med angrep, nedsettende og/eller provoserende innhold rettet mot grupper som deltar i toget, skal ikke godkjennes.

Det bør kun være en hovedtaler i tillegg til eventuell appellan. Talere som fordeles sentralt skal være fordelt til fylkene innen utgangen av februar.

Grappa ønsker at den internasjonale markeringen av 1. mai skal gis større oppmerksomhet. Dette kan gjøres ved at det i forbindelse med 1. mai blir invitert noen av våre internasjonale venner til Norge. Etter gruppas syn bør disse benyttes som appellanter, i første omgang i de større byene.

Videre bør det i god tid før 1. mai organiseres en pengeinnsamling i regi av AIS. Det bør også utarbeides forslag til internasjonale paroler.

Tradisjonen med tog bør fortsette der det er grunnlag for det. Imidlertid bør det vurderes om det er mulig med et samarbeid mellom flere arrangører i kommuner hvor grunnlaget er lite.

LANDSKOMMUNALUTVALGET

Arbeidsutvalget som oppnevnes av sentralstyret, har slik sammensetning:

Til 13.05.91:

Bengt Martin Olsen, leder, Svein Bjørn Aasnes, sekretær (fra 11.05.90), Halvdan Skard, Tore Hansen, Ann Helen Rui, Laila Skarheim, Arne Grøttum (til 30.09.90), Jan Davidsen (fra 30.09.90), Per Svardal, Rune Gerhardsen, Turid Innstrand, Jan Fridthjof Bernt, Grethe Fossum og Frode Jahren.

Oppnevnt 13.05.91:

Åse Klundelien, leder, Svein Bjørn Aasnes, sekretær, Halvdan Skard, Tore Hansen, Jan Davidsen, Ann Helen Rui, Rune Gerhardsen, Ernst Isaksen, Turid Innstrand, Jan Fridthjof Bernt, Frode Jahren, Marit Lefdal, Karen Irene Stangeland og Frode Jahren.

Arbeidsutvalget og de valgte representantene fra fylkene utgjør til sammen Landskommunalutvalget.

Arbeidsutvalget har i perioden hatt 6 møter og behandlet 15 saker.

Sentralstyret har vedtatt at:

Partiets leder, nestledere, partisekretær og utredningssekretær skal innkalles til møtene. Dessuten innkalles lederne for Kommunal- og Sosialfraksjonen i Stortingsgruppa, samt sekretæren for kommunalfraksjonen.

Til Landskommunalkonferansene innkalles - foruten de faste medlemmene - også Erik Quist, NEKF.

Det er ikke avholdt Landskommunalkonferanse i perioden.

Hovedsaker i beretningsperioden:

- ☛ *Forslag til ny lov om kommuner og fylkeskommuner" NOU 1990:13*
- ☛ *Folkevalges arbeidsvilkår*
- ☛ *Opplæring av folkevalgte etter valget*
- ☛ *Kommunesektorens rolle i sysselsettingspolitikken*
- ☛ *"Norge trenger storbyene". St. meld. nr. 11 (1991-92)*
- ☛ *"Helse- og sosialpolitikk og forvaltningsnivåene"*
- ☛ *"Kommune- og fylkesinndelingen i et Norge i forandring" NOU 1992:15*

KOMMUNENES SENTRALFORBUND

Arbeiderpartiet har i valgperioden 1988-1992 7 av 15 representanter i Kommunenes Sentralforbund's styre. Partiet er representert i styret med:

Halvdan Skard, Akershus - Edle Ystmark, Nord-Trøndelag - Einar Olav Skogholt, Hedmark - Laila Skarheim, Aust-Agder - Bengt Martin Olsen, Hordaland - Sissel Eidissen, Nordland og Rune Gerhardsen, Oslo.

Vararepresentanter: Håkon Bendiktsen, Troms - Marit Lefdal, Sogn og Fjordane - Jan Helland Olsen, Vest-Agder - Astrid Kvarme, Oppland - Johan Stølan, Sør-Trøndelag - Anne Marie Tannæs, Oslo - John Karlsen, Østfold og Solveig Haugland, Vestfold.

Arbeiderpartiet har representanter i 6 fagutvalg, som er rådgivende utvalg for styret, og uttaler seg om generelle retningslinjer for forbundets virksomhet på vedkommende område.

Disse utvalgene er:

- ☛ *Havn- og Samferdselsutvalg*
- ☛ *Helse- og Sosialutvalg*
- ☛ *Kursutvalget*
- ☛ *Lønns- og Personalutvalget*
- ☛ *Ressurs og Kommunalteknisk utvalg*
- ☛ *Skole- og Kulturutvalg*

Arbeiderpartiet har etter Landstinget i Haugesund 9. - 12. juni 1992 6 av 15 representanter i styret i Kommunenes Sentralforbund. Etter et valgteknisk samarbeid mellom AP/SV/SP ble vår kandidat, Halvdan Skard, valgt til leder i KS. For valgperioden 1992-1995 er partiet representert i KS-styret med:

Halvdan Skard, Akershus - Edle Ystmark, Nord-Trøndelag - Håkon Bendiktsen, Troms - Laila Skarheim, Aust-Agder - Marit Lefdal, Sogn og Fjordane og Rune Gerhardsen, Oslo.

Vararepresentanter: Per Ulriksen, Buskerud - Gunnel Edfeldt, Østfold - Olav H. Nystog, Telemark - Inger Lise Bråge, Oppland - Johan Stølan, Sør-Trøndelag - Sylvi Enevold, Finnmark - Anne Marie Tannæs, Oslo og August Rathke, Hordaland.

Det er når beretningen skrives ikke oppnevnt underutvalg under KS-styret.

LANDSRÅDET

Landsrådet ble opprettet av Landstinget i 1988, og består av lederne i fylkeskretsene i KS, og ett medlem valgt fra hver enkelt fylkeskrets.

Leder i Landsrådet er nå Arbeiderpartiets Per Ulriksen, Buskerud.

Landsrådet er et rådgivende organ for Kommunenes Sentralforbund. KS-styret møter sammen med Landsrådet.

FYLKESKRETSENE

Arbeiderpartiet har for valgperioden 1992-95 lederne i 9 fylkeskretser, og nestlederne i 7 fylkeskretser. Fylkeskretsene begynner å fungere bedre, men mere kan gjøres for å bedre samarbeidsformene mellom kommunene og fylkeskommunene.

LANDSTINGET 1992

Landstinget ble holdt i Haugesund i dagene 9. - 12.juni 1992.

Arbeiderpartiet var representert med 95 representanter av konferansens totale 262 representanter.

Kommunalkontoret har ansvaret for at Arbeiderpartiets gruppe innkalles til gruppe-møter, og under tinget sørge for at nedsatte utvalg har rimelige arbeidsforhold.

Fra Landskommunalutvalget møte:

Åse Klundeli og Svein Bjørn Aasnes.
Kontormedarbeider: Elin Kristiansen.

Fra NKF og NEKF møte:

På grunn av pågående streik i kommunesektoren var ikke Norsk Kommuneforbund (NKF) og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund representert på gruppemøtene og på Landstinget.

Storingsgruppa:

Åse Klundelien.

Den viktigste saken:

■ 4-årsplanen for KS

SAMARBEIDET MED NORSK KOMMUNEFORBUND (NKF) OG NORSK ELEKTRIKER- OG KRAFTSTASJONSFORBUND

Det har i perioden vært god kontakt med de nevnte forbund, partiets grupper i Kommunenes Sentralforbund (KS) og Kommunalkontoret. Samarbeidet er til nytte for alle parter.

KOMMUNALKONTORET

Kommunalkontoret har fungert som servicekontor for våre folkevalgte. Mye av kontorets tid brukes til veiledning, både om lovgivning og samarbeidsformer mellom folkevalgte organer og partiorganisasjonen. Svein Bjørn Aasnes har ansvaret for denne sektoren i tillegg til å være regionsekretær for Nord-Norge og sekretær for Samepolitisk utvalg og kontakten med Sametingsgruppa.

SAMEPOLITISK UTVALG

Den 9. mars 1992 oppnevnte Sentralstyret nytt Samepolitisk utvalg som fikk følgende sammensetning:

Reidar Nielsen, Oppland, leder - May Lisbeth Myrhaug, Oslo - Inger Anne Johansen, Nordland - Mimmi Bæivi, Finnmark - Brynjulf Blixgård, Troms og Inger Marit Bongo, Finnmark.

I tillegg møter personlig rådgiver i Kommunaldepartementet, Steinar Pedersen, på møtene i utvalget.

Utvalget skal utarbeide "Samepolitisk manifest", og gi Sentralstyret råd i samepolitiske spørsmål.

Nåværende "Samepolitisk manifest" ble enstemmig vedtatt på partiets landsmøte i 1989, og det vil på landsmøtet i 1992 bli vedtatt et nytt manifest for neste valgperiode i Sametinget.

22. - 24. november 1991 ble det avholdt en Samepolitisk konferanse i Karasjok. Her var invitert medlemmene i Samepolitisk utvalg, Sametingsgruppa, lederne i de nord-norsk fylkespartiene, de nord-norske fylkesordførerne, og listekandidater i valgkretsene som ikke er med i Sametinget.

Hovedsaker på konferansen:

- ☛ *Erfaringer fra arbeidet i Sametinget*
- ☛ *Endringer i den samepolitiske situasjonen etter sametingsvalget*
- ☛ *Organiseringen av det samepolitiske arbeidet i DNA*
- ☛ *Revisjon av Samepolitisk manifest*
- ☛ *Forberedelser til sametingsvalget i 1993*

De to siste sakene var hovedemne på et fellesmøte mellom Samepolitisk utvalg og Sametingsgruppa på Røros, 31.mai og 1.juni 1992.

SAMETINGSGRUPPA

Landsmøtet i 1990 vedtok at Sametingsgruppa får delta med 1 representant i Landsstyrets møter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Lederen i Sametingsgruppa, Egil Olli, har møtt på Landsstyremøtene i perioden.

Til Landsmøtet ble Sametingsgruppa gitt samme vilkår som Stortingsgruppa: 1 representant til Landsmøtet for hver påbegynte 10. representant.

SAMETINGSGRUPPA HAR SLIK SAMMENSETNING:

1. *Magnhild Mathisen, Varanger*
2. *Ingrid Smuk Rolstad (møter mens S. Pedersen er i KOM)*
3. *Egil Olli, Karasjok*
4. *Josef Vedhugnes, Porsanger*
5. *Mimmi Bæivi, Alta/Kvalsund*
6. *Eilif O. Larsen, Nord-Troms*
7. *Inger Anne Johansen, Nordre-Nordland*

DNAS REPRESENTANTER I SAMETINGETS HOVEDKOMITEER:

Undervisning:	Magnhild Mathisen er nestleder
Næring, natur og miljø:	Eilif O. Larsen er medlem
Rettigheter:	Steinar Pedersen var nestleder, I. Rollstad inn
Sosial og helse:	Egil Olli er leder
Kultur og språk:	Mimmi Bæivi er medlem
Organisasjons- og konstitusjon:	Josef Vedhugnes er medlem
Møtelederskap:	Mimmi Bæivi er leder

GRUPPESTYRE:

Steinar Pedersen, leder - til oktober 1989
Egil Olli, leder - fra oktober 1989
Mimmi Bæivi, nestleder
Josef Vedhugnes, sekretær

FASTE SAMARBEIDSORDNINGER MED DNA

Det er etablert en fast tilknytning mellom Sametingsgruppa og DNA på den måte at Finnmark Arbeiderparti ved Leif Halonen og DNA's Samepolitiske utvalg ved Reidar Nielsen kan delta etter ønske på gruppemøtene i Sametingsgruppa.

I tillegg har partisekretæren i Finnmark, Torbjørn Wilhelmsen, deltatt på samtlige gruppemøter, og bistått gruppa i gruppemøtene og under Sametingets plenumssamlinger.

SAMETINGSSAMLINGER

Det er avholdt 4 plenumssamlinger i året.

SAKER SOM GRUPPA HAR ARBEIDET SPESIELT MED I SAMETINGET:

Her nevnes endel saker som gruppa har vært opptatt av:

- ☛ *Samisk språklov*
- ☛ *Norsk fiskeripolitikk - en bosetnings- og kulturell katastrofe - uttalelse*
- ☛ *Jordbruket i samiske bosettingsområder*
- ☛ *Samerettsutvalgets arbeid må forseres - uttalelse*
- ☛ *Atomtrussel fra Nova Semlja - uttalelse*
- ☛ *Arbeiderpartiets navn også på samisk - uttalelse*
- ☛ *Uttrykt bekymring på Sovjets angrep på Litauen*
- ☛ *Startdato for småviltjakta må utsettes - uttalelse*
- ☛ *Det er foreslått EØS-utvalg i Sametinget*

Sametingsgruppa arbeider fortsatt godt, og er fortsatt den toneangivende i Sametinget. Gruppa har fått bra støtte fra partiorganisasjonen sentralt og ikke minst fra Finnmark Arbeiderparti.

ARBEIDERBEVEGELSENS INTERNASJONALE STØTTEKOMITE, AIS

FORMÅL

Arbeiderbevegelsens Internasjonale støttekomite (AIS) er arbeiderbevegelsens styrings- og koordineringsorgan når det gjelder internasjonal støttevirksomhet, u-hjelpsen gasje-ment, katastrofehjelp og humanitært hjelpearbeid. AIS samordner arbeiderbevegelsens støtte til nasjonale og sosiale frigjøringsbevegelser, organisasjoner og enkeltpersoner som arbeider for organisasjonsfrihet og andre demokratiske rettigheter i land der slike rettigheter blir krenket.

AIS yter hjelp til personer og familier i vansker på grunn av forfølgelse i hjemlandet. AIS forbereder og innstiller overfor LO på eventuell støtte fra LO (og AIS) til faglige u-hjelpsprosjekter i forbindelse med Rammeavtalen mellom LO og NORAD. Dessuten samordner AIS humanitær hjelp og katastrofehjelp, som er Norsk Folkehjelps hoved-virksomhet på det internasjonale felt. Det er nært samarbeid mellom Norsk Folkehjelp, LO og AIS og med AOF.

ORGANISASJON

I henhold til AIS's vedtekter skal følgende medlemsorganisasjoner oppnevne represen-tanter til AIS styre for to år om gangen: LO-forbundene 3, DNA 2, AUF 1, Norsk Folkehjelp 1 og AOF 1 representant.

Esther Kostøl har vært leder for AIS i perioden.

Arbeiderpartiets representanter i AIS styre har vært Thorbjørn Jagland og Siri Bjerke.

PROSJEKTER

Det er gitt støtte til en rekke faglige og politiske prosjekter blant annet i Afrika, Midt-Østen og Sentral-Amerika.

Våren 1992 ble det satt i gang en kampanje med Midt-Østen som tema. 1. mai ble det startet innsamlingskampanjer som spesielt har støttet kurderne, palestinsk fagbevegelse og fredsleire mellom israelske og palestinske barn.

NORDISK SAMARBEID

Det norske Arbeiderparti har i perioden hatt et nært samarbeid med alle de nordiske sosialdemokratiske partiene. Det er avholdt jevnlig partisekretærmøter. Partilederne har også hatt flere møter i perioden.

Den nordiske samarbeidskomiteen, SAMAK, hadde sitt årlige møte i Helsingfors i januar 1991.

SAMAK-møtet i januar 1992 ble arrangert i Stockholm og tok i hovedsak opp sosialdemokratiets framtid i et internasjonalt samfunn og Europa-samarbeidet.

SAMAK har en fast arbeidsgruppe om utenriks- og sikkerhetspolitikk og for tiden ad hoc-grupper om Europa-politikken og Østersjø-området.

SAMAK-sekretariatet har siden januar 1991 ligget i Oslo. Frode Forfang er nå SAMAKs sekretær.

ØST- OG SENTRAL-EUROPA

Som følge av demokratiseringsprosessen i Øst- og Sentraleuropa er det etablert sosialdemokratiske partier i en rekke land. Dette er partier som i en årrekke har eksistert i eksil, men som nå har reetablert seg i sine hjemland. Arbeiderpartiet følger blant annet opp kontakten med partiene i Tsjekkoslovakia, Estland, Litauen og Latvia.

Arbeiderpartiet har sammen med disse partiene arrangert politiske møter og gitt dem støtte i form av politiske ressurser og økonomiske midler.

EUROPEISK SAMARBEID

Arbeiderpartiet har deltatt i "Konføderasjonen av sosialdemokratiske partier i EF", som assosiert medlemsparti med rett til deltakelse uten stemmerett. Organisasjonen har hatt jevnlig styremøter i perioden. Siri Bjerke har vært DNAs representant her.

Mye av arbeidet i Konføderasjonen skjer i arbeidsgrupper. DNA har deltatt i arbeidsgruppen om sikkerhetspolitikk v/ Bjørn Tore Godal. Arbeidet i det tidligere Scandilux følges nå opp i Konføderasjonen. DNA har også deltatt i arbeidsgruppen om Europas framtidige "arkitektur" v/ Siri Bjerke. Her er blant annet spørsmålet om eventuelle nye medlemsland i EF tatt opp.

Samarbeidet mellom sosialdemokratiske partier og europeisk fagbevegelse (Kiel-prosessen) er fulgt opp. Et nytt toppmøte som skulle vært avholdt i Roma ble imidlertid avlyst av de tekniske arrangørene i siste liten. Det pågår nå drøftelser om rammene for det videre samarbeidet.

DEN SOSIALISTISKE INTERNASJONALE (SI)

Rådsmøtene i SI er i perioden avholdt 2 ganger i året. I tillegg er det avholdt møter i SI's presidium der en rekke av partilederne i medlemspartiene deltar. Gro Harlem Brundtland er en av SI's visepresidenter.

SI har i perioden aktivisert sitt arbeid i Afrika og Latin- Amerika. En rekke organisasjoner fra disse områdene står nå på listen over søsterpartier til SI.

SI's kongress ble avholdt 15. - 19. september 1992 i Berlin.

DNA'S STORTINGSGRUPPE

TILLITSVALGTE OG ANSATTE

GRUPPA OG STYRET

Storingsgruppas styre hadde pr. 1.7.90. følgende sammensetning:

Leder: Gro Harlem Brundtland, nestleder: Gunnar Berge, sekretær: Tom Thoresen, medlemmer: Thorbjørn Berntsen, Oddrunn Pettersen, Åshild Hauan, Sigbjørn Johnsen, varamedlemmer: Brit Jørgensen, Kjell Opseth, Grete Knudsen, Jørgen Kosmo. President Kirsti Kolle Grøndahl og innpisker Rikard Olsvik tiltrer styret.

27.9.90 ble styret gjenvalgt.

Da Arbeiderpartiet overtok regjeringsansvaret i begynnelsen av november 1990, ble følgende styre valgt 6.11.90:

Leder: Gunnar Berge, nestleder: Tom Thoresen, sekretær: Åshild Hauan, medlemmer: Brit Jørgensen, Grete Knudsen, Jørgen Kosmo, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, varamedlemmer: Helen Bøsterud, Håkon Blankenborg, Inger Lise Gjorv, Erik Dalheim. President Kirsti Kolle Grøndahl og innpisker Rikard Olsvik tiltrer styret.

30.9.91 ble styret gjenvalgt.

TILLITSVALGTE I STORTINGET OG AVDELINGENE

Ved konstitueringen høsten 1990 hadde Arbeiderpartiet følgende tillitsvalgte i Stortinget og avdelingene:

Stortinget:

<i>President:</i>	<i>Kirsti Kolle Grøndahl</i>
<i>Varapresident:</i>	<i>Ernst Wroldsén</i>
<i>Sekretær:</i>	<i>Ingeborg Botnen</i>

Lagtinget:

<i>Varasekretær:</i>	<i>Karin Lian</i>
----------------------	-------------------

Odelstinget:

President: Inger Lise Gjørv
Varapresident: Tom Thoresen
Sekretær: Berit Brørby Larsen

Ved konstitueringen høsten 1991 ble de samme gjenvalgt, med ett unntak:

Stortinget:

Varapresident: Roger Gudmundseth

Desember 1991 ble følgende endring foretatt:

Stortinget:

Varapresident: Erik Dalheim (etter Roger Gudmundseth)

Sekretariatet:

Pr. 30.6.92 hadde sekretariatet følgende sammensetning: Sekretariatsleder: Erik Orskaug, informasjonsleder: Svein Dybing, kontorleder: Anne Haldorsen, økonomisk rådgiver: Hans Jacob Frydenlund, juridisk rådgiver: Ole Steen-Olsen (deltid), gruppesekretærer: Sten R. Helland, Lars Petter Henie, Frode Jahren, Marianne Rieber-Mohn, Trond E. Thorvaldsen, Arild Trøan, Kari Wilhelmsen, kontorsekretærer: Turid Hellgren, Birgitte Jacobsen, Eva Kristiansen, Turi Monrad, Marina Rove Nilsen, Jorunn Aaserud Olsen, Kirstin Bjørsvik Sefa, Tove Thorstensen, Torill Wivegh.

STORTINGSGRUPPAS FAGLIG/POLITISKE UTVALG

Stortingsgruppas faglig/politiske utvalg hadde pr. 30.06.92 følgende sammensetning.

Arbeidsutvalg:

Jørgen Kosmo, leder
Jan Elvheim
Ranveig Frøiland
Brit Jørgensen
Marit Nybakk
Anne Haldorsen, sekretær

I tillegg velger hvert fylke og hver fraksjon en kontakt til utvalget. For inneværende stortingsperiode er følgende valgt:

Fraksjonskontakter:

Energi- og industrifraksjonen	: Ernst Wroldsen
Finansfraksjonen	: Berit Brørby Larsen
Forbruker- og administrasjonsfraksjonen	: Magnar Sætre
Forsvars fraksjonen	: Leif Stensland
Justisfraksjonen	: Jørgen Kosmo
Kirke- og undervisningsfraksjonen	: Grete Knudsen
Kommunal- og miljøvernfraksjonen	: Inger Pedersen
Landbruksfraksjonen	: Sigurd Verdal
Samferdselsfraksjonen	: Sissel Rønbeck
Sjøfarts- og fiskerifraksjonen	: Jan Elvheim
Sosialfraksjonen	: Brit Jørgensen
Utenriks- og konstitusjonskomiteen	: Gunnar Skaug

Fylkeskontakter:

Aust-Agder	: Brit Jørgensen
Vest-Agder	: Sigurd Verdal
Akershus	: Thor-Eirik Gulbrandsen
Buskerud	: Erik Dalheim
Finnmark	: Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
Hedmark	: Eirin Faldet
Hordaland	: Ranveig Frøiland
Møre og Romsdal	: Rikard Olsvik
Nordland	: Åshild Hauan
Oppland	: Johan M. Nyland
Oslo	: Marit Nybakk
Rogaland	: Magnar Sætre
Sogn og Fjordane	: Astrid M. Nistad
Telemark	: Ragnhild Barland
Troms	: Jan Elvheim
Nord-Trøndelag	: Inge Staldvik
Sør-Trøndelag	: Ulf Guttormsen
Vestfold	: Jørgen Kosmo
Østfold	: Gunnar Skaug

Stortingsgruppa faglig/politiske utvalg fungerer som bindeledd mellom fagbevegelsen og gruppa, sentralt og lokalt.

Faglig/politisk utvalg tar også initiativ til å ta opp saker som f.eks. oppsøkende virksomhet og innstillinger om enkeltsaker.

Utvalget har god kontakt med LO, bl.a. ved møter mellom LO's ledelse og gruppas faglig/politiske utvalg, utvalget deltar på LO/DNA's faglig/politiske konferanser og innkalles til LO/DNA's månedlige frokostmøter. I tillegg er lederen for gruppas faglig/politiske utvalg medlem av LO/DNA's faglig/politiske utvalg.

Storingsgruppas faglig/politiske utvalg har hatt møter med en del fagforbund i perioden. Forbundene har lagt fram problemer de ønsker å drøfte med utvalget, og til disse møtene blir de respektive fraksjoner/fraksjonskontakter og/eller fylkeskontakter innkalt.

Utvalget har i inneværende periode hatt kontakt med bl.a.:

Fellesforbundet:

- ☛ Kontraktørvirksomheten
- ☛ Problemer i skipsbyggingsindustrien
- ☛ Situasjonen for skipsverftene
- ☛ Co2-avgiften
- ☛ Konsesjonsreglene bl.a. i forbindelse med at EB ble "Kjøpt opp" av ABB
- ☛ "Rørlegger"-saken. Saken gjaldt krav om erstatning etter boikott av rørleggerarbeiderne i forbindelse med Televerkets bygg i Universitetsgata. (Rørleggerforeningen tapte.)

Statstjenestemannskartellet:

- ☛ Utvalget har hatt et nært samarbeid med organisasjonen i forbindelse med "En bedre organisert stat".
- ☛ Utvalget har deltatt i arbeidsutvalgsmøter i organisasjonen, der man bl.a. har drøftet:
 - ☛ Omorganisering av statlig virksomhet
 - ☛ NSB
 - ☛ Televerket
 - ☛ Statkraft
 - ☛ Postverket

Norsk Kommuneforbund:

- ☛ "Arbeid for trygd"-ordningen
- ☛ Eventuell flytting av Norges Brannskole
- ☛ Kommuneansattes situasjon

Norsk Arbeidsmannsforbund:

- ☛ *Gruvedriften i Sulitjelma*
- ☛ *Situasjonen for Mo i Rana i forbindelse med omstruktureringer*

Norsk Fengselstjenestemannsforbund:

- ☛ *Bemanningen i fengslene*
- ☛ *Utdannelse for fengselstjenestemenn.*

STORTINGSGRUPPAS VIRKSOMHET 01.07.1990 - T.O.M. VÅRSESJONEN 1992

Syse-regjeringen brøt sammen høsten 1990. Nok en gang måtte Arbeiderpartiet overta ansvaret for styring av landet. Gro Harlem Brundtland dannet regjering 3. november 1990. Vern om velferdssamfunnet, tiltak for en mer rettferdig fordeling og hovedvekt på arbeid, miljø, barn og ungdom, ble meislet ut som den nye regjeringens politiske plattform.

Trass i et "borgerlig" flertall på Stortinget har Arbeiderpartiet stort sett fått flertall for sine saker. Dette har man oppnådd ved å samarbeide med forskjellige partier - fra sak til sak.

I hovedsak har Arbeiderpartiet fått flertall for sine saker ved hjelp av et bredt flertall. Dette gjelder ikke minst på viktige områder som den økonomiske politikken, distrikts-politikken, barne- og familiepolitikken, sysselsetting, utdanning, samferdsel, forsvars- og utenrikspolitikken.

FrP og SV har skilt seg ut ved å foreslå en mengde kutt eller påplusninger som stort sett kun har fått deres egne stemmer.

FrP har også stått sammen med H i en rekke avvikende forslag, spesielt om nedskjæringer av offentlige utgifter og privatisering av offentlige tjenester.

SP og SV er stadig ute og kritiserer AP for å samarbeide med H og FrP i Stortinget. En samlet voteringsoversikt for hele perioden viser at påstanden om en slik "storkoalisjon" er og blir en myte.

Når det gjelder omtale av alle enkeltsaker som har vært behandlet og vedtatt av Stortinget i perioden vises det til beretningen fra Regjeringen.

REGJERINGENS VIRKSOMHET

REGJERINGENS SAMMENSETNING

Regjeringen Harlem Brundtland tiltrådte 3. november 1990, etter at Syse-regjeringen gikk av og det viste seg ikke å være støtte i Stortinget for en ny borgerlig regjering.

Ved utnevnelsen hadde Regjeringen denne sammensetning:

*Gro Harlem Brundtland, statsminister
Thorvald Stoltenberg, utenriksminister
Finn Kristensen, olje- og energiminister
Johan Jørgen Holst, forsvarsminister
Kjell Borgen, kommunalminister
Tove Strand Gerhardsen, arbeids- og administrasjonsminister
Gunhild Øyangen, landbruksminister
Kari Gjesteby, justisminister
Oddrunn Pettersen, fiskeriminister
Ole Knapp, næringsminister
Thorbjørn Berntsen, miljøvernminister
Kjell Opseth, samferdselsminister
Tove Veierød, sosialminister
Gudmund Hernes, kirke-, utdannings- og forskningsminister
Eldrid Nordbø, handelsminister
Madz Sandman, barne- og familieminister
Åse Kleveland, kulturminister
Sigbjørn Johnsen, finansminister
Grete Faremo, bistandsminister*

15. november 1991 gikk Nordbø og Sandman ut av Regjeringen og ble erstattet av:

Bjørn Tore Godal, handelsminister
Grete Berget, barne- og familieminister

Den 4. september 1992 gikk Kjell Borgen, Oddrunn Pettersen, Ole Knapp, Tove Strand Gerhardsen, Kari Gjesteby og Tove Veierød ut av Regjeringen. Samtidig ble arbeidsavdelingen i Arbeids- og administrasjonsdepartementet overført til Kommunaldepartementet og det ble besluttet at Olje- og energidepartementet og Næringsdepartementet skal slås sammen fra 1. januar 1993. I Sosialdepartementet ble det utnevnt to statsråder, en med ansvar for trygd- og sosialsaker og en statsråd for helsesaker.

Som nye regjeringsmedlemmer ble utnevnt:

Gunnar Berge, kommunal- og arbeidsminister

Grete Knudsen, sosialminister

Werne Christie, helseminister

Jan T. Henry Olsen, fiskeriminister

Oddny Aleksandersen, administrasjonsminister

Kari Nordheim-Larsen, bistandsminister

Grete Faremo ble samtidig utnevnt til ny justisminister

ØKONOMISK POLITIKK

Regjeringens økonomiske politikk har tatt utgangspunkt i det Langtidsprogram Arbeiderpartiet gikk til valg på i 1989 hvor målsettingen var:

- ☛ *Den fulle sysselsettingen må gjenopprettes.*
- ☛ *Velstanden må fordeles bedre og hovedtrekkene i bosettingsmønsteret må sikres.*
- ☛ *Produksjonen og forbruket må tilpasses naturens tåleevne slik at utviklingen blir bærekraftig.*
- ☛ *Forholdet mellom det vi bruker og det vi produserer må bli bedre.*
- ☛ *Konkurransesatt virksomhet må vokse markert sterkere enn andre deler av økonomien.*
- ☛ *Pris- og kostnadsveksten må være lavere enn hos handelspartnerne.*
- ☛ *Grunnlaget for et lavere rentenivå må sikres.*
- ☛ *Fellesoppgavene må løses med et uendret skattenivå.*
- ☛ *Produktivitetsveksten må bli sterkere både i offentlig og i privat virksomhet.*
- ☛ *Kapitaltilgangen til næringslivet må bedres.*

Den nye regjeringen har videreført politikken for å rette opp norsk økonomi som Arbeiderpartiets regjering førte fra mai 1986 til oktober 1989.

Regjeringen foretok omfattende endringer i det budsjettforslag Syse-regjeringen hadde lagt fram for 1991, og den samlede etterspørselen ble stimulert med 10 milliarder kroner i forhold til opplegget fra den borgerlige regjeringen. Siden 1988 er den innenlandske etterspørsel stimulert med over 40 milliarder kroner, noe som tilsvarer 6,75 prosent av fastlandsøkonomiens bruttonasjonalprodukt. Regjeringen har ført den mest aktive politikk av alle vestlige industriland for å holde sysselsettingen oppe. I løpet av 1991 og 1992 vil sysselsettingen i offentlig sektor være økt med ca 34.000. Fra perioden 1986 til 1992 er økningen på 64.000.

Regjeringen har arbeidet etter tre hovedstrategier for å få en bedring på arbeidsmarkedet:

- *Stimulere utviklingen av industri og annen næringsvirksomhet.*
- *Bruke mulighetene i offentlig virksomhet til å løse viktige oppgaver og samtidig gi arbeid til flere.*
- *Øke kompetansen og ferdighetene hos dem som søker arbeid.*

Det er satt inn en rekke tiltak på alle disse tre områdene for å øke sysselsettingen. Regjeringens økonomiske politikk har gitt en meget lav pris- og kostnadsvekst, noe som styrker norske bedrifters konkurranseevne. Konsumprisindeksen er nå nesten halvert i forhold til høsten 1990 - fra 5,6 prosent til 2,6 prosent. Fra 1988 til 1991 er norsk konkurranseevne økt med 10,5 prosent.

Inntektsoppgjørene hvor staten er forhandlingspart er gjennomført innenfor stramme rammer og med vekt på bedre fordeling. Dette gjelder både lønnsoppgjørene for statsansatte, jordbruksoppgjørene og pensjonistoppgjørene.

Gjennom EØS-avtalen får EFTA og EF en felles konkurransepolitikk som sikrer norske bedrifter adgang og likeverdige konkurransemuligheter på det europeiske markedet.

Regjeringen har brukt mulighetene i offentlig sektor til å skape nye arbeidsplasser, trygge arbeidsplasser og samtidig løse viktige oppgaver.

Aktiviteten innenfor statlig bygge- og vedlikeholdsaktivitet er holdt på et høyt nivå. For 1992 er det satt av 254 millioner kr. til ekstraordinære vedlikeholdsarbeider i statlige bygg.

Byggeaktiviteten er i perioden økt med nær 5 milliarder til 11,5 milliarder i 1992.

Det har vært satset sterkt på andre områder innen offentlig sektor. Innen utdanning er antall studieplasser økt med over 40.000 de siste fire årene. Ordningen med ekstraklasser i den videregående skole er videreført. Det var i skoleåret 1991-92 mer enn 30.000 elever under ordningen med ekstratilskudd. Forskningen er betydelig styrket. Både i omsorgs- og helsetjenesten har det vært økt offentlig innsats, og miljøinvesteringene for 1992 er økt.

Jf. den kraftige stimuleringen av aktiviteten i økonomien, ville arbeidsledigheten vært vesentlig høyere.

Denne aktive økonomiske politikken har samtidig måttet avveies mot risikoen for å opparbeide store, varige underskudd i statsbudsjettet som ville undergrave statens evne til å løse sine oppgaver. Underskuddet på statsbudsjettet for 1992 anslås etter revidert nasjonalbudsjett til 39,5 milliarder kroner, selv når alle oljeinntektene er brukt. Det er videre ingen spesielle tegn til at statsfinansene kan bli vesentlig styrket de nærmeste årene, noe som fører til at statens renteutgifter vil øke sterkt i årene fremover.

Regjeringens politikk har samtidig bidratt til å styrke viktige deler av norsk økonomi. Driftsregnskapet overfor utlandet viser betydelig overskudd og det er utsikter til at landets nettogjeld til utlandet vil være bygd ned til null allerede i 1994.

Pris- og kostnadsveksten er lavere enn hos våre handelspartnere, og norsk industris konkurranseevne er bedret med 10,5 prosent de siste tre årene. Rentenivået i Norge er nå på linje med nivået i Vest-Europa forøvrig, og tilliten til kronekursen er gradvis blitt så sterk at det ikke lenger er noen risikopremie knyttet til å plassere i norske kroner.

Husholdningenes finansielle stilling er samlet sett styrket vesentlig de siste årene. Husholdningene betaler nå ned gjeld i stort omfang og sparingen er kommet opp på samme nivå som før kredittmarkedet ble avregulert i 1994. Dette har lagt grunnlaget for at forbruket i årene framover kan stige mer i takt med veksten i husholdningenes inntekter.

Kommunene har styrket sin økonomi. Underskuddene er kraftig redusert og kommunenes gjeld utgjør en betydelig mindre andel av inntektene enn for bare 2-3 år siden. Dette innebærer at også kommunenes kjøp av varer og tjenester framover kan vokse mer på linje med inntektene.

SKATTE- OG FORDELINGSPOLITIKKEN

Regjeringen har gjennomført en omfattende reform av skattesystemet, i tråd med Arbeiderpartiets program. Målet med skattereformen har vært å sikre grunnlag for et høyt fellesforbruk gjennom et enklere og bedre skattesystem, få større rettferdighet, særlig mellom lønnstakere og næringsdrivende og få et skattesystem som bidrar til en bedre bruk av våre ressurser og som gir grunnlag for økt sysselsetting og verdiskaping. Det nye skattesystemet trådte i kraft fra 1. januar 1992.

I statsbudsjettet for 1992 ble det gitt skattelettelse for husholdningene på tilsammen 4,9 milliarder kroner, mens avgiftene økte med 1,4 milliarder. I det nye skattesystemet er verdiene av fradragene mindre for de med høye inntekter, omleg uendret for de midlere inntekter og større for de laveste inntektene. I sum har de aller fleste lønnstakere i 1992 kommet bedre ut med det nye skattesystemet enn det gamle.

Med det nye skattesystemet har Arbeiderpartiet fått gjennomført en reform som det har vært arbeidet aktivt med siden slutten av 70-årene, men som det ikke har vært mulig å få flertall for før våren 1991.

Renta i Husbanken er satt ned. Topprenta er redusert fra 13 til 12 prosent for lån som var gitt før 1980 og fra 12 til 11 prosent for lån som er gitt etter 1980. Renta på Husbank II-lån (uten rentetrapp) er senket fra 10,5 til 10 prosent.

NÆRINGSPOLITIKK OG FORSKNING

Regjeringen har gjennomført en rekke tiltak for å bedre arbeidsbetingelsene for næringslivet og bidra til etablering av nye virksomheter.

Små og mellomstore bedrifter er prioritert når det gjelder de direkte virkemidlene, fordi det er i disse bedriftene det er størst mulighet for å skape flere arbeidsplasser.

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) er vedtatt opprettet og vil være i drift fra 1. januar 1993. SND betyr at de viktigste delene av Statens næringspolitiske og distriktpolitiske virkemiddelapparat - Industribanken, Distriktenes Utbyggingsfond, Industrifondet og Småbedriftsfondet - er samlet i én institusjon. Det vil gi bedre muligheter for samordning og koordinering, samtidig som det blir mer oversiktlig for brukerne. SND vil også få nye virkemidler for å bidra med egenkapital i små og mellomstore bedrifter.

Distriktpolitiske hensyn blir sterkt ivarettatt både gjennom en egen distriktsutviklingsdivisjon, videreføring av fylkeskommunenes rolle - og gjennom øremerkede virkemidler til distriktsutvikling over Kommunaldepartementets budsjett.

Industrifondet og Småbedriftsfondet har fått utvidet sitt virkeområde i mer næringsnøytral retning, noe som vil kunne føre til at lønnsomme prosjekter som før falt utenfor systemet, nå kan få støtte.

Renten i Småbedriftsfondet er satt ned fra 13 prosent til 11 prosent for alle lån i Småbedriftsfondet.

Det er opprettet en egen børs for små og mellomstore bedrifter ved Oslo børs for å gi disse bedriftene bedre tilgang på egenkapital.

Den offentlige veiledningstjenesten er forbedret, og det er gjennomført en rekke tiltak for etablerere for å få igang ny virksomhet. Det er brukt tilsammen ca 100 millioner kroner på støtte og hjelp til etablerere.

Næringslovgivningen er forenklet for å lette arbeidet med effektivisering i næringslivet for å frigjøre ressurser til innsats for å bedre produktivitet og konkurranseevne.

Arbeidet med å endre og skjerpe konsesjonslovene er satt igang. I den stadig sterkere konkurransen om internasjonal investeringskapital er det viktig at Norge markerer seg som et attraktivt investeringsland. Samtidig er det av stor betydning å føre kontroll med sikte på å unngå uheldige utslag av eierskifter i norsk næringsliv. Begge disse hensyn er ivarettatt i det arbeidet som pågår med å etablere en ny oppkjøpskontrollordning gjennom endring av konsesjonslovene.

I forbindelse med EØS-avtalen som krever at norske og utenlandske eiere behandles likt i konsesjonslovene, har Regjeringen under utarbeidelse et forslag til et nytt regelverk for kontroll med overdragelse av større eierandeler i norske bedrifter over en viss størrelse.

Postsparebanken er omdannet til Norges Postbank, eid av Postverket. Norges Postbank får mer fleksible rammevilkår og vil kunne yte bedre tjenester.

De private forretningsbankene måtte reddes fra konkurs etter den krise som utviklet seg i bankene på grunn av de enorme tapene som fulgte i kjølvannet av utlånspolitikken midt på 80-tallet. Bankene maktet ikke å forvalte den frihet de fikk gjennom den liberalisering av kreditpolitikken som Regjeringen Willoch gjennomførte uten at skattesystemet ble endret.

Våren 1991 ble Statens Banksikringsfond opprettet, og fondet ble tilført nye midler høsten 1991. I alt har staten gått inn med 15 milliarder kroner og sitter som eneeier av Kreditkassen og Fokus Bank, med majoritetsinteresser i Den norske Bank og minoritetsinteresser i Oslobanken og Samvirkebanken. Målet er å selge statens aksjer til private når bankene har gjenfunnet sin styrke. Uten denne redningsaksjonen ville det blitt utløst en konkursbølge også i næringslivet og titusener av arbeidsplasser ville kommet i fare.

REGJERINGEN HAR OGSÅ VÆRT ENGASJERT I EN REKKE OMSTILLINGSSAKER:

Etter at dekkfabrikken Viking-Askim ble lagt ned, fordi det ikke viste seg mulig å få inn nye eiere, ble det bevilget et tilskudd på inntil 70 millioner kroner til et personalselskap. I januar 1992 ansatte selskapet 336 tidligere ansatte ved Viking Dekk. Formålet er å bygge opp kompetanse hos medarbeiderne og lette mulighetene for overgang til annet arbeid.

I Sør-Varanger er det stilt til rådighet i alt 400 millioner kroner for omstilling for å skape nye arbeidsplasser fordi avviklingen ved pelletsproduksjonen ved A/S Sydvaranger vil innebære en bemanningsreduksjon fra 670 til ca. 200. Hittil er ca 100 av de 400 millioner kronene bevilget.

Framdriften ved omstillingsarbeidet i Sør-Varanger har så langt vært rimelig tilfredsstillende. En bidragssentral med behov for 80 arbeidsplasser er vedtatt etablert og et Østhandelssenter er under etablering. Også flere mindre prosjekter som har fått DU-støtte, vil gi nye arbeidsplasser i tiden fremover. Erfaringene så langt tyder på at det vil være mulig å etablere et antall nye arbeidsplasser som står i rimelig forhold til nedtrappingen ved A/S Sydvaranger.

Etter at omlag 400 ansatte ved Moelven Industrier A/S ble sagt opp, er det gitt støtte på 56 millioner kroner til Moelv Personalutvikling. Formålet med selskapet er å bygge opp kompetanse hos de som blir ledige ved Moelven Industrier A/S, og lette deres overgang til annet arbeid.

Moelven Industrier har også gjennomgått en betydelig sanering og refinansiering som har gitt selskapet et vesentlig bedre utgangspunkt for satsing fremover. Industrifondet har bl.a. medvirket i refinansieringen. I tillegg har Ringsaker kommunen fått midlertidig DU-status.

I Mo i Rana innebar omstillingen og nedtrappingen ved Norsk Jernverk og Norsk Koksverk et behov for å etablere nye arbeidsplasser. Det ble stilt til disposisjon en omstillingsbevilgning på 500 millioner kroner. Målet var 2.800-3.000 arbeidsplasser innen årsskiftet 1993/94, inkludert de resterende arbeidsplassene i stålproduksjonen og Rana Gruber.

Det er så langt etablert 2.700 nye arbeidsplasser. Det er nylig vedtatt å etablere en sentral for optisk lesing av meldekort i regi av Arbeidsdirektoratet i Rana. Dette gir ytterligere 41 nye arbeidsplasser. Mulighetene for å nå målsettingen med omstilling i Rana vurderes som gode.

Innsatsen for forskning og utvikling er ytterligere styrket, etter den sterke økningen som skjedde i forrige regjeringsperiode. Forskningsbevilgningene økt til over 8 milliarder kroner. Innsatsen har særlig vært konsentrert om de industrielle satsingsområdene informasjonsteknologi, olje- og gassteknologi, materialteknologi, havbruk og bioteknologi. Grunnforskningen har hatt en betydelig vekst.

Det er vedtatt en ny struktur for forskningsrådene som innebærer at det blir ett råd - Norges Forskningsråd - for forskning med 6 sektorstyrer. Formålet med reformen er å sikre en bedre styring av forskningspolitikken.

PRIMÆRNÆRINGENE

Regjeringen har styrket distriktsjordbruket ved å snu inntektsutviklingen i næringen. I 1985 var inntektsforskjellene større enn noen gang; komproduksjonen som var mest lønnsom, mens sau- og melkeproduksjonen var minst lønnsom. Den minste melke-modellen i Nord-Norge hadde f.eks. 78 prosent av gjennomsnittsinntektene pr. årsverk i jordbruket, mens kornbruk på Østlandet hadde 190 prosent pr. årsverk.

I dag er dette endret til fordel for distriktsjordbruket, spesielt produksjon av sau og melk. Dette er en riktig fordelingspolitikk, fordi det er i denne delen av landbruket det er heltidsarbeidsplasser i områder hvor det er vanskeligst å finne alternative arbeidsplasser.

I de to siste jordbruksoppgjørene har et klart Stortingsflertall støttet opp om lavere kom- og kraftfôrpriser for å få ned kostnadsnivået i jordbruket. For første gang siden krigen, er det ikke kostnadsvekst i jordbruket.

Lavere kraftfôrpriser har gjort det mulig å få til en prioritering av distriktsjordbruket (kjøtt, melk) som har kraftfôr som innsatsvare, samtidig som oppgjørets ramme ble meget moderat. Dette innebærer en prioritering av sysselsettingen i sårbare områder, der mange - særlig i melkeproduksjonen - har jordbruket som hovedinntektskilde. Kornproduksjonen, som hovedsakelig foregår på deltidsbasis i mer sentrale strøk, kan lettere klare en reduksjon i lønnsomheten, uten at det går ut over bosetting og sysselsetting.

Det er også tatt initiativ til en offensiv satsing på flere områder for å styrke landbrukets muligheter, bl.a. gjennom "Ren mat-prosjektet" og tiltak for å utvikle alternativ sysselsetting. Bevilgningene over Landbrukets Utbyggingsfond og Bygdeutviklingsfondet er økt fra 210 til 310 millioner kroner, og fondet innføres i alle fylker. I "Ren-Mat-prosjektet" er alle deler av produksjonskjeden fra jord til bord representert i arbeidet med å utvikle fortrinn og sikre en konkurransedyktig kvalitetsproduksjon av matvarer i Norge.

EØS-avtalen gir adgang til tollfrie kvoter på EF-markedet for 6 produkter som vil være konkurransedyktige (moreller, jordbær, plommer, brokkoli, blomkål og kinakål). Norge kan tilby dem etter at EFs egen sesong er slutt, og derved oppnå en god markedsposisjon.

Regjeringens fiskeripolitikk har hatt som mål å styrke grunnlaget for verdiskapning og sysselsetting i næringen, og forvalte fiskeressursene i samsvar med prinsippet om en bærekraftig utvikling.

Fiskeri- og kystpolitikk bygger på tre pilarer:

- *Ressursforvaltning:* Bygge opp igjen fiskebestandene til et nivå som gir grunnlag for en balansert avkastning over tid.
- *Struktur og sunn økonomi:* Bedre lønnsomheten i fiskeriene slik at de kan bli uavhengig av offentlig støtte.
- *Havbruksnæringen:* Styrke det økonomiske fundamentet og motarbeide miljøskader og fiskesykdommer innenfor bransjen.

Arbeidet med å gjøre fiskerinæringen selv bærende har stått sentralt. Målet har vært å utforme virkemidlene slik at de bidrar til å tilpasse fiskeflåten til ressursgrunnlaget, og gi rammebetingelser som bidrar til en gradvis reduksjon av statsstøtten og synliggjøring av ressursrenten.

Det har vært lagt fram en stortingsmelding om struktur- og reguleringspolitikk overfor fiskeflåten som skisserer viktige rammebetingelser og problemstillinger knyttet til fiskeflåten. Spørsmålet om det framtidige reguleringsystem er tillagt størst vekt, og det foreslås to adskilte reguleringsystem for kystflåten og havfiskeflåten.

Samtidig har arbeidet med å få til en reduksjon i fiskeflåten kapasitet på kort sikt fortsatt. Både for 1991 og 1992 har det vært iverksatt ordninger for tilskudd til kondemnering av eldre og uhensiktsmessige fartøyer.

Gjennom EØS-avtalen blir tollene på en rekke fiskeslag og produkter til EF-markedet fjernet eller gradvis redusert med 70 prosent for flere fiskeslag. EØS-avtalen gir imidlertid ikke tollreduksjon i forhold til dagens nivå for viktige fiskeslag som sild, makrell, laks og reker.

Staten har bidratt til å avvikle frossenlageret av laks gjennom et lån på 400 millioner kroner på spesielle vilkår. Dette er gjort for å sikre at laksen blir omsatt på forsvarlig vis, uten at det skaper handelspolitiske reaksjoner. Tiltaket har sikret arbeidsplasser i oppdrettsnæringen. Frossenlageret er nå på det nærmeste avhendet uten at dette har skapt handelspolitiske problemer.

I 1991 ble fiskeindustrien tilført 50 millioner kroner til styrking av egenkapitalen og gjeldssanering. Støtten gikk til levedyktige bedrifter. Til strukturtiltak ble det i 1991 bevilget 20 millioner kroner, for å fremme samarbeid og sterkere konstallasjoner. Ordningen ble videreført i 1992 med ytterligere 20 millioner kroner.

Regjeringen har vedtatt å åpne for kommersiell fangst etter vågeval fra 1993-sesongen.

ARBEIDSMARKEDSPOLITIKKEN

Arbeidmarkedspolitikken har hatt som mål å redusere arbeidsledigheten gjennom effektiv formidling av arbeidskraft til ledige jobber og å øke de lediges kompetanse gjennom aktive tiltak. Tiltaksnivået er økt til om lag 51.000 i 1992 fra i underkant av 44.500 da regjeringen tok over i 1990.

For å hjelpe langtidsledige til arbeid har regjeringen satt inn betydelige ressurser for å gi tilbud om opplæring eller arbeid. Tiltaksnivået for gruppen langtidsledige har økt kraftig. Ved utgangen av mai deltok 30.900 langtidsledige på tiltak. Dette utgjør ca. 59 prosent av alle tiltaksplassene. Uten denne økte innsatsen for langtidsledige ville utviklingen i langtidsledigheten vært langt mer negativ.

Sommeren 1991 startet forsøket SKAP (Skap Kommunale Arbeids-Plasser) som er et samarbeidsprosjekt mellom staten og en del kommuner. Forsøket innebærer at kommunene står friere i bruken av statlige midler mot at de garanterer et visst antall arbeidsplasser. SKAP omfatter 95 kommuner og fylkeskommuner med til sammen 2.800 tiltaksplasser.

SKAP Maksimalmodellen (SKAP-M) er satt i gang i 9 kommuner for å gi tilbud om sysselsetting og opplæring til alle ledige i kommunene med dagpengerettigheter etter åtte ukers ledighet. SKAP-M omfatter ca. 700 plasser.

MILJØPOLITIKKEN

Det er gjennomført en lang rekke tiltak for å redusere nasjonalt miljøproblemene og Regjeringen har deltatt aktivt i det internasjonale miljøsamarbeidet.

Regjeringen har arbeidet aktivt for å redusere utslippene av luftforurensninger fra andre land som fører til alvorlige skader på helse og miljø. Norge har sluttet seg til forpliktende internasjonale avtaler om reduksjon i utslipp av svovel, nitrogenoksider (NOx) og flyktige organiske forbindelser (VOC).

Det er innført CO₂-avgift på bensin, mineralolje og på forbrenning av olje og gass på oljeinstallasjoner i Nordsjøen, samt på kull og koks til energiformål. Forskjellen på avgiftene mellom blyfri og blyholdig bensin er økt.

Regjeringen deltok aktivt i forberedelsene av den store FN-konferansen i Brasil i juni 1992. Konferansen var en oppfølging av Verdenskommisjonen for miljø og utvikling som statsminister Gro Harlem Brundtland ledet. Rio-konferansen vedtok et handlingsprogram - Agenda 21 - med konkrete planer for arbeidet på ulike områder, med spesiell vekt på fattigdomsproblemene. Norge bidro til å finne eniførete løsninger på felter som skogforvaltning, utslipp til hav, krav til behandling av radioaktivt avfall, samt teknologioverføring og finansiering. Konferansen vedtok også "Rio-erklæringen om miljø og utvikling" og en prinsipperklæring om skog. I tillegg anbefalte konferansen å opprette en FN-kommisjon for bærekraftig utvikling. Rio-konferansen vedtok også en global rammekonvensjon om klima som gir grunnlag for å gjennomføre avtaler om forpliktende reduksjoner av utslipp i et samarbeide mellom landene. Avtalen er innledningen på et forpliktende globalt samarbeide om klimaproblemene og arbeidet med å videreutvikle avtalen starter innen utgangen av 1992.

Bevilgningene til ENØK-arbeidet er økt betydelig og regelverket er endret slik at tilskuddene favner videre, og det er gjennomført en rekke tiltak for å redusere miljøproblemene fra samferdselssektoren.

Det er iverksatt flere samarbeidsprosjekter med næringslivet for å redusere miljøproblemerne, bl.a. "Program for renere teknologi i arbeidslivet".

Det er etablert et eget selskap for behandling av spesialavfall som er i full gang med å utvikle løsninger for behandling av spesialavfall. Selskapet - Norsk Avfallshandtering A/S - skal bygge ut behandlingskapasitet for alle typer spesialavfall i Norge, enten alene eller sammen med industrien. Norsk Spesialavfallslager AS (NoS) har fått midlertidig tillatelse til langtidslagring av spesialavfall i gruvene til Folldal Verk A/S på Hjerlann i Dovre kommune.

Det er lagt fram en stortingsmelding om avfallsbehandling og det er gjennomført tiltak som sikrer gjenvinning av glass og innsamlet landbruksplast, og Miljøverndepartementet har vært med på å etablere stiftelsen RUBIN (Resirkulering og utnyttelse av organiske biprodukter i Norge) som skal arbeide for å få til en større grad av gjenvinning og en mer verdifull utnyttelse av organiske biprodukter i Norge.

Det er lagt fram en handlingsplan for friluftsliv mot år 2000 og en stortingsmelding om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder. I den fjerde verneplanen for vassdrag som er lagt fram, foreslås vern av ialt 127 vassdragsobjekter med til sammen et kraftpotensiale på ca. 12 TWH. En rekke større vassdrag går inn i denne verneplanen. Det gjelder bl.a. Rauma, Gaular, Sanddøla-Luru, Visten og Lomsdalsvassdraget, de fleste vassdragene i Øvre Otta og Øvre Glomma.

BARN OG UNGE

Barnehageutbyggingen er økt til 17.500 nye barnehageplasser i 1991 og hvis kommunenes planer settes ut i livet, vil tallet bli omlag like høyt i 1992.

Barnehageloven er endret for å gjøre det lettere å starte nye barnehager. I den nye loven stilles det like krav til kommunale og private barnehager. Reglene i Husbanken er endret slik at banken kan gi lån til lokaler for familiebarnehager.

Statstilskuddet til barnehager er økt. Satsene i det statlige driftstilskuddet er økt, og fra 1991 er det gitt et etableringstilskudd til nye barnehageplasser på 10.000 kroner pr. plass for barn fra 4-6 år og dobbelt så høyt for barn under 4 år. For familiebarnehageplasser gis det etableringstilskudd på 10.000 kroner pr. familiebarnehage.

Foreldrepermisjonen er økt til 42 uker i 1992 med 80 prosent lønnskompensasjonen. Målet er å utvide permisjonen til 52 uker i 1993, hvorav 3 uker er forbeholdt tiden før fødsel. Når permisjonen utvides til 52 uker, blir 4 uker forbeholdt fedrene. Foreldrepermisjonen ved adopsjon er økt fra 33 til 39 uker med 80 prosent lønnsdekning. Dermed vil en viktig reform for Arbeiderpartiet være gjennomført etter at vi overtok regjeringsansvaret i 1986 og startet opptrappingen av foreldrepermisjonen.

Skolefritidstilbudet for 1.- 3. klasse ble økt fra vel 12.000 til 30.000 plasser i 1991. Hvis kommunenes følger opp sine planer vil det skje en ytterligere økning til nærmere 45.000 plasser i løpet av 1992, slik at dekningen kommer opp i 65 prosent.

Reglene i Husbanken er endret slik at banken også kan gi lån til bygging av lokaler for skolefritidstilbud og skolelokaler for 6-åringer.

I grunnskolen er undervisningstiden for 1. - 3. klasse utvidet med i alt 3 timer pr uke på hvert klassetrinn, engelsk er gjort obligatorisk fra 3. klasse fra høsten 1993.

Barnevernet er styrket gjennom et tre-årsprogram for nasjonal utvikling av barnevernet. Det er bevilget ca 500 millioner kroner hvert år til denne ekstrainsatsen i barnevernet. Tiltaksapparatet i kommuner og fylker er styrket, det er opprettet akuttberedskapen ved politikamrene i, og omstillings- og effektiviseringsarbeidet er påskyndet. Det er vedtatt en ny Barnevernlov.

Det er også iverksatt en handlingsplan med 27 tiltak mot seksuelt misbruk av barn.

Regjeringen har fått tilslutning til en omfattende reform av den videregående opplæring som innebærer en lovfestet rett til videregående utdanning for alle fra 16-19 år fra høsten 1994, og en plikt for fylkeskommunene til å innfri denne retten. Reformen innebærer at antall grunnkurs reduseres fra 109 til 13, og en ny integrert hovedmodell for fagopplæringen med to år i skole og inntil 2 år i bedrift. Det skal gis større tilskudd til å ha lærlinger i bedrift.

Ordningen med ekstra statstilskudd til fylkene for å sikre flere elevplasser i videregående skole er beholdt. Gjennom en ekstra satsing på tilskudd til utstyr og lokaler på 64 millioner kroner ble det høsten 1991 opprettet og lagt om til en rekke nye plasser i yrkesfag, bl.a. på 2. og 3. årstrinn. Netto økning i antall elever var ca. 3 000. Det var i skoleåret 1991-92 mer enn 30 000 elever under ordningen med ekstra statstilskudd.

I høyere utdanning er det blitt 28.000 flere studieplasser siden 1990. Det er nå nesten 150.000 studieplasser i høyere utdanning. Renten på utdanningslån er satt ned med 2 prosent i perioden.

I Kulturmeldingen understrekes at barn og unge på lik linje med voksne skal ha rett til kulturtilbud og tilgang til kulturell egenaktivitet, og det foreslås en rekke tiltak for å sikre dette. I 1991 ble det etablert en egen støtteordning til musikkverksteder for barn og ungdom som utøver jazz, rock og folkemusikk, med en bevilgning på 3 millioner kroner i 1991 og 10 millioner kroner i 1992.

Etter endringer i loven om pengespill i forbindelse med idrettskonkurranser og tallspillet LOTTO, får idretten 90 millioner kroner mer i inntekter. Forslaget innebærer en samordning av tipping og LOTTO, der inntektene fordeles med en tredjedel hver til kultur, idrett og forskning.

EUROPAPOLITIKKEN

Forhandlingene mellom EFTA og EF om EØS-avtalen, som den forrige Arbeiderparti-regjeringen tok initiativet, er sluttført. Avtalen ble undertegnet av ministre fra de 19 EFTA- og EF-landene 2. mai 1992, og skal innen utgangen av 1992 godkjennes i nasjonalforsamlingene i landene og i Europa-parlamentet slik at den kan tre i kraft parallelt med EFs indre marked 1. januar 1993.

EØS-avtalen vil bli det viktigste rammeverket for Norges økonomiske samkvem med det øvrige Vest-Europa. Avtalen gir felles spilleregler for handel og økonomisk virksomhet i de 19 landene. Siktet med EØS-avtalen er først og fremst å sikre norske arbeidsplasser og norsk økonomi ved å skaffe norske bedrifter like muligheter og like rettigheter som konkurrentene på vårt hovedmarked.

- *EØS-avtalen innebærer at viktige tekniske, juridiske og økonomiske barrierer fjernes innenfor EØS-området. Gjennom felles regelverk vil avtalen gi en bedre sikkerhet for at kapital og arbeidsplasser blir i Norge.*
- *EØS-avtalen sikrer Norge deltakelse i det indre markedet som gir felles regler for fri bevegelse av varer, tjenester, kapital og personer. Slike regler har vi bare i begrenset grad med dagens frihandelsavtale med EF som i hovedsak omfatter avvikling av toll og mengde-begrensninger knyttet til handel med industrivarer.*
- *EØS-avtalen sikrer felles konkurranseregler, og dermed avskaffes bruken av antidumpingtiltak for handel innenfor EØS. Som følge av at fiskerisektoren er unntatt fra felles regelverk er det imidlertid for denne sektoren ikke oppnådd garantier mot antidumping.*
- *EØS-avtalen innebærer at lav befolkningstetthet blir et selvstendig kriterium for å kunne gi distriktstøtte. Dette gir muligheter for å bevare hovedtrekkene i vårt bostettingsmønster og videreføre hovedlinjene i vår distriktspolitikk.*
- *EØS-avtalen omfatter et utvidet samarbeid på viktige områder som miljø, FoU, utdanning, sosiale spørsmål, forbrukerspørsmål, små og mellomstore bedrifter m.m.*
- *EØS-avtalen etablerer et organisert samarbeidsapparat mellom EFTA og EF. Dette omfatter overvåking av at avtalen følges likt av alle, en domstolsordning også på EFTA-siden og utvidet politisk samarbeid mellom regjeringene.*
- *EØS-avtalen gir oss for første gang direkte deltakelse i utformingen av nye regler ved at det blir opprettet felles EØS-organer på minister- og embedsnivå. Beslutninger i fellesorganer skal baseres på enstemmighet.*

UTENRIKS-, FORSVARS- OG BISTANDSPOLITIKK

Regjeringen har arbeidet aktivt for å støtte opp om den nye utenriks- og sikkerhetspolitiske arkitektur i Europa, gjennom arbeidet i NATO med å styrke de trans-atlantiske forbindelser i NATO og opprettelsen av Det nord-atlantiske samarbeidsråd (NACC). Det har vært arbeidet for å gjøre det nye samarbeidsrådet åpnet for alle land i det tidligere Sovjetunionen og Sentral- og Øst-Europa.

Regjeringen har lagt fram en handlingsplan for Øst-Europa med en økonomisk ramme på 250 millioner kroner for 1992. Planen dekker årene 1992-96 og prioriterer tiltak i forhold til Nordvest-Russland, de baltiske land og Polen. Tiltakene omfatter blant annet prosjektstøtte til næringsrettede prosjekter, en nordisk plan for de baltiske land i samarbeid med den nordiske investeringsbanken og EBRD, opprettelse av ambassade i Kiev og generalkonsulater i Murmansk og St. Petersburg og investeringsgarantiordninger.

På grunn av den spesielle risiko-situasjonen for eksport til SUS-landene og til Baltikum ble det høsten 1991 innført en egen garantiramme for eksportkredittgarantier til disse landene på 1,8 milliarder kroner.

Regjeringen har bygget ut forbindelsene med alle de nye selvstendige stater i Europa. Som første land anerkjente vi Russland etter omveltningene i 1991 og har nå opprettet forbindelser med alle de nye land i det tidligere Sovjetunion og nye stater i Jugoslavia.

Regjeringen har engasjert seg aktivt i videreføringen av det internasjonale nedrustningsarbeidet og fred og sikkerhet.

Omstilling i Forsvaret er den overordnede oppgaven i årene framover. Forsvarets organisasjon og virksomhet er for stor og må bygges ned og endres dersom vi skal sikre et bærekraftig Forsvar i framtida. Dette fordrer rom for investeringer i utstyr for det framtidige Forsvar og at de ansatte arbeider der hvor de kan bidra mest til å løse Forsvarets oppgaver. Omstilling er nødvendig også for å tilpasse Forsvaret til en ny sikkerhetspolitisk situasjon. Etter den kalde krigen, blir beredskapskravene senket.

Omstillingsarbeidet gir resultater. Den siste proposisjonen om omorganisering innebærer en innsparing på 1 milliard kroner i løpet av en tiårsperiode. Det legges vekt på å utvikle alternativ virksomhet når Forsvaret må bygge ned eller flytte.

Forsvarskommisjonens innstilling og Forsvarstudien 91 vil danne et viktig grunnlag for retningslinjene for Forsvarets videre utvikling. Regjeringen vil legge fram sin tilråding om retningslinjene ved slutten av 1992.

Utviklingshjelpen er holdt på et høyt nivå, over 1 prosent av Norges brutto nasjonalinntekt. Her ligger Norge i teten internasjonalt. Regjeringen vil ettergi 50 prosent av norske fordringer til de fattigste utviklingsland, og vil arbeide aktivt for en internasjonal gjeldsettergivelse på 80 prosent av u-landenes bilaterale offentlige gjeld.

Det er lagt fra en stortingsmelding om utviklingstrekk i Nord-Sør-forholdet og samarbeid med utviklingslandene.

HELSEPOLITIKK

Helsetjenesten har de siste fem årene gjennomgått en omfattende effektivisering og omlegging. En rekke tiltak er iverksatt for å sikre flere pasienter behandling, innfri venteliste-garantien og gjøre sykehussektoren som helhet mer effektiv.

Det er innført en Ventelistegaranti som innebærer at pasienter med alvorlige lidelser skal sikres behandling i løpet av 6 måneder. Pr 1. juli 1992 hadde syv fylker innfridd ventelistegarantien, mens de øvrige fortsatt har pasienter som må vente mer enn seks måneder.

Det er bevilget 450 millioner kr. ekstra til somatiske sykehus i 1992 for både å innfri ventelistegarantien, og å styrke sykehusene generelt.

Et sentralt ventelisteregister for sykehusene er satt i full drift fra 1. juli 1992. Registeret betyr at det opprettes et Norgesnett som vil gjøre det mulig å utnytte den samlede kapasiten i sykehusene fullt ut.

Sykehusstrukturen i fylkene gjennomgås med sikte på bedre fordeling av bl.a. beredskap og spesialistfunksjoner for å hindre overlapping i områder hvor det er nærhet mellom flere sykehus.

Det er vedtatt å bygge nytt Rikshospital på Gaustadjordet i Oslo. Sykehuset skal ha 540 senger, og vil bety en omfattende effektivisering av statens sykehus i Oslo ved at fire sykehus slås sammen til ett.

Forsøket med å bruke sykepenger til å øke behandlingsskapasitet slik at sykmeldte kommer raskere tilbake i arbeid, er utvidet til 8 fylker.

Ordningen med erstatning for skader ved behandling er blitt utvidet til også å omfatte almenhelsetjenesten og fysiske skader i psykiatrien. Det er lagt fram et utkast til lovregulering av erstatning som nå er til ordinær behandling. Pasientenes rettssikkerhet er på denne måten styrket vesentlig.

Regjeringen har iverksatt nytt styrings- og informasjonsverktøy for kommunenes helse- og sosialtjeneste for å styrke statens muligheter for å følge med i utviklingen av den samlede kommunale helse- og sosialtjeneste. "Styrings- og informasjonshjulet" for helse- og sosialtjenestene i kommunene ble satt igang i juni 1992.

I "Attføringsmeldingen" som ble lagt fram våren 1992 legges det opp til at den medisinske og yrkesrettede attføring skal styrkes vesentlig. Det legges opp til en styrket innsats både fra helsetjenesten, trygdesektoren og arbeidsmarkedsstaten med sikte på at flere mennesker skal kunne komme tilbake til arbeid framfor å måtte gå som passive trygdemottakere resten av livet.

For å styrke eldreomsorgen er det bevilget 400 millioner kroner spesielt til oppretting av nye stillinger for omsorgspersonell i kommunene. I tillegg ble det bevilget 100 millioner kroner ekstra til styrking av eldreomsorgen i juni 1992, som fortrinnsvis skulle gå til drift av nye sykehjemsplasser.

Regjeringen har gjennom pensjonistforhandlingene sikret en god inntektsutvikling også for minstepensjonistene. Etter forslag fra regjeringen har Stortinget sluttet seg til at G-beløpet skal reguleres omlag på linje med den lønns- og prisutvikling vi har i landet.

Bostøtteordningen over Sosialdepartementets budsjett øker i 1992 med 80 millioner. Det utvikles et system med skråtak som også omfatter pensjonister med samlede pensjoner som overstiger minstepensjon med 10 til 30 prosent som iverksettes fra 1993.

Det er innført inntektsgradert tak for egenbetaling for hjemmetjenester, inkludert hjemmesykepleie. De med lavest inntekt blir skjermet mot høy egenbetaling gjennom denne ordningen. Regjeringen har lagt vekt på å skjerme barn og pensjonister i øvrige egenbetalingsreguleringer, og storforbrukerne skjermes gjennom uforandret egenbetalingstak.

Kommunale og fylkeskommunale eldreråd er lovfestet. Eldrerådene skal ha til behandling alle saker som gjelder eldre, og de kan av eget initiativ ta opp saker som gjelder eldres levekår.

ANDRE OMRÅDER

Det er lagt fram en stortingsmelding om kriminalpolitikken. Den målrettede innsatsen mot kriminalitet er økt, bl.a. gjennom økt kapasitet i politiet, intensivert innsats mot økonomisk kriminalitet, det er lagt opp et ambisiøst byggeprogram for fengselssektoren som vil bety en rekke nye soningsplasser og det skal satses på alternative reaksjoner som konfliktråd og samfunnstjeneste.

Det skal opprettes et nytt fengsel for innsatte med store adferdsavvik. Fengselet skal legges til Trondheims-området.

Det er satt inn ekstraordinært tiltak for å redusere soningskøen.

Det er fremmet en rekke endringer bl.a. i straffeloven, aksjeloven og panteloven for å skjerpe kampen mot økonomisk kriminalitet.

Det er lagt fram stortingsmeldinger om idretten og om kulturpolitikken.

Det er tildelt konsesjon for TV 2 som startet sine sendinger 5. september 1992. Den privateide kanalen er underlagt krav om drift på basis av prinsipper om allmenkringkasting.

NRK har fått klarsignal til å starte en tredje radiokanal, som vil innebære en sterk økning av programtilbudet og kulturformidlingen overfor barn og unge. Kanalen vil komme på lufta i 1993.

Konsesjonsbehandlingen for en fjerde riksdekkende radiokanal (P 4) er startet. Kanalen skal underlegges krav om drift på basis av prinsipper om allmenkringkasting.

Det er nedsatt et utvalg som skal vurdere pressestøtten som har avgitt innstillingen og denne vil bli fulgt opp i en egen melding til Stortinget.

Det er vedtatt en gjeldslov som skal gi personer som er havnet i en gjeldssituasjon de ikke kan komme ut av, mulighet til å få ordnet opp i sin økonomi. Det er gjennom Husbanken stillt til rådighet ved 2 milliarder kroner til etableringslån som kan benyttes for å hjelpe gjeldsofrene. Ordningen administreres av kommunene.

AKTUELT PERSPEKTIV

Aktuelt Perspektiv hadde en rimelig god periode. Med en årsumsetning på ca. 6,6 millioner kroner viste resultatet for 1991 etter finanskostnader et underskudd på 59.926 kroner. Slutteresultatet for 1990 viste et overskudd på 84.000 kroner. Salgsutviklingen har vært positiv. Det godkjente netto opplags-tallet for 1991 er 17.275 årseksemplarer mot 16.939 for 1990. Opplagsinntekten kommer først og fremst fra abonnementssalget. Men bladet har også hatt løssalgsinntekter av kampanjerettede ekstraopplag. Bladet mottar statlig pressestøtte.

Aktuelt Perspektiv har tidligere satt bort abonnements- og opplagskontrollen til utenforstående firma. Fra 1991 begynte bladet med sitt eget system, som nå er ferdig utviklet.

Aktuelt Perspektiv har inngått avtale med A-pressens Oslokontor (APOR) om sidefremstilling og med Akershus Arbeiderpresse om trykking av avisen fra mars 1992. Trykkeriavtalen med Fremtiden-Trykk ble oppsagt. Hensikten har vært å få ombrekking i samme hus som redaksjonen og full elektronisk overføring fra redaksjonen/APOR til trykkeriet.

Det ble inngått avtale med avisens redaksjonelle medarbeidere om å gå over til Journalistavtalen. Et eget utvalg har i 1992 foretatt en gjennomgåelse av bladets utviklingsmuligheter.

Avisen har i alt ti ansatte, som utgjør tilnærmet sju og et halvt årsverk. Av disse har kontorsiden halvannet årsverk, redaksjonen har seks. Redaktøren er også partiets informasjonssjef, en redaksjonell medarbeider hjelper til med partiets pressekontaktvirksomhet. Pål Nordenborg ble tilsatt som redaktør etter Johs. Skeide Larsen, som har annen stilling i bladet. I styret sitter nå Thorbjørn Jagland (leder), Sissel A. By og Solveig Larsen.

Aktuelt Perspektiv utkommer med 48 utgaver i året, hvorav 4 magasiner. De spesielle temanummerne med ekstraopplag utover normalopplaget er blitt godt mottatt.

KVINNEBEVEGELSEN

LANDSKVINNEKONFERANSEN 1990

Den 30. ordinære Landskvinnekonferanse ble holdt 25. - 27. mai i Samfunnshuset, Oslo.

Kvinnebevegelsens kulturgruppe "Kvinneklam A/S", ledet av Tove Karoline Knutsen sto for åpningsprogrammet.

Åshild Hauan, kvinnebevegelsens leder, åpnet konferansen og minnet de partifeller som var gått bort.

Utenlandske gjester som var til stede:

Anita Gradin, Sverige, leder for Sosialistkvinninternasjonalen. Virpi Aho, Finland og Wera Jehlickowa, Tsjekkoslovakia. Anita Gradin hilste på vegne av gjestene.

Sakslista for konferansen var følgende:

1. *Åpning av Landskvinnekonferansen.*
♀ *Kulturinnslag av kulturgruppa "Kvinneklam A/S".*
♀ *Åpningstale av Åshild Hauan.*
2. *Organisering og gjennomføring av konferansen.*
♀ *Fullmakter.*
♀ *Sakslista.*
♀ *Arbeidsordningen.*
♀ *Valg av møteledere, sekretærer, komiteer.*
3. *Behandling av innsendte forslag.*
4. *Organisasjonssaker.*
♀ *Oppfølging av organisasjonsprogrammet v/Britt Schultz.*
♀ *Beretning for 1989.*
♀ *Regnskap for Thina-fondet.*
5. *Program om kvinner og helse "Slit det med helsa". Innledning av Gro Balas.*
6. *Sosialdemokratiet i et nytt Europa. Innledning av Gro Harlem Brundtland.*
7. *Valg.*
8. *Avslutning.*

Programmet "Slit det med helsa" ble behandlet i grupper og deretter i plenum. Landskvinnekonferansen behandlet ellers de lovbestemte sakene og innsendte forslag.

Årets Huldra-pris (presseprisen) gikk til Arbeiderbladets daværende redaktør: Per Brunvand.

Det ble gitt uttalelser om:

- ♀ *Arbeid og sysselsetting*
- ♀ *Miljøpolitikk*
- ♀ *Asyl- og innvandringspolitikken*
- ♀ *Internasjonale spørsmål*
- ♀ *Det nye velferdssamfunnet*
- ♀ *El Salvador*
- ♀ *Intifadaen*
- ♀ *Kamp mot kokain*

KVINNEBEVEGELSENS LANDSSTYRE

Landsstyret har hatt 6 møter i perioden. Møtene har vært holdt i fylkene Nord-Trøndelag, Akershus, Hordaland, Møre og Romsdal og 2 møter i Oslo.

Hovedsaker på landsstyremøtene har vært:

- ♀ *Organisasjonsarbeidet - Strategiplan for kvinnebevegelsen.*
- ♀ *Forberedelser til Landskvinnekonferansen '92.*
- ♀ *Kvinner - arbeid - lønn.*
- ♀ *Europa-spørsmålet.*
- ♀ *Regjeringens likestillingsarbeid - ny likestillingsmelding.*
- ♀ *Bistandsarbeidet.*
- ♀ *Valgkamp - valgresultatet.*
- ♀ *Prosjekt alenemødre/barn - Rachel Grepp-Heimen.*

Landsstyret har vedtatt følgende uttalelser:

- ♀ *Ja til avspenning - nei til norsk våpenvanvidd.*
- ♀ *Trygge oppvekstvilkår for barn - nei til kontantstøtte.*
- ♀ *Sette søkelyset på lavtlønte.*
- ♀ *Fredelig løsning i Midt-Østen.*
- ♀ *Flere tiltak for sysselsetting.*
- ♀ *Nei til en kvinnefiendtlig kirke.*

- ♀ *U-hjelp for 90-åra.*
- ♀ *Likestillingspolitikk for 90-åra.*
- ♀ *Valgresultatet - tilbakeslag for kvinnene.*
- ♀ *Abortsaken i Eire.*
- ♀ *Bedre levevilkår for barn og barnefamiliene.*

På Landsstyremøtene som har vært holdt i fylkene har fylkeskvinneutvalgenes styrer deltatt på møtene. Hvert kvinneutvalg har fått et punkt på dagsorden til å presentere seg selv.

KVINNESEKRETARIATET

Landskvinnekonferansen valgte dette Kvinnesekretariatet:

Åshild Hauan, leder (gjenvalg)
 Gro Balas, nestleder (gjenvalg)
 Britt Schultz, sekretær (gjenvalg)
 Aase Morin, medlem (gjenvalg)
 Ranveig Frøiland, medlem (gjenvalg)
 Grete Berget, medlem (gjenvalg)
 Sylvia Brustad, medlem (ny)
 Unni Evang, medlem (ny)

Sentralstyrets representant har vært Britt Solheim.

Inger Lise Gjørsv, leder for Kvinnesekretariatets Internasjonale utvalg og Kari Nordheim Larsen, sekretær på partikontoret har hatt anledning å møte.

Åshild Hauan, Gro Balas og Britt Schultz har fungert som Arbeidsutvalg mellom Kvinnesekretariatets møter.

SEKRETARIATET

Disse personer har vært knyttet til Kvinnesekretariatets arbeid på partikontoret:

Kvinnebevegelsens sekretær Britt Schultz, har hatt det daglige lederansvaret for virksomheten.

Margit Pedersen som hadde ansvaret for en del organisasjonssaker, studiearbeidet og det internasjonale arbeidet, ble personlig sekretær for miljøvernministeren i november 1990. Hennes arbeidsoppgaver ble omorganisert. Partiets regionssekretær Kari Nordheim Larsen har ledet organisasjonskomiteens arbeid og har hatt ansvaret for å ferdiggjøre det nye studieopplegget for kvinnebevegelsen.

Kjersti Sommerset har vært engasjert en dag pr. uke for å ivareta oppfølgingen av TV-aksjonsprosjektene og kontakten med fylker som har påtatt seg fadderordning.

Berit Bakkane var engasjert sommeren og høsten-91 i forbindelse med et kursopplegget "Kvinner Kan" for sosialdemokratiske kvinner i Tsjekkoslovakia.

Elin Kristiansen har vært Kvinnesekretariatets kontoransvarlige, og har i tillegg hatt det tekniske ansvar for alle møter og arrangementer.

KVINNESEKRETARIATETS MØTER

Det har vært holdt 24 møter i perioden.

Kvinnesekretariatets hovedoppgaver har vært:

- ♀ *Oppfølging av Landskvinnekonferansens program "Slit det med helsa", herunder Barneplanen, samt forslag som ble oversendt Kvinnesekretariatet til videre behandling.*
- ♀ *Forberedelser til Landsmøtet i november '90, spesielt gjaldt det oppfølging av kvinnebevegelsens "Barneplan".*
- ♀ *Valgkampforberedelser.*
- ♀ *Kvinnebevegelsens organisasjonsutvikling og strategisk plan-arbeidet.*
- ♀ *Studiearbeid - utvikling av nytt kvinnekurs.*
- ♀ *Partiets programråds lag "Norge i et nytt Europa" og utdypningsheftet "Kvinner i et nytt Europa".*
- ♀ *Kvinnebevegelsens 90 års-jubileum.*
- ♀ *Samarbeid med Barne- og familiedepartementet om ny likestillingsmelding.*
- ♀ *Det nye skatteopplegget.*
- ♀ *Statsbudsjettet '92.*
- ♀ *Tsjekkoslovakia - prosjekt - utvikling og omarbeiding av "Kvinner Kan"-kurset.*
- ♀ *Kvinner og lønn - Lavtlønnskommisjons-forslaget.*
- ♀ *Synliggjøring av kvinnebevegelsen - utarbeidelse av mediehefte.*
- ♀ *Kontaktmøter med diverse personer og organer i bevegelsen.*
- ♀ *Oppfølging av TV-aksjonsprosjektene.*

KVINNESEKRETARIATETS KOMITEER, UTVALG OG ARBEIDS-GRUPPER

Internasjonalt utvalg har vært et fast utvalg og består av:

Inger Lise Gjørsv, leder, Solveig Larsen, Margit Pedersen, Lene Løken, Britt Schultz, Ingrid Eide, Berit Bakkane, Turid Sand, Oddrunn Pettersen, Kirsti Kolle Grøndahl, Tone Bratteli, Helga Hernes, Synnøve Nymo og Kjersti Sommerset.

Av utvalgets arbeid kan nevnes:

- ♀ *Kvinner og EF.*
- ♀ *Tsjekkoslovakia-prosjektet.*
- ♀ *Arbeidet med TV-aksjonsprosjektene.*
- ♀ *Delegasjonsreise til Guatemala med formål å sette søkelyset på indianernes situasjon i landet.*
- ♀ *Situasjonen i forbindelse med Gulf-krigen.*
- ♀ *Bistandsarbeidet og kvinnene.*
- ♀ *Protest mot fengsling av demokratiforkjemper, Wangari Maathai i Kenya.*

Europagruppa har bestått av:

Helga Hernes, leder, Signe Horn, sekretær, Britt Schultz, Grete Knudsen, Sissel Rønbeck, Lene Løken, Unni Evang og Inger Anne Ravlum.

Gruppa har vært med å forberede forslag til partiets programrådslag "Norge i et nytt Europa". I tilknytning til rådslaget laget gruppa utdypningsheftet "Kvinner i et nytt Europa". Dette heftet er flittig brukt i debatten ute i fylkene. Europagruppa har fått ansvaret for å utarbeide forslag til uttalelse/kvinnebevegelsens krav til partiets landsmøte, som skal behandles på Landskvinnekonferansen '92.

Organisasjonskomiteen har bestått av:

Kari Nordheim Larsen, leder, Inger Anne Ravlum, sekretær, Unni Evang, Laila Roel, Rikke Lind, Rigmor Aaserud, Margit Glomm, Wenche Pedersen og Karita Bekkemellem.

Komiteen har utarbeidet rådslaget "Vi skal reise kjerringa", og fremmet innstilling om kvinnebevegelsens framtidige organisering.

90 års-jubileumskomiteen har bestått av:

Ranveig Frøiland, leder, Sylvia Brustad, Else Akselsen, Gerd Hagen Schei, Britt Schultz, Karin Torp, Anne Lise Grande Vollan, Ingrid Eide og Toril Lien Utvik.

Komiteen forberedte et opplegg for kvinnebevegelsens 90 års-jubileum.

Ann Rigmor Lauritsen, Sylvia Brustad og Eva Jensen utarbeidet temaheftet "På like vilkår - likestillingspolitikk i 90-åra".

Berit Bakkane utarbeidet heftet "Kvinnesolidaritet i praksis - internasjonalt kvinnesamarbeid".

"Kvinner og lønn" - arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa, bestående av Lene Løken, leder, Magny Hansen, Marit Stalsberg og Bjørg Åse Sørensen fikk i oppdrag å utarbeide en uttalelse om kvinners livsløpsøkonomi som skal behandles på Landskvinnekonferansen '92.

Kulturgruppa har bestått av:

Tove Karoline, Knutsen, leder, Eirin Faldet, Ranveig Frøiland, Kari Rolstad, Harriet Andreassen, Grete Knutsen, Solveig Nilsen, Anni Langvann Thorsen og Marit Wikholm. Britt Schultz har vært sekretær for gruppa.

Kulturgruppa har hatt ansvaret for underholdningen på Landskvinnekonferansen i 1990 og i forbindelse med det sentrale 90 års-jubileumsarrangementet 2. - 3. november 1991 i Bergen.

ORGANISASJONS- OG STUDIEARBEIDET

STRATEGISK PLAN

Like etter Landskvinnekonferansen 1990 utarbeidet Kvinnesekretariatet et forslag til felles strategiplan for kvinnebevegelsen. Planen ble behandlet og godkjent i Landsstyret 15. - 16. september '90. Hensikten med planen var å koordinere kvinnebevegelsens politiske og organisatoriske prioriteringer med partiets strategiske plan.

Det enkelte fylkeskvinneutvalg skulle på grunnlag av den strategiske planen utarbeide sine egne handlingsplaner. Dette planarbeidet ble fulgt opp fram til Landsstyremøtet 1. - 2. november 1991 i Bergen.

Etter anbefaling fra Kvinnesekretariatet vedtok Landsstyret å oppheve sin egen strategiplan, og heller forholde seg til arbeidet med partiets strategiske plan. Erfaringene viste dobbeltkjøring i forhold til partiets arbeid, og til dels forvirring til hva og hvor man skulle prioritere.

Fylkeskvinneutvalgene og Kvinnesekretariatet skulle fortsatt arbeide ut fra sine egne handlingsplaner.

Strategisk plan for partiet har vært utformet gjennom arbeid i fylkespartiene, i fylkenes regionskonferanser, i Sentralstyret og partiets Landsstyre. Representanter fra kvinnebevegelsen har hatt anledning å delta på alle disse møtene.

Satsingsområdene for 1990 og 1991 har vært:

Politiske saker:

- ♀ *Arbeid*
- ♀ *Miljø*
- ♀ *Barn/Unge*

Organisatoriske saker:

- ♀ *Faglig/politisk arbeid*
- ♀ *Verving/synliggjøring*
- ♀ *Skolering*

På hvert hovedområde ble det knyttet underpunkter som var forutsatt å skulle løses på de forskjellige politiske nivåene (sentralt, fylke, kommune). De samme satsingsområdene er valgt ut til å gjelde for 1992 og 1993. Dette gir kvinnebevegelsen sjanse til å påvirke politikken og prioriteringene i forhold til disse sakene.

ORGANISASJONSKOMITEENS ARBEID

Dette arbeidet har i stor grad lagt beslag på organisasjonsarbeidet i perioden. Komiteen ble nedsatt på Landsstyremøtet som ble holdt 15. - 16. september 1990, og fikk følgende mandat:

"Organisasjonskomiteen skal utarbeide en innstilling om kvinnebevegelsens framtidige organisering, strategi og arbeidsformer. Organisasjonsprogrammet som ble vedtatt på Landskvinnekonferansen 1989, og erfaringene med oppfølgingen av denne, skal legges til grunn for komiteens arbeid. Særlig er det viktig å vurdere prøvefylkeordningen i forhold til utviklingen i andre fylkeskvinneutvalg. Innstilling skal sluttbehandles på Landskvinnekonferansen i mai 1992".

Organisasjonskomiteen utarbeidet først et rådslag med tittel "Vi skal reise kjerringa!" Rådslaget ble sendt ut til alle kvinneavdelinger/kvinnekontakter og partiets avdelinger. Fristen for synspunkter var satt til 15. mars '92. På bakgrunn av svar på rådslaget, møter i fylkeskvinneutvalgene og kvinnebevegelsens Landsstyre utarbeidet Organisasjonskomiteen en innstilling til behandling på Landskvinnekonferansen '92.

SYNLIGGJØRING - BRUK AV MEDIA

Det har vært reist krav om at kvinnebevegelsen måtte bli mere synlig i mediabildet. Kvinnesekretariatet drøftet hvordan dette kunne følges opp. Det var enighet om at alle tillitsvalgte i kvinnebevegelsen hadde ansvar for å synliggjøre kvinnebevegelsens politikk. Til hjelp i dette arbeidet ble tipsheftet "Kvinner kan media" laget. Unni Evang var ansvarlig for utarbeidelsen.

NETTVERK

Hva er et nettverk, - og hvordan skal vi bygge ut et godt kvinnenettverk i Arbeiderpartiet? Disse spørsmål er blitt stilt de siste åra, men uten at vi har kunne gitt gode oppskrifter.

Fylkeskvinneutvalget i Rogaland satte i gang et nettverks-prosjekt. Dette var en god ide som Kvinnesekretariatet ønsket å samarbeide om. Fylkeskvinneutvalget satte ned ei prosjekt-gruppe og har utarbeidet en nettverksplan i samarbeid med utvalgte kvinner fra kommunene i fylket. Prosjektgruppa har utarbeidet et kvinnenettverkshefte som kan være modell eller gi ideer til partikvinnene i andre fylker og kommuner. Prosjektet har fått økonomisk støtte fra Kvinnesekretariatet.

INFORMASJON

I forbindelse med organisasjonsutviklingen i partiet er informasjonsoppgavene fordelt slik: Partiet sentralt sender sin informasjon til fylkespartiet. Fylkespartiet formidler aktuell informasjon videre til kommunepartiene og laga. Samme rutiner er gjort gjeldene for kvinnebevegelsen.

Fra januar '92 er Kvinnesekretariatets informasjon til fylkeskvinneutvalgene samordnet med den informasjon som partiet sentralt sender til fylkespartiene. Det skjer via ukentlige informasjonssendinger ("Informasjon-92") som sendes pr. telefax til fylkespartikontorene. Fylkespartikontoret skal automatisk sende kopi til fylkeskvinneutvalgets leder. Fylkeskvinneutvalget skal være ansvarlig for at nødvendig informasjon jevnlig sendes til kvinneavdelinger og kvinnekontakter lokalt.

Etter Kvinnesekretariatets mening må det tas en totalvurdering av kvinnebevegelsens informasjonsrutiner. I dag har vi en sterk mistanke om at veldig mange av partiets kvinner lokalt ikke får god nok informasjon om hva kvinnebevegelsen til enhver tid arbeider med og hvilket materiell som er tilgjengelig.

STUDIEARBEIDET

"Kvinner kan"-kurset blir fortsatt brukt ute i fylker og kommuner. Det har etter hvert vist seg at det er behov for å revidere noe av tekstene i kurset slik at det er mer tilpasset dagens situasjon. Nå har imidlertid Norsk Kommuneforbund omarbeidet kurset, etter tillatelse fra Kvinnesekretariatet, slik at det kan brukes videre i vår egen studievirksomhet.

Det nye kvinnekurset, som skulle være en oppfølging av "Kvinner kan", er nå ferdig. Kurset har hatt en til dels lang utviklingsprosess. Konsulent Gisela Hagemann startet arbeidet sammen med en utvalgt prosjektgruppe. Deretter ble det arrangert 2 ukekurs med deltakere fra alle fylkene for å prøve ut kurset. Ferdigstillelsen av kurset ble gjort av Kari Nordheim Larsen. Kurset har fått tittelen "Politikk og forandring - på kvinners vis". Til kurset er det utarbeidet et veiledningshefte for kursledere. Kurset er et samarbeidsprosjekt mellom Kvinnesekretariatet, Norsk Kommuneforbund og AOF.

I 1990 holdt Kvinnesekretariatet 1 regionalt kurslederkurs som var støttet med bevilgning fra Barne- og familiedepartementet.

Partiet har satt i gang en lederskole for tillitsvalgte og ansatte sekretærer. Kvinnesekretariatet har prioritert deltakelse på lederskolen som skal foregå i 1992 og 1993.

Deltakere på lederskolen er sentralstyrets medlemmer, fylkespartienes ledere, fylkespartisekretærer, AUFs fylkessekretærer, Kvinnesekretariatets medlemmer og fylkeskvinneutvalgenes ledere.

KVINNEBEVEGELSENS LOKALAVDELINGER OG KONTAKTER

Pr. i dag viser oversikten:

66 Kvinneutvalg i kommunepartiene
70 Kvinnelag
76 Kvinnegrupper
508 Kvinnekontakter

Ved årsskiftet 1988/89 var det 42 lokale kvinneutvalg, 138 kvinnelag, 148 kvinnegrupper og 466 kvinnekontakter.

Til sammenlikning viser oversikt over partiavdelingene:

440 Kommunepartier
1.712 Partilag

THINA-FONDET

Thina Thorleifsens Studiefond gir tilskudd til kursvirksomhet i kvinnebevegelsen. Det har i perioden vært prioritert å gi tilskudd til virksomhet lokalt. Etter fondets vedtekter er kontingenten kr. 100,- pr. år. Det har imidlertid vært vanskelig å få inn penger på fondet, dels fordi det er få formelle kvinneavdelinger, dels fordi økonomien i kvinnegrupper og partiavdelinger er vanskelig.

VALGET 1991

VALGKAMPEN

Kvinnesekretariatets utgangspunkt og opplegg for kvinnebevegelsens deltakelse i valgkampen var følgende:

"Kvinnebevegelsen skal være med i partiets valgkamp. Det betyr ikke at kvinnebevegelsen ikke kan gjennomføre tiltak i egen regi, men skal passe på at dette inngår som en del av partivalgkampen. Det må arbeides for at valgkampen gis innhold og form som imøtekommer kvinners ulike interesser.

Kvinnebevegelsens oppgave både sentralt, i fylkene og i kommunene må påvirke partiet til å gjennomføre en valgkamp med sikte på:

- ♀ *Å få flere A-kvinner i kommunestyre og fylkesting*
- ♀ *Å synliggjøre partiets likestillingspolitikk*
- ♀ *Å mobilisere kvinner til å stemme Arbeiderpartiet*

Fylkeskvinneutvalgene får sammen med fylkespartiene ansvaret for at det lages et valgkampopplegg som tar sikte på å nå fram til kvinnevelgere i det enkelte fylke.

Arbeid - Barn/Unge - Miljø er saker som ligger til rette for å nå fram til det brede lag av kvinner. Alle kvinnelige listekandidater må på banen i valgkampen. Kvinnekandidatene må kunne framstå som "ambassadører" for kvinnevelgere."

Kvinnesekretariatet utarbeidet en "Kvinnepakke" med følgende innhold:

- ♀ *Kvinnebevegelsens barneplan "Barn er verd sin vekt i gull"*
- ♀ *Tilbud om plakat til barneplanen*
- ♀ *Sammendrag av programmet "Miljø for livet"*
- ♀ *Tilbud om plakater til miljøprogrammet*
- ♀ *Faktaargumenter om "Kvinner i arbeid"*
- ♀ *Informasjon om "Kvinner Kan"-kurs*
- ♀ *Tipshefte om synliggjøring*

VALGRESULTATET

Valgresultatet ble et tilbakeslag for kvinnene.

Den samlede kvinneandel ble 28,4 prosent, som er tilbakegang på 2,7 prosent. Arbeiderpartiets andel ble 30,8 prosent, minus 3,9 prosent.

Det har vært sterke reaksjoner fra kvinnepolitisk hold om situasjonen for kvinnene etter valget. Blant annet har det vist seg problemer med å oppfylle Likestillingslovens paragraf 21 på grunn av kravet om såkalt "gjennomgående" representasjon i kommunenes hovedutvalg.

Kvinnesekretariatet har tatt opp saken i partiets sentralstyre. Landsstyre har gitt en uttalelse med blant annet krav om å vurdere endring i valgloven. Det er også sendt brev til Kommunalminister Kjell Borgen med krav om å endre kommuneloven slik at kjønnskvalifisering kan brukes for å sikre kvinnerepresentasjon i kommunenes styrer, utvalg og råd.

Partiets Sentralstyre satte ned en ettervalgsgruppe som fikk i oppgave å gi en analyse av valgresultatet, og komme med forslag til tiltak. Gruppas rapport konkluderer blant annet med at valgloven må vurderes med sikte på å sikre lik representasjon av kvinner og menn i kommunestyrene.

TVERRPOLITISK KVINNEVALGKAMPANJE

Likestillingsrådet tok initiativet til en tverrpolitisk kampanje rettet mot de 50 dårligste kommunene med lavest kvinneandel. Arbeiderpartiets kvinnebevegelse var med i kampanjen.

KVINNEBEVEGELSENS 90 ÅRS-JUBILEUM

Det var utarbeidet 3 temahefter som skulle være med å danne grunnlag for politisk markering i forbindelse med jubileet. Disse var:

"Kvinner i et nytt Europa"

"På like vilkår - Likestillingspolitikk i 90-åra"

"Kvinnesolidaritet i praksis - om internasjonalt kvinnesamarbeid"

I fylkene ble jubileet markert på forskjellige måter i månedene før jul 1991. Den sentrale jubileumsmarkeringen ble arrangert i Bergen, 2. og 3. november.

De som deltok på arrangementet var kvinnebevegelsens landsstyre, deltakere på internasjonalt seminar fra fylkene, mange innbudte gjester og partikvinner fra Hordaland.

Kvinnebevegelsens leder Åshild Hauan åpnet jubileumsarrangementet lørdag formiddag på Hotell Norge. Gro Harlem Brundtland holdt foredrag om "Norge i et nytt Europa". Deretter gikk deltakerne til miniseminarer som var lagt opp etter temaheftene.

Innledere og kommentatorer på seminarene var:

Europa: Helga Hernes og Hildur Vee

Likestilling: Sissel Rønbeck og Else Øyen

Internasjonal kvinnesolidaritet: Grete Faremo og Marit Knotten

Etter seminarene var deltakerne invitert til festforestilling på Den Nationale Scene. Teaterdirektør Tom Remlov ønsket velkommen til festforestillingen. Grete Faremo holdt en appell og sang, akkompagnert av Ketil Skaslien. Deretter ble "Brurevalsen" med bl.a. Helge Jordal og Karoline Krüger i hovedrollene vist.

Senere på kvelden var det jubileumsfest på Hotell Norge med festtale av Siri Bjerke og jubileumskavalkade av kvinnebevegelsens kulturgruppe "Kvinneglam A/S". Festens konferansier var Gunn Rachel Bakke.

Jubileet i Bergen var meget vellykket. Mye av æren for det skal fylkeskvinneutvalget i Hordaland ha for det arbeidet de gjorde før og under arrangementet.

8. MARS - DEN INTERNASJONALE KVINNEDAGEN

I forbindelse med markeringen av kvinnedagen i 1991 hadde Arbeiderpartiet i samarbeid med kvinnebevegelsen lagt opp til en kampanje om Barn og Unge i 8. mars-uka. Kvinnesekretariatet tok også initiativet til intervjuer i Arbeiderbladet om aleneforeldrenes situasjon.

Kvinnesekretariatet planla ikke noe sentralt opplegg til kvinnedagen i '92. Erfaringene viser at 8. mars markeres på svært forskjellige måter rundt om i landet. Ut fra dagens situasjon bør det derfor ikke legges opp til en felles strategi for partimarkering, men heller la mangfoldet blomstre gjennom tverrpolitiske og lokale tradisjoner.

SPESIELLE SAKER

NY LIKESTILLINGSMELDING

Kvinnesekretariatet har vært trukket med i drøftinger i forbindelse med utarbeidelse av ny likestillingsmelding, først sammen med tidligere Barne- og familieminister Matz Sandman, og deretter med etterkommeren Grete Berget. Kvinnesekretariatet arrangerte høsten-91 et miniseminar der aktuelle saksområder ble diskutert.

Det har også vært fellesmøter med de andre partipolitiske kvinneorganisasjonene og med likestillingsombudet om meldingen. De spørsmål som har vært mest fremme i debatten er: Endring av Likestillingslovens paragraf 3 om kvotering - for å kvotere menn til omsorgsykker. Utvidelse av Likestillingsombudets kompetanseområde, bl.a. ombudets rett til å bringe saker inn for arbeidsretten. Arbeidsvilkårene i kvinne-dominerte yrker. Verneplikt/samfunnstjeneste for gutter og jenter. Permisjonsrettigheter i forbindelse med fødsel. Organisering av det sentrale likestillingsarbeidet. Tid-kjønns-konflikten. Likelønn-lavtlønn. Distriktspolitikk og kvinner. Seksualisert vold.

KONTAKTMØTER

Kvinnesekretariatet har hatt kontaktmøter med:

- ♀ A-kvinnene i Stortingsgruppa om temaet "Kvinnelige politikere i maktposisjoner". Møtet var basert på Hege Skjeies undersøkelse om kvinnelige stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.
- ♀ Finansdepartementet v/statssekretær Svein Harald Øygaard og personlig rådgiver Anne Lise Grande Vollan om skattereformen.
- ♀ Gro Harlem Brundtland og statssekretær Lene Løken om de sentrale kvinnepolitiske spørsmål framover.
- ♀ Barne- og familiedepartementet v/statsråd Matz Sandman, statssekretær Ann Rigmor Lauritsen og personlig sekretær Hanne Harlem om oppfølgingen av Landsmøtets uttalelse om barn, likestillingsmeldingen og den nye ekteskapsloven.
- ♀ Justisminister Kari Gjesteby om bl.a. kvinners soningsforhold i norske fengsler.
- ♀ Finansdepartementet v/personlig rådgiver Anne Lise Grande Vollan om Statsbudsjettet for 1992.
- ♀ Kommuneforbundets leder Liv Nilsson og LO-sekretær Evy Buverud Pedersen om faglig/politisk kvinnesamarbeid, og likelønns- og lavtlønnsarbeidet i offentlig sektor.

- ♀ AUFs ledelse, Turid Birkeland, Geir Axelsen og Sigve Brekke om konflikter mellom kvinnebevegelsen og AUF, og hvordan vi kan samarbeide bedre.

UTTALELSER

Utover de uttalelser som kvinnesekretariatet har forberedt til landsstyremøtene, er det gitt uttalelser om:

- ♀ *Barnefamilienes gjeldsbyrde*
- ♀ *Nei til bruk av bistandsmidler i forbindelse med Gulf-krigen*
- ♀ *Mannsrolleutvalgets rapport*
- ♀ *Likestillingsprofilen i Barne- og familiedepartementet*
- ♀ *Lavtlønnskommisjon*
- ♀ *Den nye skattereformen*
- ♀ *Forsvarskommisjonens innstilling*

TVERRPOLITISKE MØTER

Møter med SVs kvinner, Høyrekvinnene, KRF's kvinner, Senterkvinnene om:

- ♀ *Lavtlønnskommisjon*
- ♀ *Kvinneaksjon mot "Børre Knutsens abortdemonstrasjon"*
- ♀ *6-timersdag for kvinner i belastende omsorgsykker - "Kiruna-prosjektet"*
- ♀ *Den nye likestillingsmeldingen*

AKSJONER/KAMPANJER

Kvinnesekretariatet laget en egen pakke med miljøpolitisk materiell i forbindelse med partiets kampanje om miljø våren '91.

Kvinnesekretariatet deltok i samarbeid med AOF, Framfylkingen og Norsk Folkehjelp til å arrangere et leirskoleopphold for barn fra Kola i august 1991 på Stortvart leirskole på Røros.

NORDISK SAMARBEID

Det nordiske samarbeidet er organisert gjennom sammenslutningen Sosialdemokratiske Kvinner i Norden, forkortet til SKN. Medlemsland er Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island, Åland og Færøyene.

SKN har styrekonferanser en gang i året. Siste styrekonferanse var i Brussel, 5. - 7. februar '92. Hovedtema var "Kvinner i EF".

Ledervervet går på omgang blant kvinnesekretærene. Britt Schultz ble valgt til leder på siste styrekonferanse. De nordiske kvinnesekretærene møtes 2-3 ganger årlig og har ansvaret for planlegging av styrekonferansene og samordning av felles saker.

Arbeidssoppgavene fram til styrekonferansen i 1993 vil i hovedsak være:

- ♀ *Forberedelser til Sosialistkvinneinternasjonalens kongress som skal holdes i Berlin i september.*
- ♀ *Forberedelser til sosialdemokratisk kvinnemarkering i forbindelse med Nordisk Forum '94.*
- ♀ *Felles kvinnekrav i forbindelse med EF.*
- ♀ *Arbeide for å få kvinneperspektivet bedre med i SAMAKs politikk (Den nordiske samarbeidskomiteen).*

SOSIALISTKVINNEINTERNASJONALEN/SIW

Kvinnesekretariatets nestleder har møtt på SIWs byråmøter i New York og Istanbul, Tyrkia i perioden. SIWs neste kongress skal holdes i september i Berlin. Hovedtittel på kongressen skal være "Familien - kvinners ansvar?".

Det skal velges president etter Anita Gradin, og ny visepresident for de nordiske land etter Tuula Haatainen, Finland. Danmark står for tur til å inneha visepresidentvervet.

TSJEKKOSLOVAKIA-PROSJEKTET - "KVINNER KAN"-KURS

Kvinnesekretariatet har inngått et prosjektsamarbeid med de sosialdemokratiske kvinnene i Tsjekkoslovakia. Kvinnebevegelsens "Kvinner Kan"-kurs er omarbeidet og oversatt til tsjekkisk. Berit Bakkane ble engasjert til å arbeide med prosjektet. Prosjektet ble finansiert av Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS). Våren-91 var Britt Schultz og Berit Bakkane i Praha til et forberedende møte om kurs-prosjektet. Høsten-91 var 5 tsjekkiske kvinner i Oslo i 10 dager og gjennomgikk kurset.

Kurset er nå under bearbeiding og trykking i Tsjekkoslovakia.

Kvinnesekretariatet vil følge opp samarbeidet gjennom veiledning og hjelp når det skal gjennomføres "Kvinner Kan"-kurs i Tsjekkoslovakia.

"KVINNER KAN" TIL BRUK I ANDRE LAND

Kvinnesekretariatet har fått økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet til å oversette "Kvinner Kan"-kurset til engelsk. Berit Bakkane har bearbeidet kurset som ble utarbeidet til Tsjekkoslovakia-prosjektet. Det engelsk-oversatte kurset vil bli tilbudt sosial-demokratiske kvinner i andre land.

TV-AKSJONSPROSJEKTENE

Kvinnebevegelsen har de siste årene vært involvert i 8 solidaritetsprosjekter finansiert via TV-aksjonen "Kvinner i den 3. verden". Kvinnebevegelsen har inngått et samarbeid med LOs internasjonale avdeling og Norsk Folkehjelp, som har påtatt seg å være prosjektkoordinatorer for de ulike prosjektene.

Kvinnesekretariatet har ansatt en person på deltid for å koordinere solidaritetsarbeidet lokalt, og for å være bindeledd mellom TV-aksjonen og prosjektkoordinatorene. Kjersti Sommerset er engasjert i stillingen. Stillingen og virksomheten blir finansiert gjennom AOFs Norad-bevilgning.

Følgende oppgaver har vært prioritert:

"Fadderordning"

For å gi prosjektene er forankring lokalt, har alle fylkeskvinneutvalgene kunnet velge seg ut et av prosjektene, som de skal ha et spesielt ansvar for. Meningen er at kvinnene i Norge og kvinnene tilknyttet prosjektene ute skal oppnå direkte **personlig** kontakt, ført via brevskrivning o.s.v., og deretter via besøk.

Hittil har 13 av fylkeskvinneutvalgene valgt prosjekter, og de fleste har opparbeidet, eller har begynt å opparbeide gode kontaktnett landene imellom.

Prosjektbesøk

Når den direkte kontakten er opprettet, er målet at minst en fra hvert fylke skal få besøke **prosjektet**.

I 1990 besøkte 2 representanter fra "fadderfylkene" Østfold og Vestfold prosjektet i India (kvinneorganisasjonen SEWA).

På eget initiativ reiste 2 representanter fra Oslo til sitt "fadderprosjekt" i Thailand (kvinner i fagbevegelsene TTUC og LCT).

I 1991 er det gjennomført 2 prosjektreiser, til Nicaragua (AMNLAE-prosjektet) og til El Salvador (Confenastras-prosjektet og Comadres-prosjektet). På disse reisene deltok "fadderfylker" som hadde oppfylt kravet om etablert kontakt.

Til sammen deltok 10 personer fra 6 fylker. Representanter fra Hedmark og Hordaland var i Nicaragua. I El Salvador deltok representanter fra Nord-Trøndelag, Nordland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.

Vi har også mottatt besøk fra Nicaragua, fra vår "søsterorganisasjon" AMNLAE. Gjestene fikk bl.a. reise til fadderfylket Hordaland.

Internasjonalt seminar

I desember '90 ble det holdt et internasjonalt seminar på Skibhelle i Akershus hvor 11 personer fra ulike fylker deltok. Det ble gitt rapporter og vist lysbilder fra prosjektene i El Salvador, Ecuador, Thailand og Malaysia. Hovedtemaer på seminaret var: "Kvinnerettet bistand" og "Internasjonalt arbeid/Praktisk solidaritetsarbeid".

Det ble også holdt et internasjonalt seminar i månedskiftet november-desember 1991 i Bergen. 30 deltok på seminaret. Hovedtemaer var: "Kvinner i den 3. verden", "Nord/Sør - en statusrapport" og "Arbeiderbevegelsens internasjonale arbeid". Det ble gitt rapporter og vist lysbilder fra studiereiser til prosjektene i Nicaragua, El Salvador og India.

Skoleringsarbeidet

Det er viktig å følge opp solidaritetsarbeidet med skoleringsarbeid. Oppfølging av fylkeskvinneutvalgene, hjelp med tilrettelegging av kurs og studiesirkler, og tilsending av materiale har derfor vært prioritert.

Det ble arrangert et internasjonalt seminar for alle fylker i Bergen, november '91. Seminaret hadde 30 deltakere fra 17 fylker.

Det blir viktig å planlegge videre samarbeid med prosjektene etter at TV-aksjonen avslutter sitt engasjement. På noen av prosjektene vil dette skje allerede fra 1993. Her er det aktuelt at fylkeslagene fortsetter med ulike typer samarbeid på egen hånd.

GUATEMALA

Kvinnesekretariatet tok initiativet til en studiereise til Guatemala etter invitasjon fra organisasjonen GAM - pårørende til forsvunne personer i Guatemala. AIS (Arbeiderbevegelsens Internasjonal Støttekomite) påtok seg ansvaret for å koordinere en slik reise. Inger Lise Gjørnv (Kvinnesekretariatet) og Esther Kostøl (AIS) reiste sammen med representanter fra andre organisasjoner til Guatemala i januar '92 for å sette søke-lyset på forfølgelsen av fagbevegelsen og undertrykking av urbefolkningen (indianerne) i landet. Etter besøket har Inger Lise Gjørnv sendt inn forslag på indianerkvinnen Rigoberta Mensohu til Nobels Fredspris.

FEBE-FONDET

Febe Elizabeth Velasquez fra El Salvador, som besøkte Norge i forbindelse med TV-aksjonen, ble drept i et terrorattentat like etter at hun kom tilbake til El Salvador i 1989.

DNAs kvinnebevegelse har opprettet "Solidaritetsfondet Febe Elizabeth Velasquez". Midlene skal gå til oppgaver Febe var spesielt opptatt av: Barns hverdag og framtid, kontakt og samarbeid mellom salvadoranske og norske kvinner.

Fondets kapital er pr. i dag kr. 229.872,-.

RACHEL GREPP HEIMEN

Rachel Grepp Heimen er et mødre hjem som eies av Arbeiderpartiets Kvinnebevegelse. Heimen ble åpnet i 1967. Driftsutgiftene betales av Oslo kommune. Heimen gir tilbud til vanskeligstilte kvinner som er blitt gravide, og til enslige forsørgere som trenger hjelp og trening. Det er i dag plass til 22 mødre m/barn. I tilknytning til Heimen er det en barnehage for barn fra 0-3 år.

Rachel Grepp Heimens styre blir valgt på Landskvinnekonferansen, og består i dag av:

Aase Morin, leder, Berit Brørby Larsen, nestleder. Styremedlemmer: Britt Shultz, Anne Odenmark. Varamedlemmer: Eirin Faldet, Sidsel Øvergaard, Gerd Digerås, Wenche Hansgaard. Oslo kommunes representant Agnes Tysland, med vara Oddrun Presthagen.

Daglig leder er Turid Dankertsen.

En idegruppe bestående av Turid Dankertsen, Berit Brørby Larsen og Britt Schultz har utarbeidet en ideskisse til videreutvikling av Heimen. Det arbeides nå med å prøve ut Heimen som et nytt prosjekt for mor og barn. Saken er behandlet i Kvinnesekretariatet og kvinnebevegelsens landsstyre.

De forhold som skal vurderes er følgende:

- ♀ Forholdstallet mellom ansatte og beboere
- ♀ Leilighetenes standard, størrelse, eget bad
- ♀ Antall leiligheter i hver etasje
- ♀ Mødrejhemmets mulighet til å drive oppfølging etter utflytting
- ♀ Barnehagen. Tilknytning, alderssammensetning
- ♀ Målgruppen

ARBEIDERNE UNGDOMSFYLKING

På landsmøtet i 1990 vedtok AUF følgende visjon, og organisasjonsidé og hovedmål som har vært gjeldende for landsmøteperioden:

AUFS VISJON

Vår visjon er at enkeltemennesker sammen skal skape et fritt og rettferdig samfunn, hvor økologi settes foran økonomi, og menneskelige verdier foran materiell velstand.

AUFS ORGANISASJONSIDÉ

Vi vil med utgangspunkt i enkeltmedlemmet ta ansvar for hverandre og skape aktiv deltagelse og demokrati i AUF. Vi vil ha utadvendte arbeidsformer for å vise vår politikk i praksis, og bevisstgjøre og provosere ungdom til engasjement for å nå vår visjon. På et selvstendig grunnlag vil vi være kritiske til det bestående og reise morgendagens spørsmål.

AUFS visjon og organisasjonsidé skal være styrende for alt AUF gjør, og vil være gjeldende i mange år framover.

AUFS HOVEDMÅL FOR LANDSMØTETPERIODEN 1990 - 1992

EUROPA

Innen landsmøtet i 1992 skal det være gjennomført aktiviteter i AUF som gir medlemmene kunnskap til å ta standpunkt til medlemskap i EF på landsmøtet i 1992.

MILJØ

Prioritere politisk arbeid for å nå et bærekraftig samfunn, konkretisere hva AUF mener med et bærekraftig samfunn, og la dette prege innholdet i prinsippprogrammet på landsmøtet i 1992.

LIVSKVALITET

Med fokus på menneskelige verdier, ha skapt bedre livskvalitet for ungdom, og ha provosert LO og Arbeiderpartiet til handling for bedre livkvalitet i stedet for økt materielt forbruk.

ORGANISASJON

Ha selvstendig fungerende aktivitet i lokallaga.

MÅLSTYRINGSARBEIDET I AUFS ORGANISASJON I LANDSMØTEPERIODEN

Hele landsmøteperioden har vært preget av at organisasjonen har vært inne i en omfattende utvikling og forandningsprosess. Målstyringsarbeidet startet i forbindelse med landsmøtet i 1991. AUF sa for to år siden at det som skiller en god organisasjon fra en dårlig, er evnen til å stille kritiske spørsmål til seg selv også når organisasjon er i vekst og har suksess. AUF er en slik organisasjon, og den perioden vi nå har lagt bak oss er et godt eksempel på dette.

Omleggingen fra å være en aktivitetsstyrt organisasjon og å gå over til å bli en målstyrt organisasjon, har vært en tung prosess for AUF. AUF valgte å gå raskt fram i arbeidet, og samtidig også gå grundig til verks. Det positive med dette har vært at en nå allerede to år etter at prosessen startet har fått på plass nødvendig endring i AUF sentralt og ute i fylkene. Det negative er at det ble gjort en del feil underveis og at organisasjonen i perioder ble preget av mye frustrasjoner og passivitet. Målstyringsprosessen er enda ikke kommet skikkelig ut til lokallaga. Dette må være hovedsatsingen i kommende periode.

I tillegg til å jobbe med mål, har det også vært nødvendig å foreta en avklaring i roller og ansvar i hele organisasjonen. Det har nå blitt en klargjøring av hvilke organisasjonsledd som har ansvaret for hva, og hva slags rolle tillitsvalgte og ansatte på forskjellige nivåer har. Målstyringsarbeid er ikke noe som skjer en gang og så er vi ferdige med det. Dette vil være en kontinuerlig prosess for at AUF ikke skal stivne. Som ungdomsorganisasjon skal AUF ikke bare henge med i en stadig raskere samfunnsendring, men også ha ansvaret for å påvirke samfunnsutviklingen.

AUFs stilling i dag sammenlignet med de andre politiske ungdomsorganisasjonene, er "inger over og ingen ved siden av". Både medlemstall, aktivitet og ikke minst media-messig er AUF i en egen klasse. Den utviklingsprosessen AUF har vært gjennom viser at AUF har sterk nok rygg til å også bære motgang og vanskeligheter. De kommende to år må derfor kunne ses lyst i møte.

EVALUERING AV HOVEDMÅLENE FOR LANDSMØTEPERIODEN

Med utgangspunkt i hvert fylke og sentralstyret sitt målstyringsarbeid, har landsstyret gjort en evaluering av hele AUFs arbeid med hovedmålene.

En generell evaluering er at målene er for utydelige og for lite presist formulert. Dette har gjort det vanskelig å jobbe konkret etter dem, og vanskeliggjør også evalueringen.

EUROPA

Innen landsmøtet i 1992 skal det være gjennomført aktiviteter i AUF som gir medlemmene kunnskap til å ta standpunkt til medlemsskap i EF på landsmøtet i 1992.

Evaluering:

Dette målet er nådd. Det har vært svært mange aktiviteter både sentralt og ute i fylkene. Så mange at arbeidet med Europa-spørsmålet har overskygget alt annet AUF skulle ha gjort. AUF har hatt et meget høyt politisk nivå på EF-debatten og EF-skoleringen. EF-debatten har vitalisert det politiske arbeidet både i fylkene og i lokallaga. Dette har smittet over på også andre saker enn Europa. Åpenheten i debatten har vært rimelig bra etter at landsstyret tok opp at det var for mye kamp mellom JA- og NEI-siden.

MILJØ

Prioritere politisk arbeid for å nå et bærekraftig samfunn, konkretisere hva AUF mener med et bærekraftig samfunn, og la dette prege innholdet i prinsippprogrammet på landsmøtet i 1992.

Evaluering:

Den første delen av målet er ikke nådd fullt ut. Det beste som har skjedd med dette er at mange fylker har jobbet bra i forhold til fylkespartiene med å få vedtak på gode miljø saker. Arbeidet med konflikten mellom arbeid og miljø har også vært bra. Likevel har både AUF sentralt og fylkene vært for dårlige til å få fram konkrete politiske miljø saker. De to andre delen av målet er nådd. Det har blitt en bra bevissthet om AUFs visjon i AUF, og også i resten av arbeiderbevegelsen.

LIVSKVALITET

Med fokus på menneskelige verdier, ha skapt bedre livskvalitet for ungdom, og ha provosert LO og Arbeiderpartiet til handling for bedre livskvalitet i stedet for økt materielt forbruk.

Evaluerings:

Målet er ikke nådd fullt ut. Noe av årsaken til dette er at målet er uklart beskrevet. Dette har gjort at målet har blitt nedprioritert til fordel for Europa-målet og miljømålet. Livskvalitetsindeksen som ble laget skapte debatt og en bevissthet om livskvalitet og menneskelige verdier som vises godt i prinsippprogramforslaget. Fylkene har også gjort et bra arbeid med å bevisstgjøre fylkespartiene på livskvalitet i stedet for fortsatt økonomisk vekst og materiell velstand. Det har vært et meget godt arbeid både sentralt og ute i fylkene med å ta opp arbeidsledighet og utdannings spørsmål.

ORGANISASJON

Ha selvstendig fungerende aktivitet i lokallaga.

Evaluerings:

Dette var et svært ambisiøst mål. Målet er langt fra nådd for alle AUFs lokallag. AUF har fått til en meget godt bevissthet om hvor viktig lokallagsaktiviteten er og har også langt på vei snudd den sentraliseringen som har preget AUF de senere årene. Det er således lagt et godt grunnlag for å prioritere dette målet sterkere i den kommende landsmøteperioden. De fleste fylker har satt seg konkrete mål for hvor mange lokallag som skulle bli selvstendige. Dette har gjort at det er aktivitet i mange flere lokallag nå enn for 2 år siden, men det er også langt igjen til at lokallagsaktiviteten er tilfredsstillende.

PÅ FORNAVN MED AUF-TURID

AUF er uten tvil den politiske ungdomsorganisasjonen som markerer seg mest i media. De vi kan sammenligne oss med er de politiske partiene. AUF-Turid er et begrep folk kjenner igjen. Det er uten tvil svært viktig for AUF å være kjent hos folk og ikke bare hos AUFs medlemmer.

PRAKSIS

Praksis ble i januar 1991 skillt ut som et eget aksjeselskap med navnet AUF MEDIA A/S. Dette var som et ledd i å skille mellom den politiske og organisatoriske virksomheten i AUF sentralt, og det som lå litt på siden. Dessuten var det for å markere Praksis sin redaksjonelle uavhengighet. I tillegg til å gi ut Praksis, driver også AUF MEDIA med produksjon av løpesedler, brosjyrer og annet markedsføringsmaterieil.

Praksis har i perioden blitt lagt om til å komme ut hver 14. dag. Den redaksjonelle profilen er også lagt om for å kunne bli mere aktuell og være en mer interessant avis for leserne. Det siste året har interessen rundt Praksis økt, både i og utenfor AUF. Flere ganger har andre medier hentet stoff som Praksis har hatt på trykk. Internt i AUF har Praksis blitt et bra debattorgan. Praksis har et opplag på ca. 30.000. I tillegg til AUFs medlemmer kommer Praksis ut til unge fagorganiserte i en del forbund.

ANNEN MARKEDSFØRING

Ved skolestart har det vært gjennomført en aksjon der så godt som alle skoleelever i videregående skole har fått en løpeseddel. Ved valget ble det sendt en trykksak til alle førstegangsvelgere. "AUF Lytter" var en aksjon som gikk over hele landet i 1991. Så godt som alle elever i videregående skole fikk utdelt spørreskjemaer der de hadde mulighet till å komme med synspunkter på hva som burde forandres i den videregående skolen. AUF fikk inn ca. 5.000 svar på denne aksjonen.

AUF STØRST - INGEN OVER OG INGEN VED SIDEN

AUF har et imponerende medlemstall sammenlignet med våre motstandere. Men det er ingen sammenligning for oss. Derfor er situasjonen for AUF ikke god nok. I forhold til potensialet burde AUF vært mye større.

AUF OGSÅ TILSTEDE I RESTEN AV VERDEN

Det internasjonale arbeidet har hatt en god framgang i perioden. 1989 - 1990 ble revolusjonsåret i Europa. AUF har derfor prioritert kontakten med våre kamerater i Øst-Europa. Det har vært gjennomført flere delegasjonsreiser til Øst-Europa, og AUF har også tatt i mot mange gjester i Norge. På sommerleiren i 1991 hadde AUF 50 gjester fra Øst-Europa. Sommeren 1992 arrangerte AUF et 6 ukers kurs for 18 unge fra de øst-europeiske landene.

NICARAGUA

Samarbeidet med ungsandinistene i Nicaragua er fortsatt godt. Kurssenteret "Olof Palme" er ferdig bygd med penger fra AUF og AUFs svenske søsterorganisasjon SSU. AUF har nå et nytt prosjekt i samarbeid med organisasjon for handicappede i Nicaragua.

INTERNASJONALE ORGANISASJONER

IUSY (International Union of Socialist Youth) og FNSU (Foreningen Nordens Sosialdemokratiske Ungdom) er våre viktigste arenaer for internasjonalt arbeid. AUFs leder Turid Birkeland er nå visepresident i IUSY og president i FNSU.

UTØYA - AUFs PERLE

Driften på Utøya er skilt ut i et eget driftselskap med navn Utøya A/S. Utøya har i perioden vært drevet med helårsdrift. Dette er noe nytt i Utøyas historie. Målet er at Utøya med drift hele året skal stå på egne bein økonomisk, og at dette også skal være med på å kunne gjøre nye investeringer på øya mulig. I 1991 ble det et stort underskudd på driften på Utøya. Dette førte til oppsigelser og tilførsel av ny kapital. Det ble gjennomført en økonomisk snuoperasjon som nå ser ut til å ha vært vellykket.

Kurs og leirvirksomheten på Utøya blir bare bedre og bedre. Alle AUF sentrals kurs legges til Utøya. Det samme gjør de fylkeslaga som ligger nærmest Utøya. Sommerleirene har utviklet seg til få en status i AUF som AUFs viktigste begivenhet i løpet av året.

PENGEKASSA ER TOM

Økonomien i AUF har i perioden vært gjennom en svært vanskelig periode. Manglende rutiner for god regnskapsførsel, flere års overforbruk og mang ubetalte regninger gjorde at det måtte opptas store lån i banken og i LO. Dette førte til kraftig innsparing og reduksjon i bemanningen på det sentrale kontoret.

Regnskapssystemer og kontrollfunksjoner er nå i orden. Gammel gjeld er lånefinansiert og driften er redusert til et nivå som det er mulig å få til å gå rundt. Tross denne vanskelige situasjonen er alt nå ryddet opp. AUF ligger heller ikke med knekket rygg og uten aktivitet. Det har vært mulig å gjennomføre denne snuoperasjonen uten altfor store skadevirkninger. AUF er LO og fagbevegelsen stor takk skyldig for at en fikk hjelp i en svært vanskelig situasjon.

AUF har i perioden trukket seg ut av Roselotteriet. Arbeiderpartiet driver dette videre alene. AUF Salg ANS er startet opp for å ta seg av salg av produkter til både AUF og Arbeiderpartiet. På sikt bør dette selskapet kunne gi en del overskudd til AUFs drift.

SENTRALSTYRET HAR I PERIODEN BESTÅTT AV:

Turid Birkeland, leder

Geir Axelsen, nestleder

Sigve Brekke, sekretær

Trond Giske

Anniken Huitfeldt

Rita Ottervik

Olav Akselsen

Karita Bekkemellem

Elin W. Andersen

Geir Waage

Wegar Harsvik

Frode Berge

Tove Lise Granli

Tanja Sveen (Trakk seg fra sentralstyret august 1991)

ARBEIDERBEVEGELSENS LOTTERIBYRÅ ANS

1990

GENERALFORSAMLING

Generalforsamling ble holdt i Oslo den 11. juni 1990.

Følgende valg ble foretatt:

Aslak Ona, styreleder - DNA

Sigve Brekke, nestleder - AUF

Ann Mari Ågotnes - DNA

Martin Kolberg - DNA

Sverre Myrli - AUF

Morten Brenna, vara - DNA

Rikke Lind, vara - AUF

Det har i perioden blitt avholdt 5 styremøter hvor det har blitt behandlet 27 saker.

ROSELOTTERIET

Roselotteriet nr. 2 bekrefter vår mistanke for lotteri 1 at postalsalg var på vei ut. Det forventede salg på denne aktivitet ble ikke det vi hadde forventet. Vi la om salget og startet med telefonhenvendelser, noe vi lyktes meget bra med. Vi kom for sent igang med dette, og søkte derfor om forlengelse av salgstiden med 3 måneder. Dette ble innvilget.

Roselotteri nr. 3 startet 01.09.90 med en salgstid frem til 01.05.91. Dette lotteriet startet med en helt ny loddtype som vi er alene om å få lov til å benytte. Total omsetning 1 millioner lodd à kr. 20,-. I lotteri 3 har salg på telefon blitt prioritert. Salget startet tidlig og vi hadde ca. 3.000 abonnenter fra første måned. Resultatet ved årsslutt viser at vi er på rett vei, men vi har fortsatt en jobb å gjøre i forhold til organisjonen.

Etter det første året med Rosebutikken og det positive resultatet, hadde vi forhåpninger med denne. Det viste seg imidlertid at mellomvalgår er tynge i forhold til salget i organisasjonen. I løpet av året fikk vi også ansvaret for AUF sin reklamevirksomhet. I løpet av høsten erfarte vi at det her ligger et minst like stort potensiale som det gjør i forhold til partiorganisasjonen.

Med de planer vi nå har lagt opp til i samarbeid med partiet og AUF samtidig som vi i 1991 har et kommune- og fylkestingsvalg, vil resultatet for butikken bli betydelig bedre.

ADMINISTRASJON

Pr. 31.12.90 var det 5 ansatte ved administrasjonen i Hunndalen. Selskapet har flyttet inn i nye tidsmessige lokaler i Hunndalen. Dette var det behov for, og vi er nå i kontorfellesskap med andre deler av bevegelsen i området/fylket.

De nye lokalene har bl.a. ført til at vi har kunnet drive et betydelig telefonsalg fra våre lokaler på kveldstid, samtidig som vi har nytte av en del fellestjenester.

I forbindelse med oppstarten av Rosebutikken fikk i overført en del varer fra både partiet og AUF. Alt dette er nå på plass i eget lager på huset.

1991

Selskapsmøte ble holdt i Oslo 11. juni 1991.

Følgende valg ble foretatt:

*Styret: Ann Mari Ågotnes, leder - DNA
Knut Martin Johansen, nestleder - AUF
Martin Kolberg - DNA
Arvid Libak - DNA
Vidar Korneliussen - AUF
Morten Brenna, vararepresentant - DNA
Ole Edvart Bjørnstad, vararepresentant - DNA*

Det har i perioden blitt avholdt 3 styremøter, hvor det har blitt behandlet 14 saker.

ROSELOTTERIET

Lotteri nr. 3 viser et resultat som er betydelig lavere enn budsjettert. Årsakene til det dårlige resultatet er bl.a. at loddtypen var vanskelig å selge og at beslutning om forlenget salgperiode med 2 måneder medførte vesentlige kostnader uten at dette ble kompensert ved økte inntekter.

Loteri nr. 4, viser et resultat som er betydelig lavere enn budsjettet. Årsakene til dette er bl.a. salgssvikt i organisasjonen samt manglende oppgjør på solgte lodd til organisasjonen i salgsperiode 1, 01.08.91 - 01.12.91.

Ettersom organisasjonssalget svikter har man i dette lotteriet satset mer aktivt på telefonsalg til enkeltpersoner. Pr. 31.12.91 var det solgt 288.563 lodd pr. telefon. Det er registrert 4.500 abonnenter, hvorav omlag 1.650 er autogirokunder.

Telefonsalget må sies å fungere godt, selv om kostnadssiden ved denne salgsaktiviteten må vurderes grundigere.

Rosebutikken er overdratt til AUF Salg ANS. Overdragelsen fant sted 15. juli 1991.

ADMINISTRASJONEN

Pr. 31.12.91 er det 4 ansatte ved administrasjonen i Hunndalen. Det er ansatt ca. 20 telefonselgere. Disse er bare ansatt på prosjekt lotteri nr. 4.

SLUTTORD

Styret kan langt fra si seg fornøyd med driften for 1991. Telefonsalget på lotteri nr. 4, som er ett av prosjektene som inngår i driften for 1991, har gått svært bra. Imidlertid er det, for året som helhet, store kostnadsavvik i forhold til budsjett, salgssvikt i forhold til organisasjonen, høye tap på krav og betydelig utestående i forhold til salg i organisasjonen også på lotteri nr. 4.

Styret ser alvorlig på selskapets økonomiske stilling pr. 31.12.92. Refinansiering av selskapet samt reduksjon av kostnader og risiko er nødvendig for fortsatt forsvarlig drift.

ARBEIDERBLADET A/S

SELSKAPETS VIRKSOMHET

Sommeren 1990 hadde Arbeiderbladet en betydelig opplagsnedgang og generelt svak økonomi.

Som et ledd i avisens utvikling la Arbeiderbladet om produktet og etablerte trykkeriforbindelse med Aftenposten. Opplaget steg i en periode - men økonomien utviklet seg ytterligere negativt. Resultatet ved utgangen av 1990 var et årsunderskudd på 24 millioner kroner og en negativ egenkapital på omlag 21 millioner kroner. Som en følge av dette hadde Arbeiderbladet behov for ny kapital dersom avisen skulle drives videre. Det ble gjort forespørsler til Schibsted og deretter til Norsk Arbeiderpresse A/S. Etter gjennomgang og vurdering av Arbeiderbladets muligheter til å overleve som organisasjon sa Norsk Arbeiderpresse seg villig til å ta over ansvaret for driften av selskapet. Det ble gjennomført en refinansiering på ialt 30 millioner kroner og eierskapet skiftet som en følge av dette fra Det norske Arbeiderparti til Norsk Arbeiderpresse A/S. Styret og ledelsen i bedriften gikk av og det ble valgt nytt styre og ansatt ny ledelse. Deretter ble det gjennomført betydelige kostnadsreduksjoner i organisasjonen.

Det nye styret og ledelsen i selskapet hadde tre klare målsettinger da de tok over 01.04.91.

1. *Sørge for kontroll over kostnadsutviklingen.*
2. *Bringe avisa i balanse og deretter i overskuddsposisjon.*
3. *Snu den vedvarende opplagsnedgangen til utfaling og deretter oppgang.*

Så langt oppsummerer vi betydelig framgang. Vi reduserte underskuddet i 1990 på 24 millioner kroner til 4 millioner kroner i 1991. Og pr. 01.08.92 har avisa skapt et samlet overskudd på omlag 5 millioner kroner. Dette skyldes at vi har fått kontroll over kostnadsutviklingen samtidig som vi har skapt betydelige kortsiktige inntekter gjennom økt annonse salg.

Vi har derimot ikke lyktes å snu opplagsutviklingen. Opplaget falt også fra 1990 til 1991. Opplaget er pr. dato det organisasjonen konsentrerer seg om. Og for oss betyr det produktutvikling. Arbeiderbladet har som målsetting å bli så god at stadig flere er villige til å betale for avisen. Både siste halvår 1992 og første halvår 1993 vil dette være hovedspørsmålet for organisasjonen. Vi har skiftet eierskap - men vi har ikke skiftet formål. Fortsatt er det slik at Arbeiderbladets produktprofil skal bygge på grunnleggende sosialdemokratiske ideer. Vår oppgave er imidlertid forskjellig fra parti og fagbevegelse i den forstand at vi i større grad må være en plass for diskusjoner og

utvikling av tanker framfor rent operative oppgaver. Derfor vil vi i Arbeiderbladet finne mange forskjelligartede oppfatninger ved siden av det rene nyhetsperspektivet. Vårt håp er at avisa i så måte skal ha stor nytteverdi både for medlemmer av partiet og for de som er organisert i fagbevegelsen. Forutsetningen er imidlertid at partiets medlemmer også er abonnenter. Og der er det nok noen "syndere" i blant oss.

SELSKAPETS EIERE, STYRE OG LEDELSE

Arbeiderbladets Aksjekapital er på 10.000.000 kroner. Avisen eies 100 prosent av Norsk Arbeiderpresse A/S.

Styrets aksjonærvalgt medlemmer er:

Alf Hildrum, leder
Per Oskar Figenschou
Reidar Karlsen
Vigdis Magistad
Liv S. Nilsson

Ellen Stensrud, vara
Johan Jervell, vara

Styremedlemmer valgt av de ansatte er: Øyvind Johnsen og Irene E. Hartung
Varamenn: Svenn Olav Rekkedal og Jan Helge Sørby

Arvid Jacobsen er sjefredaktør og Olav M. Mugaas er administrerende direktør.

A-PRESSEN I 1991 OG 1992

Norsk Arbeiderpresse (konsern) eier i dag 32 aviser. I tillegg har selskapet eierinteresser i 4 aviser, deriblant 3 A-presseaviser. A-pressens samlede avisopplag er nå ca. 525.000.

Konsernets økonomi er rimelig god etter at Landsorganisasjonen i Norge i april 1991 sluttførte refinansieringen av virksomheten med en tilførsel på 122 millioner kroner i ny egenkapital. Konsernet forventer et mindre overskudd i 1992 etter flere år med underskudd. I 1991 var underskuddet 15,7 millioner kroner.

Ingen aviser er nedlagt i perioden. Dermed har en nådd det viktigste målet som ble satt med omorganiseringen av eierskapet i avisene. Eierkonsentrasjonen i mediebransjen har fortsatt også i denne perioden. Orkla Media har kjøpt opp flere betydelige aviser og har eiermessig kontroll med TV Norge. Schibsted-konsernet er den mest sentrale aktøren i eiergrupperingen som driver TV2.

Avisbransjen har hatt stort bortfall av annonseinntekter de siste fire år, og dette har også rammet A-pressens aviser. Det er gjennomført til dels omfattende nedskjæringer i kostnadene for å møte dette bortfallet. I løpet av 1992 har avisene med et par unntak kommet i overskuddsposisjon.

Bransjen forventer at nedgangen i annonseomsetningen fortsetter. Dette skyldes både den svake utviklingen i privat forbruk, den høye ledigheten, og at konkurransen fra TV og radio øker betydelig. Starten for TV2 forventes å gi nye, store bortfall i annonseinntekter for avisene.

En offentlig utredning om Dagspressens vilkår slår fast at det vil være nødvendig med økte bevilgninger til de konkurranseutsatte avisene om de skal overleve. Fortsatt ligger støtten 40 millioner kroner under nivået for 10 år siden, noe som utgjør om lag 20 millioner kroner årlig for A-pressens aviser. Situasjonen for avisene ville vært en helt annen om det tidligere bevilgningsnivået hadde vært fulgt.

I forbindelse med omorganiseringen av eierskapet vedtok konsernstyret også nye mønstervedtekter for avisene. Til nå har mønstervedtektene slått fast at avisene skulle være "organ for Det norske Arbeiderparti og redigeres i samsvar med partiets grunnsyn".

I de nye vedtektene heter det at "avisen skal drive saklig og uavhengig journalistikk, forankret i arbeiderbevegelsens ideer om frihet, demokrati og likeverd". Med dette har konsernstyret tilpasset vedtektene den realitet som har vært forlenget: Avisene er ikke lenger partiaviser. Men avisenes grunnsyn er like klart og forpliktende som tidligere.

Norsk Arbeiderpresse AS kjøpte i mars 1991 Arbeiderbladet fra partiet. Kjøpet var et resultat av behovet for refinansiering av avisa etter store underskudd året før.

NORSK ARBEIDERPRESSE AS

STYRET

Styreleder :	Svein-Erik Oxholm
Nestleder:	Lars Buer
Styremedlem:	Kjell Martinsen
Styremedlem:	Thorbjørn Jagland
Styremedlem:	Svein Haugsvold
Styremedlem:	Annfinn Johansen
Ansattes representant:	Liv Kolstø
Ansattes representant:	Britt Herje
Ansattes representant:	Harald Stenersen

Daglig leder: Administrerende direktør Alf Hildrum

Arbeiderpressens Tarifforening ivaretar A-pressens arbeidsgiveroppgaver. Daglig leder er disponert John Ravnaas.

AVISENES NAVN, DERES REDAKTØRER OG DISPONENTER PR. 09.09.92:

Avisens navn:	Utgiversted:	Redaktør:	Disponent:
Akershus Amtstidende	Drøbak	Terje Lundefaret	Finn Lund
Akershus Romerikes Blad	Lillestrøm/Jessheim	Terje Granerud	Adm.dir. Øivind Taugbøl
Arbeiderbladet	Oslo	Arvid Jacobsen	Adm.dir. Olav Mugaas
Arbeider-Avisa	Trondheim	Randi Rasmussen	Randi Rasmussen
Arbeidets Rett	Røros	Hans L. Grytbakk	Arne Sund
Aura Avis	Sunnås/Sørå	Jan Arve Ødegård	Tor Bach
Aust-Agder Blad	Risør	Rolf Røisland	Marit Johnsen
Bergensavisen	Bergen	Olav Terje Berge	Olav Terje Berge
Bygdeposten	Vikersund	Birger Moen	Birger Moen
Dagningen	Lillehammer	Konst. Ingar S. Kolloen	Odd Dissen
Demokraten	Fredrikstad	Jens Olav Simensen	Jens Olav Simensen
Finnmark Dagblad	Hammerfest	Knut Eirik Olsen	Bjørnar Nilsen
Firdaposten	Florø	Erik Stephansen	Erik Stephansen
Fremover	Narvik	Henry Arne Hansen	Henry Arne Hansen
Fremtiden	Drammen	Knut Evensen	Adm.dir. Terje Ledbal
Glåmdalen	Kongsvinger	Bjørn Taalesen	Bengt Haakerud
Halden Arbeiderblad	Halden	Arvid Johanson	Kjell Løvbaug
Hardanger Folkeblad	Odda	Øivind Madssen	Kjell Jacobsen
Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Are Andersen	Olav Jensen
Moss Dagblad	Moss	Geir Lilleberg	Øyvind Tveter
Namdal Arbeiderblad	Namsos	Morten Nordmeland	Arne Varem
Nordlands Framtid	Bodø	Thor Wojte	Adm.dir. Kurt Borgen

Nordlys	Tromsø	Ivan Kristoffersen	Adm.dir. Otto K. Thoresen
Opdalingen	Oppdal	Ove Karlsvik	Tor Bach
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Leiv Sveen	Asmund Opperud
Rana Blad	Mo	Svein Meyer Svendsen	Ole Ingar Lindseth
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Kjell Gunnar Dahle	Terje Paulsen
Rogalands Avis	Stavanger	Norulv Øvrebotten	Norulv Øvrebotten
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Konst. Jon Henriksen	Øyvind Tveter
Sogn Dagblad	Høyanger	Norvald Stedje	Jarle Øren
Stjørdalens Blad	Stjørdal	Bjarne Salberg	Tor Saur
Telemark Arbeiderblad	Skien	Arne Olsen Tovik	Adm.dir. Leif Åge Eilertsen
Tidens Krav	Kristiansund	Jan-Erik Larsen	Jan-Erik Larsen

A-PRESSENS OSLO-REDAKSJON A/S

A-pressens Oslo-redaksjon A/S er et eget aksjeselskap som eies av A-pressens aviser. Selskapets styre valgt på generalforsamlingen i 1992 er:

Leder:	Redaktør Leift Sveen, OA
Nestleder:	Redaktør Terje Granerud, AA/RA
Styremedlem:	Red./Disp. Jens Olav Simensen, Demokraten
Styremedlem:	Red./Disp. Henry Arne Hansen, Fremover
Styremedlem:	Redaktør Morten Nordmeland, NA
1. varamedlem:	Red./Disp. Jan Erik Larsen, Tidens Krav
2. varamedlem:	Redaktør Knut Erik Olsen, Finnmark Dagblad
3. varamedlem:	Redaktør Arne Olsen Tovik, Telemark Arbeiderblad
Ansattes repr.:	Linda Borgen
Ansattes repr.:	Lisbeth Vesterhagen
Daglig leder:	Sjefsredaktør Tor Axelsen

ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV OG BIBLIOTEK

BERETNING FOR ÅRENE 1990 OG 1991

Årene 1990 og 1991 var arkivets 81. og 82. driftsår. Begge årene var preget av arkivets omfattende service- og veiledningsoppgaver, sikring og grovordning av arkiv-, bilde-, video- og lydmateriale, utbyggingen av en edb-katalog for fagforbundene, en omfattende historiefaglig virksomhet og en jevn tilgang av nytt arkivmateriale. Begge årene var også preget av et stort sprik mellom oppgaver og bemanning og som følge av dette mindre arkiveringsarbeid, reduserte åpningstider og et stort arbeidspress.

INNKJØP OG GAVER

Ved siden av den vanlige tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser som regelmessig leverer sitt materiale, kan av større arkiver vi har mottatt, nevnes: DNA, AUF, Norsk Arbeidsmandsforbund, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Arbeiderpresse, Skolenes Landsforbund, NKP, SV og Fellesrådet for det sørlige Afrika.

På bibliotekssiden ble det som vanlig lagt særlig vekt på å skaffe organisasjonspublikasjoner og å supplere samlingen med utrykte hovedoppgaver. Biblioteket har gitt større bokgaver til Industriarbeidermuséet Vemork og til Litauens sosialdemokratiske Parti.

SERVICEYTELSER

I beretningsperioden ble 4.059 besøkende betjent på lesesalen. Det ble lånt ut 2273 bøker og skrifter (hjemlån) og 3.017 fotografier. Det samlede utlånet (hjemlån og lese-salslån) besto av mer enn 9.700 enheter. Brukergruppen spenner fra forskere og studenter til bevegelsens egne folk, journalister og skoleelever. Den økende interessen blant utenlandske forskere og studenter vedvarte.

INTERNT ARBEID

Den vanskelige personalsituasjonen med en ubesatt arkivarstilling og nye eksterne oppgaver har ført med seg at ambisjonsnivået måtte trappes ned i den forstand at det innkomne materialet bare kunne sikres og grovordnes, men ikke finordnes. Prioriterte oppgave var samordningen av arkiv- og bibliotekskatalogene samt ordningen av Trygve Brattelis arkiv.

OFFENTLIGHETSARBEID

Den årlige tilvekstkatalogen *Aktuelle bøker og skrifter fra Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek* ble som vanlig sendt ut. Dessuten ble nye informasjonsbrosjyrer på norsk og tysk utgitt. Universitetsbibliotekets samkatalog har fått melding om tilveksten av utenlandsk litteratur samt norske og utenlandske tidsskrifter.

Arkivet har hatt jevnlig besøk av grupper som ble vist omkring og orientert om institusjonens virksomhet.

NORDISK OG INTERNASJONALT SAMARBEID

Arkivet har tatt initiativ for å styrke og utbygge de nordiske arkivers historiefaglige og forskningsmessige samarbeid. I denne sammenheng ble det holdt flere konferanser. Dessuten ble to felles nordiske prosjekter satt i gang.

Arkivet var representert på de årlige konferansene for arbeiderbevegelsens historikere i Linz (Østerrike) og på IAHLI (International Association og Labour History Institutions)-årsmøte.

Arkivet har innledet et samarbeid med Litauens sosialdemokratiske parti (LSP) for å støtte LSPs planer om å bygge opp et arbeiderarkiv i Litauen. I denne forbindelse besøkte to litauiske historikere Oslo og Stavanger i november 1991 og var arkivets gjester.

Trond Bergh, Solveig Halvorsen, Einhart Lorenz og Einar A. Terjesen deltok ellers på en rekke historiefaglige konferanser.

HISTORIEFAGLIG VIRKSOMHET

Arkivets historiefaglige virksomhet har vært preget av arbeidet med årboka *Arbeiderhistorie*, historieundervisningen på LO-skolen på Sørmarka og annen undervisnings-, foredrags- og veiledningsvirksomhet.

Trond Bergh, Solveig Halvorsen, Lill-Ann Jensen, Einhart Lorenz og Einar A. Terjesen har undervist i moderne historie på LO-skolen. Bergh har bl.a. holdt forelesninger ved Universitetet i Oslo, Oppland distriktshøyskole, Handelshøyskolen BI og på faglige grunnkurs. Han er også bidragsyter til NRKs fjernundervisningsprosjekt Norsk historie og har skrevet *Medbestemmelse som etterkrigshistorisk forskningsfelt* for LOS-prosjektet. Lorenz har holdt gjesteforelesninger ved universitetene i Berlin og Greifswald og er leder for et felles nordisk prosjekt om "Hilter-flyktningene i Norden". Halvorsen er medlem i flere bokkomiteer og Jensen har bl.a. vært bilderedaktør for *Arbeiderbevegelsens historie i Norge* og Jern og Metalls to-binds-historie.

Arkivet har sammen med Tiden Norsk Forlag og Universitetet i Oslo arrangert et hel-dagsseminar om *Arbeiderbevegelsens historie i Norge*. Arkivet har dessuten utført konsulentarbeid for Tiden Norsk Forlag og i forbindelse med Jern og Metalls jubileumsutstilling.

PUBLIKASJONER

Årboka *Arbeiderhistorie* hadde i 1990 hovedoppslagene 1970-åra og Arbeiderbevegelsen i Nordland og Troms, i 1991: 1890-åra og Arbeiderbevegelsen og arbeidermiljø i Buskerud.

Foruten årboka var arkivets viktigste publikasjon i 1990 boka *Maidagen*, som ble utgitt i anledning 100-årsdagen for 1.-mai-feiringen. Boka ble redigert av Einar A. Terjesen (tekst) og Lill-Ann Jensen (bileredaksjon). I 1991 hadde Trond Bergh og Lill-Ann Jensen ansvar for boka *Posten kommer. Bilder av Norsk Postforbunds historie*.

Bergh, Lorenz og Terjesen har bl.a. publisert artikler i følgende bøker og tidsskrifter: *The Formation of Labour Movements 1870-1914* (Amsterdam 1990), *Exilforschung* (München 1990), *Hitlerflüchtlinge im Norden* (Kiel 1991), *Contact og Isolation ?* (Stockholm 1991), *Neutralität und totalitäre Aggression* (Stuttgart 1991), *Internationale wissenschaftliche Korrespondenz* (Berlin 1991), *Scandinavian Journal of History*, *Arkivmagasinet* og *Nordisk arkivnyt*.

PRIS FOR BESTE HOVEDOPPGAVE

Prisen for beste hovedoppgave i arbeiderbevegelsens historie ble i 1991 tildelt Thorarinn Hjartarson for oppgaven *Sovjet 1928-32: Stalinismen blir til*. I 1990 ble ingen pris utdelt.

STYRET

Arkivets styre har bestått av Alf Frotjold (leder), Kåre Myrvold (nestleder), Ingeborg Botnen, Knut Endreson, Solveig Halvorsen, Martin Kolberg og Dag Mangset, med følgende vararepresentanter: Nina Hveem Carlsen, Aud Lundemo, Magne Nedregård, Finn Olsen, Britt Schultz og Arne Kr. Sollid. Styret har i beretningsperioden holdt 10 møter.

BUDSJETT

Arkivets budsjett var i 1990 kroner 6.459.323 og i 1991 kroner 6.451.000. Statstilskuddet var henholdsvis kroner 1.759.000 og kroner 1.826.000. De øvrige midlene kom fra Opplysnings- og Utviklingsfondet og ved direkte bevilgninger fra Landsorganisasjonen. I 1990 fikk arkivet for første gang også en bevilgning fra Norsk Kommuneforbund.

PERSONALE

Arkivets personale har hatt følgende sammensetning: Leder: Trond Bergh, nestleder: Einhart Lorenz, arkivarer: Solveig Halvorsen, Einar A. Terjesen, arkivsekretærer: Kåre Auale, Stig-Audun Hansen, Vivi Melkersen (1/2 stilling, permisjon fra 01.09.1991), bibliotekarer: Marianne Berthelsen (vikar fra 15.07.1991), Kari Lund Bråthen, Torun Jahnnes (permisjon), Synnøve Standal (vikar fra 27.02.1990 til 1.6.1991), konsulent: Lill-Ann Jensen, kontorsekretær: Aud Lundemo.

ARBEIDERBEVEGELSENS REGIONALE ARKIVER

Arkivet har holdt jevn kontakt med arbeiderbevegelsens lokale arkiver i Tromsø, Trondheim, Molde/Ålesund, Førde/Kaupanger, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Skien, Tønsberg, Hamar, Lillehammer og Sarpsborg.

For å styrke kontakten med arbeiderbevegelsens lokale arkiver, historielagene og museene ble det i AOFs regi holdt konferanser i Sulitjelma (1990) og Rjukan (1991) hvor arkivet hadde ansvaret for det faglige opplegget.

